

Ajaxii

KÓIGILE

12

40 snt

Kogu tolmu ja puudri eemaldab Teie näolt

Eukutol näovesi,

värskendades ja elustades sealjuures nahka oma hormoonekstrakti sisalduse tõttu.

Eukutol näovesi on saadaval kõikides apteekides ja rohukauplustes.

Promonta G. m. b. H. Hamburg

Ainuesindaja: A-s. Ephag'i laboratoorium Tallinn

KÕRGEVÄÄRTUSLIKKE KOI- JA VALGUSKINDLAID

vaiba- ja käsitöölõngu

pakub teile soodsalt

Keila Villaketamise- ja Kudumistööstus

Tallinn, Soo 27. Telefon 461-01 ja 438-35.

Müügikohad Tallinnas: F-a „Vaip-Lõng“, Vene 13, telefon 421-20. F-a J. Veinberg, V. Karja 12. F-a G. Hendrikson, V. Karja 6. F-a „Moodne käsitöö“, Rataskaevu 2. Pudu kauplus, Tõnismägi 3. Tartus: F-a Vennad Lepp, Kaubaheev 2. Viljandis: F-a A. Kurik, Lossi tn. Võrus: F-a S. Judeikin ja Pojad, Jüri tn. 16. Põltsamaal: F-a Karl Jürman. Kuressaares: F-a H. Schwalbach.

Algupäraseid kavandid ja nõuanne värvide valikul: F-a „VAIP-LÕNG“, Tallinnas Vene 13. Tel. 421-20

Elule lähemale...

Rõõm on lugeda „Rahvalehte“ tema alati värske, huvitava ja elava sisu tõttu. Sest „Rahvaleht“ kirjeldab elu, nagu see on tõeliselt — mitmekülgne ja ikka vahelduv.

„Rahvaleht“ ei anna uudiseid edasi kuivas protokollistiilis, vaid kirjeldab sündmusi ka nende inimlikust küljest. Ta viib meid asjaosaliste keskele, lastes kaasa elada nende tegevusele, rõõmudele ja muredele. Ja see teeb „Rahvalehte“ elulähedaseks.

Igäüks leiab „Rahvalehest“ midagi endale. „Rahvalehes“ on erilehekülgi mitmelt huvialalt, suur illustreeritud jutulisa, algupäraseid joonealuseid, toredaid naljaseeriaid, rohkesti päevakohaseid pilte jne.

Tellige elulähedane

RAHVVALEHT

Tellimisel suured soodustused: kõik tellijad saavad „Esmaspäeva“ 15 sendiga kuus, 3 kuu ja pikema aja tellijaile on jutujakiri „Perekonnaleht“ ning mõistatustelet „Ajude Gümnaastika“ poole hinnaga. Tellida saate igast postiasutisest.

AJAKIRI

KÕIGILE

PEREKONNA JA KODUDE KUUKIRI

Nr. 12 (34)

4. aastakäik

DETSEMBER 1939

Trükitud 54 000 naisele ja mehele

Väljas kiirgavad taevasel telgil
juba tähtede kauged maailmad.
Toas säravad küünalde helgil
nii noorte kui vanade silmad.

Laste hääled, nii armsad ja bellad,
lauluks sulavad jõulupuu all.
Ning kutsuvad kirikukellad
oma kõrgete võlvide all.

Thereses TAOTLEB ELAMUSI

Kevad on armunud Viini, ja viinlased on armunud kevadesse. Kui nende linn toretseb lõbusatujulises kevadeehetes, mis on kootud värskest rohelusest ja päikesekullast, ja kui selle üle võlvub kergemeelselt sinine taevast, siis heidavad viinlased kõik mured kõrvale.

Kus kõik armastavad, seal ei saa Gigigi üksinda vihata, ja pole sugugi kerge, pidada vajalist distantsi oma hingehäda ja selle ilusa ja täiusliku maailma vahel. Ta konflikt näib tal lihtsalt sõrmede vahelt minema lipsavat...

Ja seejuures ollakse õigupoolest pigis... Teenimatu blamaažiga Hoheneggide peol see algas... See oli teatavas mõttes ta kavalerikohus tütarlapse eest välja astuda... Et selline asi nimelt Dahleni suhtes talle eriti kerge polnud, see on selge. Aga kui need kaks üksikust ei talu, miks lavastavad nad siis tüli avalikkuse ees? Lasknud ometi selle süütu loo lõpuni jutustada...

Nojah — ta oli ju pisut paiju joonud, too Theres... Aga ikka veel mitte piisav põhjus pealekäratamiseks. „Teil pole õigust“ — noh, see on alles viis, palun väga? Muidugi polnud Gigil seda õigust, aga Theres ise oleks võinud talle selle õiguse anda. Ja nüüd on pinevus käes, tuleb mängida solvatut, kas või enese tahte vastu...

Mis jääb inimesele nii üle peale ruletilaaua, mis on hingelisele tasakaalule nii tulus ja rahalisele seisukorrale nii laostav. Ja nüüd istutakse pigis — kas või nuta. Ja ühtki ei ole, kes võiks aidata. Hoheneggide juures ei võeta kedagi vastu, Dahlen on reisil. Niisiis, kiri vanaisale — kõigi vanade ettekänetega. Vana Faludi ei naljata neil puhkudel... Kas on see mõni konjunktuur, et abielluda? Õnnetuseks seisab ka veel eksam ukse ees, ja väljaveatad ta sooritamiseks on väga viletsad... paraku...

Aga ega sellepärast veel pead otsast võeta — palun väga... Peatänav naeratab, noor päike särab, uus ülikond istub hästi, ja hea Jumal elab ju ka tähtede taga...

Hoi... kohvikud on juba väljas oma terrasid korraldanud. Kuhu vaatad, sealtp viipavad tuttavad. Alalõpmata tuleb kübarat kergitada. Stop... kas see pole Irene seal väikese lauakese ääres? Muidugi — juba ta tervitab teda naeratades...

„Mis — teie olete Viinis?“ küsib Gigi laua juure astudes. „Kas arvasite mind viibivat Himalaja mäestikust?“ küsib Irene pilkavalt, kuigi ta aimbab Gigi imestuse põhjust. Muidugi arvab Gigi, et ta on koos Dahleniga reisimas...

„Kas lubate?“ küsib Gigi ja istubki juba. „Jääkohvi...“ hüüab ta kelnerile. „Tore asi...“ algab ta lootusega, et saab Irenelt mõningaid teateid.

„Millest teie õige räägite?“
„Noh — peost... Olen ju vaikne kui haud... Aga kui olakse omavahel... Ah, Irene — kõik on ju nii komplitseeritud...“

Vaene poiss... Mida süda täis... Täpselt ütledes, on ta ise samas seisukorras. Ka midagi piksevardataolist. Ainult — Gigi seda ei märka. Ja kui ta seda ühel päeval märkab, siis on see ka varsti möödunud...

„Kuulge, Irene, te olete ju mõistlik naine...“
Nüüd on Irene pahane. „Kas teie ka peale hakkate? Minu mõistus jätkab, palun, mängust välja.“

„Nii, nii,“ noogutab Gigi ja teeb sügavamõttelise näo. Õigupoolest ei tea ta midagi... siis valib ta kõige otsekohesema tee... „Kuidas teile meeldib väike Feuchtinger!“

„Veetlev muidugi. Kuidas võikski ta teisiti olla?“
„Nii!“ on Gigi nõus... „ütelge mulle aga, miks peab selline tüdruk end vaevama seminaris?“

Irene naeratab lõbusalt. „Kas teaksite midagi paremat tema jaoks.“

Gigi ohkab... Äkki seisab ta ees terve sein: „eksam, võlad, vanaisa. „Jah, jah — peaks olema iseseisev...“ ütleb ta ja limpsab melanhoolselt jääkohvi. Niipea kui klaas on tühi, kargab ta püsti: „Nii — nüüd ma pean jälle minema. Armas, et kohtasin teid. Sellist juttu vajatakse aegajalt, eks ole? Muide, olete šikk daam, Irene... Kõik elegantsed daamid kannavad tänavu t a i l o r m a d e'i. Niisiis suudlen kätt...“

Enne kui ta liikuma hakkab, meenub talle veel midagi... „Jah, õigus — mis te ütlete onu Toni õnnetuse kohta? Just nüüd, kus algavad suured ratsavõistlused, on ta maas...“

„Loodetavasti ei ole asi kuigi tõsine...?“

„Sugugi mitte... Ainult veider on see pisut — loož ilma vana Hoheneggita. Olin pühapäeval väljas Freudenaus... Muide — paljust ta ilma ei jäänud. Oleks ehk vihastanud. Teie vist lugesite, et „Theresina“ oli lihtne rumalus. Võimatu — eks ole? uskumatu — eks ole? Nii hilgavas vormis ja — siiski. Ei saa enam midagi usaldada...!“

„Maksis vist ka palju raha...?“
Gigi viipab resigneeritult... „Riputagem parem eesriie ette...“

Seal ta juba ruttab laudade vahel ja tervitab vasemale ja paremale. Ja igale ilusale naisele vahib ta uljalt silma. Sümpaatne kehkadivei... Ei — see kindlasti ei sure murtud südamega...

„Aga seda ei juhtu ju meie kõigiga mitte... jätkab Irene oma mõtiskelu. Enam-vähem on temagi tõeline oma maa laps, varustatud tolle kuldse optimismiga, mis kohtab kõiki elunähte püsiva põhimõttega: „küllap juba kuidagi läheb...“

Ajast saadik, kus ta ettepanek Dahlenit ta sõnast vabastada, nii striktselt tagasi lükati, on ta kõik jätnud tuleviku hooleks. Kõik tuleb nii, nagu ta tulema peab, ja asjade ette arutamine ei tasu vaeva. Jäta asjad lihtsalt nii, nagu nad on, ja hoolitse ise lähemate asjade eest.

Jah, ja need lähemad asjad annavad talle praegu küllalt tööd. Ei saa ju lihtsalt üle selle tüdruku päevakorras edasi minna. Mehed on tihti lühinägelised, kui nad on end läbi võidelnud mingi seisukohani. Ja nii väga korras ei näi Dahleni selles asjas olevat. Seda näitab ta lühike kirjalik jumalagajätt enne ärasõitu oma ülemaustria kodukolkasse, kus ta oma eriskummikust isaga iga aasta semestri vaheajal sooritab kahe-nädalase jalamatka.

Inimesena iseseisva mõtlemisviisiga peab meil olema kohus, ise vahele astuda, selle asemel et olla mõne juhuslikult ja võib-olla ennatlikult antud sõna mõttelag kasutaja...

Siin on tõusnud küsimus, mis annab Irenele vägagi mõteld... Kas oleks Dahlen siis samuti talitanud, kui see tüdruk poleks paljastunud ta õpilasena? Ta karmid nõuded selles suhtes on ju küllaldaselt tuntud. Kas ei tuleks, enne kui täring lõplikult langeb, avada tüdrukul silmad selles suhtes?

See pole liialdatud õilismeelsus, mis äratas Irenes sellised mõtted, ei, ta loomus nõuab temalt teatavat puhtust ka ta naiselikes vahekorrades. Seisukorra selge ülevaade olgu võimaldatud ka vastasmängijale...

Juba päevi ei lakka see probleem teda rahustamast. Mis oleks, kui ta oma kavatsuse teostaks? Ja sündima see peab, veel enne kui Dahlen tagasi tuleb... Niisiis, tütarlapse juure... Aluseks võiks olla too ebamäärane kutse — ooperis. Nii tõsiselt seda kutset küll võtta ei saa, aga mis üteldud, see on ka üteldud... Ja kõik muu annab paras hetk isegi...

* * *

Isegi kõige hingestatum üksildus võib muutuda pikapeale talumatuks. Harjunud sellega, et iga päevatud on väsimuseni millegagi täidetud, hakkab püsiv vaikus Hoheneggi palee ümber pikkamisi rõhuma Theresi meelt. Käiakse vaid kikkivarbail ja räägitakse summutatud häälega. Midagi rasket, millele keegi ei oska nime anda, hõljub õhus. Seda võiks nimetada hääletuks paanikaks...

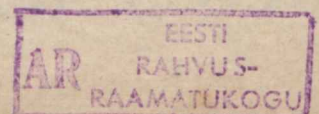
Irene ilmub heal tunnil. Ta tuleb äkki ühe hilise õhtupooliku melanhoolsuses, kui Theres parajasti jalutab pargiteedel.

Ühe korraga ta peatub ja pilutab silmi. Kes võiks olla too daam heledas jakk-kleidis, kes talle läheneb aedniku saatel...?

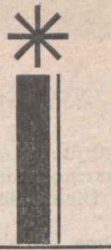
Juba on ta Irene ära tundnud... Tahtmata hakkab ta süda kiiremini põksuma... Dahlen... on ta esimene mõte. Kuidagi peab see kütlaskäik temaga seoses olema...

„Arge nimetage mind pealetikkuvaks, preili Feuchtinger,“ kuuleb ta Irene lõbusat häälet; „viisakuse pärast on siiski neli kuud möödunud teie kutsest saadik. Noh, ja nüüd olen ma siin... Kuid säästkem pikad kommentaarid. Mis teie mõtlete“

Ar 939 P
Apostri

Ääid jõulupühi

kõigile lugejaile, kuulutajaile, kaastöölisile ja
ajakirja levitajaile

saavib

Ajakirja „Kõigile“ toimetuse ja talituse

väikesest väljasõidust minu toredas sõidukis? Kas usaldate minu juhtimist? Kohvimasin väljas on usaldatavam kui ta välja näeb...“

„Armas teie poolt,“ ütleb Theres rõõmsalt; „suren peagu igavuse kätte. See laisklejaelu mulle sugugi ei meeldi...“

Paar minutit hiljem sõidavad nad juba aeglases tempos mööda laia alleed.

„Teie tunnete igavust,“ vestleb Irene, seejuures kindlalt rooli pidades, „kuidas on see võimalik? Niipalju kui mina tean, ootavad teid semestrikatsed, ja siis on ju iga minut tähtis. Meil kõigil on ju enam-vähem oma kohad, kus oleme surelikud?“

„Mul pole hirmu eksamite ees,“ vastab Theres. „Vaadake, olen olnud kogu oma eluaja kooliõpilane. Eranditult kooliõpilane, kuna minul ju puudus vanematekodu. Õppida ja töötada, see oli mu päevlik leib, ja eksamid tähendasid teatavas mõttes rosinaid pühapäevakoois, aasta tipp-punkte. Ma arvan, et ma jutustasin teile juba, et seisin parajasti oma kooliõpetajaeksami lävel, kui mind siia kutsuti...“

„Ma tean...“ ütleb Irene pisut hajameelselt. „Aga mis teie mõtleksite selle kohta, kui meie siin pisut peatuksime ja prooviksime klaasi veini? Väike aedrestoran nagu ootaks meid. Nõus?“

Nad on ainsad külalised... „Nüüd joome siis eksamite peale,“ naeratab Irene, täites klaasid... „Aga et tagasi tulla oma jutu juure... teil on tõesti õnne olnud... Teie vahetuskaup pole kahjulik. Olla näitleja on ju palju veetlevam kui olla õpetaja. Kas see pole nii?“

Theresi jaatus pole sugugi veenev. „Esiõlgu on ju kõik alles kujunemisel,“ ütleb ta tagasisõidukult... „Teie olete nii leige... Äkki ei täida teid sugugi too nõndanimetatud püha tuli?“

Theres jahmub... Sarnane küsimus esitati talle alles hiljuti. Ja tookordki tal puudus õige vastus.

„Siis oleksite ehk siiski meelsamini õpetaja?“ küsib Irene edasi.

„Oleksin meelsamini hakanud õpetajaks,“ ütleb Theres põigeldes; „aga olen ehk ka meeleldi näitleja. Ettevalmistused igatahes pakuvad rõõmu...“

Ettevalmistused... Lõppeks tunneb end Irene õigel teel olevat. Siin avaneb võimalus anda jutule õige ja soovitatav suund... „Seda ma mõtlen. Nimelt õpetaja juures, nagu seda on Dahlen...“

„Kõik õpetajad seminaris on toredad...“

Väga diplomaatlikult välja rabelnud, väike daam... aga küll meie su siiski kinni võtame, mõtleb Irene lõbusatujuliselt ja unustab peagu, et ta sõjakäigu menu võib samal ajal tähendada kaotust talle enesele.

„Ma ei kahtle sugugi nende toreduses, aga Dahlenil on eriline noot. Üteldakse, ta pole õpetaja tavalises mõttes, vaid jõud, kes suudab jagada teistega oma rikkusi.“

„Kas nii räägitakse?“ — Theresi küsimus on pisut hädine. Teema „Dahlen“ on talle lõpmata piinlik. Noh, kuna ta ise on kindel Dahleni armastuses, siis ärkab temas mingi kaastundlik häbi allajäänu suhtes. Jumal teab, kuipalju salajasi lootusi teine peab maha matma... „Nagu tigu oma karpil, nii poeb ta varju — niipea kui on juttu Dahlenist, arvab Irene. Aga just see kinnisus on reetlik. Õpetaja näib talle rohkem tähendavat kui õpingud... Pisut rohkem avameelsust oleks mõlemale poolele soovitam. Aga ilus — ärgem avagem kaarte. Aitab sellest, kui lausutame väikesest hoiatuspaugust...“

„Igatahes leidub vähe neid, kes oma kutsest seevõrra lugu peavad kui tema... Isegi siis, kui ühel päeval tekis konflikt tema kui mehe ja õpetaja vahel, päriks võidupalmi siiski viimane. Ma arvan, et see pole sugugi kerge inimesele, nagu seda on Dahlen, keda pidevalt piiravad veetlevad ja noored naised, kes suurelt osalt ei ole sugugi külmad ta isiksuse heade kül-

gede suhtes.“ — Nii vabalt vestleb Irene, nii et kellelgi ei või tekkida mõne tagamõtte kahtlus.

Alles pikk paus, mis järgneb nendele äärmiselt gratsiooselt ja vabalt ettekantud oletustele, annab neile erilise rõhu, nagu oleks öeldule joonlauaga kriips alla tõmmatud ja veel kolm õhkamismärki taha pandud.

Loodetavasti ta mõistis, mõtleb Irene, silmitsedes Theresi tähelepanelikult. Theres mõtiskleb vaid endamisi, väike volt on tekkinud ta kulmude vahele.

„Ka kalduvus õpetajakutsele näib jätkuvat teatavates perekondades,“ annab Irene oma jutule vastuvõetava suuna. „Dahlen põlvneb koolmeistrite reast. Ta isa ongi seda veel; väikeses ülemaustria pesas, Kummaline, eks ole? Vana näib, muide, olevat originaalne tüüp. Ei lahku oma üksildusest ega külasta oma kuulsat poega ta tegevuse asupaigas. Sellest hoolimata on nende vahekord hea, ja mõlemale neist tähendavad semestri vahemised tõelist pidu...“

„Ah — ta on minema sõitnud?“ küsib Theres elavamalt, kui see talle enesele meeldib.

„Jah, kas teie seda ei teadnud? — Aga läheb jahedaks. Ma arvan, et on aeg lahkuda...“

Vestluse eest tagasisõidul hoolitseb peamiselt Irene...

„Kohtasin parun Faludit täna Schwarzenbergi kohvikus...“

„Ah Gigit,“ ütleb Theres osavõtmata. „Kuidas ta käsi käib? Ma usun, sellest on hulga aega möödunud, kus ma teda viimati nägin...“

Vaene Gigi — mõtleb Irene — sinu väljavaated pole kuigi head... „Olemegi kohal,“ hüüab Irene rõõmsalt ja peatab auto; „oli armas, et kaasa tulite, ja nüüd — jumalaga...“

Kuigi Theres on juba jumalaga jätnud, viivtab ta sõidukist lahkumisega. Veel ikka püsib tal jutt meele. Ta tunneb, et Irenel oli mingi otstarve ja et ta taktika lähtekohaks oli mingi õilis tunne... Kuipalju ülekohut ta sellele naisele ometi tegi oma mõtteis... „Sooja südamega haarab ta veel kord Irene käre... „Olge tänatud,“ lausub ta suu tasa, aga ta silmad ütleavad selgesti: Andestage...“

Ma usun, ta mõistis... mõtleb Irene. Nüüd tehku saatus, mis ta iganes tahab.

Ja nagu põgenemiseks edaspidiste mõtete eest võtab ta suurima kiiruse... * * *

Nelisteikümmend päeva matkamist, paun seljas, mäest üles, mäest alla läbi õnnistatud Salzkammerguti maastiku, suudab hajutada nii mõnegi rumala mõtte. Peale selle veel tolle väsimatu vanamehe, tolle oivalise rauga seltskonnas, kelle selge ja terve elufilosoofia on ületamatu, kelle läheduses kõik probleemid on nii vapustava lihtsusega lahendatavad ja kõik suurlinniku aju teravmeelsused purunevad naeruväärsete seebimullidena.

Nagu vabanemine oma elu tavalisest tegevusest, nagu rahuliku hingetõmbamine vabas värskes õhus on Dahlenile see igaaastati korduv puhkeaeg, kus isa ja poeg kokku saavad rännaku läbi kevadilise särava maailma. Kuni viimase tunnini kasutab ta ja naudib neid õnnerikkaid vahemeid oma minast, ja alles eksamipäeva eelõhtul saabub ta vägeva näljaga töö ja tegevuse järele oma poissmehekorterisse.

Kõige parema meelega istuks ta kohe oma kirjutuslaua ette ja ohverdaks osa oma jõuküllusest pööraselt hooletusse jäetud teosele, aga pärast nädalatepikkust bivakeerimist tihti väga primitiivsetes turistidekodudes meelitavad teda siiski hea linnavoodi ahvatlused. Aga kõigist neist soovidest on üle vajadus astuda kohe telefoni juure, et lõppeks ometi jälle kuulda Irene lõbusat häält... „Vaevalt ma usun,“ seletab ta pärast esimest südamlikku tervitustevahetust, „et saan homme end vabastada kas või ainult veerand tunniks...“

„Kahju...“, naerab Irene; „meeleldi oleksin profiteerinud toda harmoonilist selitatust, mida sa looduse rüpes imesid endasse. Ülehomseni, nii arvan ma, on kõik see juba möödunud...“

„Ohoo, mida sa ei arva... Ma ei tea isegi seda, mis närvid on. Nad on mässitud meetripaksusse vatikihti...“

„Noh, loodetavasti piisab sellest kihist järgmise kohtamiseni...“

* * *

Väga elav elu ja tegevus osutab selle päeva erakordsusele, kui Dahlen varajasel hommikutunnil saabub seminari ette.

„Härra doktor on aga pruun, peaaegu neeger, võiks ütelda,“ väljendas Schöberl tunnustavalt, avades hoogsa liigutusega autoukse. „Härra isa on loodetavasti täitsa kõbus?“

„Väga kõbus, mu armas Schöberl, ja siin saadab ta teile parimate tervitustega igaaastase kingi...“ Veel teel seminari peatas Dahlen auto ja otsis kasti sigareid, mis siis Schöberli poolt vajalise üllatusega vastu võeti. „Palun edasi anda minu alandlikum tänu härra isale...“

See kujuteldav viisakusteavaldus oli muutunud traditsiooniliseks, kuigi koolmeister mäestikus vaevalt küll midagi teadis endisest sõdurist ja praegusest kooliteenist.

„Midagi on lahti, härra doktor...“ asub Schöberl päevakohase küsimuse juure, ja ta väikesed vesised silmad säravad rahuldusest. Sest eksampäevade elav sagimine tähendab ta ühtlases pedellitöös sensatsiooni igaaastast kõrgpunkti.

Dahlen läheb otsestesse esimese korra etendussaali, et vaadata seal „Minna von Barnhelmi“ peaproovi; etendus ise toimub kutsutud seltskonna ees homse matineena Rahvateatris. Siin on tegu tuntud „Dahleni järelikasvuproduktiooniga“, ette kantuna kolmanda aasta õpilaste poolt samuti Dahleni poolt kasvatatud lavastaja juhatusel. Lahkuvad õpilased annavad sellega avalikkusele tõenduse oma lavaküpsusest. Neil etendustel on teatrimaailmas juba teatav kuulsus, neid külastatakse meeleldi. Eriti rohkesti ilmub provintsidirektoreid.

Muidugi valitseb siin laet. Juba mingituna, kostüümide kirevuses, lambipalaviku kammitšais, kihavad noored häiritud sipelgapesana esimese korra jalutuskäikudes.

Algkursuste õpilased heidavad kadedad imetluse pilke avalikkusküpsede kolleegide suunas, sammudes ise raske südamega teisele korrale — eksamiruumide poole. Neile tähendab see päev vaid kirjalikke töid. Nad jagunevad mitmesse klassiruumi...

Isegi õpetajaid on vallanud teatav kõrgpinge, mis ju tekib kõikjal seal, kus on mängus tähtsad otsused. Väarikalt nagu saatust jalutavad nad üksinda ja paarikaupa läbi koridoride. Oma prilliiklaaside taga, oma ajude ligipääsmatus kapis hoiavad nad alles hädid ja halbu loose saatustähendavate teemade näol, mille kallal õpilased peavad tõendama oma võimeid. Redli paks kõht otse vabiseb väarikuse all, mida ta kandja silmapaistvalt avaldab. Seejuures pole saksa keele teema sugugi raske... „Andsin neile kerge ülesande, neile vaestele patustele,“ sosistab ta Grundeisile, oma kolleegile kirjanduse alalt...

Keset „aastaste“ värisedes ootavat karja istub Theres, sullepea käes, jääk pilk juhitud poognale enese ees. Tema näojoontes ei avaldu midagi üldisest ärevusest. Kindlalt suletud suu ja silmade teraskalk sära aga väljendavad kummalist otsusekindlust, mis on kaugel tollest uljast ootusest, millega ta alles hiljuti eksamitele vastu vaatas.

Pärast vestlust Irene'ga on unetult veedetud öö osutanud ta tulevasele tegevusele uued, otsustavad teed. Nüüd arvab ta teadvat, mis asjaolu hoiab Dahleni temast eemal, ja nüüd on vaja see takistus kõrvaldada. Valkselt on ta kinni pannud oma raamatud ja hakanud ootama päeva, mis peab määrama ta saatuse. Siin pole tegu ta võimiste hindamisega, siin on vaja otsida võimetõendust oma õnnele.

Sest täna mängib ta oma tõesti suurt mängu. Täna on tegu painutamise ja murdmisega, täna tuleb riskeerida noaotsa teravusega...

Kirjalike harjutuste rea Theresi klassis peab avama mingi teema töötlemine itaalia keeles. Täpselt üheaegselt kellahelinaga ilmub klassi signor Amalfi, näitab julgustavalt oma valgeid hambaid ja vadistab kogu oma rassi elavusega...

„Mie signore e signori, non vogliamo perdere tempo... Il nostro tema d'oggi...“

Pärast teema kuulutamist vajub kergendusohe üle pinkide. Duse elust, Jumalale tänu, on nii palju kirjutada. Juba lennavadki suled üle paberi...

Ainult Theres viivitab pisut... Raske on tal enesest jagu saada. Mis ta kõik, normaalsetes tingimustes, oleks võinud amendada sellest teemast... Ta kavatsus tundub talle äkki enesehävitusena. Ükskõik — nii see peab olema... Hetkeks süleb ta silmad, surub hambad kokku ja siis asub ta vapralt epistli koostama, mis otse hiilgab tõsiasiade vassinguist, kirja- ja mõttevigadest...

Tund on läbi. Signor Amalfi kogub kirjandid. Kui Theres talle ulatab oma, naeratab Amalfi. Kõik tunnevad ta väikest nõrkust Theresi suhtes. Ja Theres — naeratab vastu, silmadega, millest särab vallutatud tuld...

Algus on tehtud, kõige halvem on seega seljataga. Küllap see nüüd läheb kordkorralt kergemini...

Antakse uued poognad... Eksam järgneb eksamile. Üks õpetaja astub teise asemele. Väike lõunavahe, siis jätkub töö... Theresi kirjutised ületavad üksteist vigaderohkusest. Tuleb vaid harjutada — nendib ta külmavereliselt...

Viimane töö on ära antud... Nagu oleks temas mootor seisma pandud, nii tunneb Theres haigutavat tühjust. Nukralt ja rusutusel sõidab ta trammiga koju Hietzingisse...

Pargis, teel paviljoni poole, kohtub ta Kumahti. Tollest kõnelusest saadik pole ta Kumahti juures käinud. Õigupoolest oli ta tänane tegu täitsa kokkukõlas Kumahti poolt tookord avaldatud vaatega, mõtleb ta äkki. Nüüd ta arvab mõistvat, mis sel on ühist „kottuulitsaga, umbtänavaga“...

„Kas läks hästi?“ — Kumahti pohmine hää ei reeda osavõttu.

„Soovikohaselt,“ vastab Theres nagu delfi oraakel. „Ja kuidas on lood krahvihärra tervisega?“

„Kõigi meie saatust on Jumala otsustada,“ on vana näitleja samuti põiklev vastus.

Keegi ei tea midagi kindlat... mõtleb Theres edasi minnes. Tal on äkki suur igatsus armsa vanahärra järele. Vanahärra teda küll poleks mõistnud, aga eestkostjaks oleks ta talle siiski hakanud, kui kord kõik talle hakkavad kallale tungima. Aga mis on sellest kasu? Igatües kujundab oma elu oma moodi ja järgib oma südame häälele. „Tuleb teha otsus“ — ütles kunagi krahvinna, ja nüüd on otsus tehtud. Ja tagajärjed tuleb läbi teha, nagu Tema Kõrgus oma haiguse peab läbi tegema. Ka inimlikud vahekorrad vajavad vahel radikaalset ravi. Ja arstimil on paraku alati kibe maik...

Järgmisel päeval oli matinee Rahvateatris, sellest kujunes tõeline triumf. Ärevalt sosistavad pealtvaatajateruumis viibivad nooremate aastakäikude õpilased kohalviibivate teatrisuuruste nimesid. Kuidagi on levinud kuuludus, et „Minna“ osa täitja olevatki juba angažeeritud Grazi Linnateatrisse. Ka Pietziga, värske lavastajaga, peetavat läbirääkimisi. Jah — Dahleni õpilasi vajatakse nagu sooje pirukaid... Suured roosilised lootused oma tuleviku suhtes paisutavad noorte rinda. Igatües nagu tunneks marssalikeppi oma ranitsas...

Ka Dahlen näib olevat rahul. „Noh — mis te ütlete, doktor, koputab Redl talle õlale. „Tuleb uusi õpilasi, see on kindel... Teie töö... Jajah — ärge teeselle asjatut malbust...“

Esimese aastakäigu ettekannete algus on määratud kella kolmele. Pärast hommikuendust on kõik koju läinud, et veel pisut puhata. Ainult Theres veedab aja oodates väikeses restoranis. Milleks veel jõudu koguda? Mida halvemini asi läheb — seda parem... Tal on väga vilets tuju. Vaeu suudab ta midagi kugistada. Palav värin täidab ta luid. Kõik senine oli vaid lapsemäng selle kõrval, mis nüüd tuleb. Avalik eklatantne läbikukkumine kõigi silmade ees. Tema silmade all... Kas pole see koorem ehk siiski liiga suur?

Vägisi sunnib ta oma mõtete teise suuna võtma. Tema Kõrguse tervis näib, jumalale tänu, paranenud olevat. Ta olnud täna hommikul koguni väga elurõõmus... Saatist temalegi tervituse Kipfli kaudu. Ta käigu ainult püstipäi läbi maailma. Peagi ootavat teda suur võidupüha Bristolis... Tore ja hea vanahärra... Kuidas ta aga vaatab sellele võidule...? Ja ometi on see võit, enneolematu võit — iseenda ja saatustujude üle...

Ka kõige hiilivamad tunnid mööduvad lõppeks ometi, ja lõppeks saabub hetk, kus Theres ronis poodiumi trepist üles. Nüüd, otsustava hetke eel, on temast täiesti taganenud ärevus. Ta tunneb end täis rõõmsatujulist rahu. Selgete silmadega vaatleb ta täidetud saali enese ees. Ees on istet võtnud õpetajad, ja nende taga tunglevad mees- ja naiskolleegid. Vasemal ääres, teises reas silmab ta Dahlenit...

Kas pole kõik nii nagu tookord, vastuvõtuüksamil? — Tookord osundas ta Klärchenit, ja tookordki ütles talle märksõnad härra Redl. Tookordki pilgutas ta talle oma väikesi silmakesi, just nagu praegu, kui ta eeskujulikult koolitatud hääli ja juhtis lahingusse... „Armsam, Jumala pärast, mis sa kavatsed...“

Vaikne sosin saadab pealtkuulajate ridades Theresi esimesi sõnu. Dahlen, kes harjumuse kohaselt varjab käega oma silmi, et kuulata vaid kõrvaga, tõstab imestades oma pea... On siis Jumal tüdruku täitsa maha jätnud? Nagu verine asjaarmastaja räägib ta seal, kogeldes ja ilma iga väljendusrikkusega... Rahvas saalis läheb juba rahutuks... See on otse hirmus — see leierdamine... Kas see on lambipalavik? Ta ajab kaela õieli ja pigistab silmad koomale, et paremini jälgida. — Ei — ta näib olevat täitsa rahulik, peagu liiga rahulik...

Pahane pommi saalis kasvab...

Ilma end häirida laskmata viib Theres oma osa lõpule. Ta mängib oma praegust osa nii meisterlikult, et vana praktik Redl kaotab täielikult pea. Mis see tüdruk seal kokku vadistab, on ju ilma iga mõtteta ja ka ilma iga seoseta. Lõppeks jääb ta koguni peatuma...

„Preili Feuchtinger,“ kõlab korraga teravalt ja lõikavalt Dahleni häälel, „sellise jõuluse kohta leidub vaid üks põhjus: et te praegusel hetkel ei valitse oma meelte üle... Tundes teie

Niiskuse ja külmaga -tingimata **NIVEA!**

Tuul ja külm võtavad nahalt tema eluaval-
dusiks vajalikud ained, soodustades nii pu-
netuste, kestenduste ja enneaegsete kort-
sude tekkimist. Et hoiduda neist kahjustest,
pole paremat vahendit kui Nivea, sest Ni-
veas leiduv Euceriit ja loomulik naharasv on
nii lähedalt sugulased, et Nivea-kreem tun-
dub täiesti loomuliku nahakaitsevahendina.

Hinnad alates 30-nest sendist.

Werner Mehks, Tallinn

võimeid annan ma teile homme veel kord võimaluse esinemi-
seks, et end näidata paremas valguses...“

„Täna, härra doktor,“ — vastab Therese näiliselt suurima
südamerahuga — „aga ma tunnen end tänagi täitsa ter-
vena.“

Neile sõnadele järgneb ängistav vaikus. Sellist provokat-
siooni ei tunne seminari annaaliid.

„Järgmine õpilane, palun...“, ütleb Dahlen ükskõikselt ja
vaatab üle Theresi, nagu poleks teda enam olemas.

Langetatud päi lahkub Theres poodiumilt ja lipsab, Dah-
lenit peagu riivates, läbi külmise läbikäigu, et liituda taga
seisvate õpilastega. Kuigi ta näib täitsa rahulik, oma südames
sureb ta tuhat surma läbi. Kuni sügavale oma sisikonnani tun-
neb ta enesealanduse häbistavat, volbuseni ulatuvat piina. Nii
oli vist märtrite tunne, kui neid kinnitati kaagi külge... Ta
tunneb kolleegide kartlikke pilke, kes kõik pisut taganevad,
nii et ta lõppeks nagu põualune seisab keset tühja ruumi.

Üheks hetkeks vabastavad eesseisjate read väljavaate Dah-
leni poole. Tähelepanelikult, nagu poleks midagi juhtunud,
jälgib suur Dahlen uut ettekannet...

Agas teeseldud rahu maksab Dahlenile suurimat vaeva.
Temas keeb kõik... Muldugi ei usu ta mingit juhust. Kõik
on sündinud ettekavatsetult. Jälle selline lugu nagu tookord
peol. Ainult taheti teda seekord blameerida õpetajana. Teda
tahtis tüdruk tabada, aga tabas iseennast ja mängis käest
tuleviku ja karjääri. Nüüd ta vaadaku, kuhu ta jõuab oma
hullustusega. Tema jaoks on see asi nagunii läbi. Küllalt sel-
gesti andis ta ju tüdrukule mõista, kui sõbralik ta tema vastu
on. Nüüd on asi lõplikult läbi...

Kui ettekanded on läbi, ilmub poodiumile direktor Powor-
schinsky ja kuulutab, et homme hommikul kell 9 jagatakse
semestri- ja lõputunnistused ning antakse teada katsete tule-
mused. Ilma erandita tulevat kõigil õpilasil täpselt kohale
ilmuda.

Üksed avatakse. Enne kui teised pikkamisi hakkavad lah-
kuma, on Theres kadunud...

Ka Dahlen katsub võimalikult ruttu lahkuda seminari piir-
konnast. Aga ta on oma arve teinud ilma oma kolleegi Redlita.
Juba järgmise tänava nurgal on viimane tal kannul.

„Noh — mis te ütlete, doktorike,“ ütleb ta hingeldades;
„tore üllatus õhtusel tunnil. Ma ei mõista ikka veel täiesti...
Vaene tüdruk... Arvan, et juhtus väike ajuhäire. Noh, adjöö...
Olengi oma lokaalis. Pean tingimata jooma paar õlut selle
ehmatuse peale. Teie ju sellest ei hooli. Niisiis edaspidiseni —
konverentsil...“

Jumal tänatud — see möödus siiski veel hästi... Kurat
võtku konverentsil, mis võib kergesti venida üle kesköö. Nüüd
tuleb Irenele jälle ära ütelda. Seejuures oleks väga hea temaga
vestelda — pärast tänase õhtupooliku rumalaid vahejuhtu-
meid...

„Homme lõunaajal tagakambris,“ hüüab ta torusse, „siis
on mul kõik see asi õnnelikult seljataga. Ja ära ole kuri, ma
palun...“

„Muldugi mitte,“ kinnitab Irene vastutulelikult. „Elukutse
on kõige tähtsam! Niisiis homseni...“ — Mees on jälle kau-
nikesti ärev — mõtleb Irene, kuuldetu kaest pannes — vati-
kiht närvidel näib pisut pudenenud olevat...

* * *

Üldiselt ei toonud eksamitulemused mingeid üllatusi. Ai-
nult kolmel juba algusest saadik lootusetul juhtumil ei saa
juttu olla üleviimisest järgmisse aastakäiku.

Ainult Feuchtingeri selk tekitab osavõtjates peaaruputamist.
See täielik asjatundmatus nihästi suuliselt kui ka kirjalikult
näib olevat arusaadamatuks fenomeniks. Pikkades vaidlustes
arutab õpetajaskond seda mõistatuslikku psühholoogilist
nähtu.

Närviselt põristavad direktor Poworschinsky sõrmed laua
roheline kätte vastu...

„Ja mina võin ikka ja ainult ütelda, et see asi on kuidagi
võimatu. See on ju groteskne. Mõteldagu ometi... Stipendiaat,
kes kukub läbi kõiges! Näib tõepoolest nii, et ta soovis seda re-
sultaati kogu tahtejõuga.“

„Siis tuleb noore daami soov ka täita,“ lõpetab Dahlen
kärtsitult tüütud oletamised. „Mina oma poolt loobun õpilase
Feuchtingeri edaspidisest õpetamisest.“ Ta võtab kübard...
„Tunnistuste jagamisel homme mind vist ei vajata... Head
ööd, mu härrad.“

Nagu pomm lendab järgmisel hommikul õpilaste sekka tea-
de, et Theres Feuchtinger ei pääse järgmisse aastakäiku ja et
ta kaotab oma stipendiumi.

Kõigi pead pöörduvad nagu komando peale tütarlapse
poole, kes, seistes teistest pisut eemal, on kuulanud seda kuul-
lutust rahuliku ilmega. Rahuliku sirge rühiga astub ta ette,
kui ta nimi välja hüütakse, ja võtab vastu oma tunnistuse,
mille Poworschinsky talle ulatab traagilise liigutusega nagu
mõne surmaotsuse.

Ohver on kantud... Theres pole enam seminari õpilane.
Oma elu suure õnnevõimaluse on ta enesest heitnud, kujutel-
dud võimaluse põhjusel. Ta ei jätnud lahti mingit tagaust.
Ääretus raiskajatujus lõhkus ta kõik sillad...

Ja siiski — kui ta viimset korda astub üle seminari läve,
peegeldub ta silmade lootusrikkas säras ta noore, kogemus-
teta meele rumal tulevikuusk.

Suured lollused ei tulene mõistmatusest, vaid südame küllu-
sest.

10. peatükk

Juba lõunalehed toovad teate keiserliku ja kuningliku eru-
kolonelleitnandi, kõrgete ordenite rühütlil, ratsatalliomaniku ja
tuntud endise kavalerratsaniku krahv Leopold Salvator Hohe-
neggi hommikul kella 9 paiku järgnenud surmast...

„Tohoh — vana Hoheneegg on surnud...“ hüüavad paljud
lugejad ajalehte lehitsedes, ja kerge kaastunne heliseb nende
häältel, sest selle vana aadlisuguvõsa viimse esindajaga vajub
mulla alla tükk säravat minevikku. Nii lahutamatu on ta
nimi seotud nüüd kadunud, juba legendaarseks muutunud
mõistega õukonnaballide, ooperireduutide, lillekorso ja Prateri
möödunud toreduse Viinist.

Teatava meeleliigutusega ja jahmatusega paneb ka Dah-
len lehe käest — tagatoas,“ kus ta ootab Irenet... Küll see
läks ruttu. Selgesti meenub talle vahejuhtum sünnipäevapeol,
kui vanahärra elujõud äkki hakkasid streikima. See oli olnud
lõpu algus...

Täna hommikul kell üheksa... Juhtumite kummaline ka-
hekordsus. Samal tunnil, kui tüdrukult võeti stipendium, kao-
tas ta oma härrandliku kaitsja. Millisest naeruväärselt lühi-
dast ajast piisab, et teha mõnd inimest täitsa vaeseks...

Kaastunne, mis temas äkki ärkab, leevendub tahtmata ta eilsest saadik kuhjunud vimma. Muidugi — tüdruk on ise süüdi... Mis tähendab aga mõiste „süü“? Ja mis teame meie salajastest häälest teise südames, mis määravad teise käitumise...

Ka Irene esimene mõte ajalehte lugedes oli määratud Theresile. „Kes seda oleks mõelnud...“, ütleb ta eenides, ja ta näojoontes peegeldub hämmastus leinasõnumi üle; „see kena vana härra... Väikesele Feuchtingerile tähendab see ränka lööki. Vanahärra olnud ta suhtes eriti armas. Ja nimelt nüüd eksamipäeval... Kõik läks tal muidugi oivalise menuga?“

Pahameel ärkab Dahlenis. „Hilgavalt läbi kukkunud, see on parem väljend.“

Uskmatuses vahib Irene talle otsa... „See pole ometi tõsi?“

„Ma pole tõesti naljatujus... On nii, nagu ma seda ütlesin. Läbi kukkunud kõigis ainetes...“

Irene vaikib.

Sügavaima hingepõhjani tabatuna mõtleb ta oma mõtteid. Alles tükk aega hiljem otsustab ta esitada küsimuse... „Ja mis temast saad nüüd?“

„Mitte midagi... mis temast saab...“, ütleb Dahlen järskude, lühidate lausetega. „Ta lahkub — loomulikult... On ju selge, et stipendium kustub.“

„Kustub...“ kordab Irene sosistades... „See on ju hirmus...“

Dahlen kehitab kergelt õlgu ja helbib vaieldes oma suppi. Äkki haaravad Irene sõrmed ta käsivarrest kinni, nii tugevalt, et ta on sunnitud vahepeidama ja üles vaatama... „Palun — seleta mulle midagi... Kas pidi see nii olema? Ma arvan... kas ta oli andetu, kas ta ei suutnud eksamiga hakkama saada?“

„Sugugi mitte... Ta nähtavasti ei tahtnud.“

Irene peab hinge tagasi... Ja miks, arvad sa, ta ei tahtnud?“

„Kas olen mina mõni selgeltnägi?“ Dahleni naer on pisut kunstitsetud.

Närviliselt mudib Irene oma randmeid. Ta hingele laskub äkki vastutusekoorem. Suur Jumal — nii see polnud ju mõeldud. Ta tahtis vaid tüdruku märku anda. Kuipalju see mees talle ometi tähendas, kui ta kogu tuleviku nii umbropsu vaekausile heitis. Ja mille eest? Ei millegi ja veel kord ei millegi eest. Sest Dahlen nähtavasti üldse ei aima tüdruku põhjusti.

„Nüüd ta ei ole enam sinu õpilane?“ küsib Irene ja silmitses meest uurivalt.

„Muidugi mitte... Aga jätkem see asi. Asi on mulle küllaltki piinlik, võid seda arvata...“

„Ei,“ ütleb Irene, sügavalt hinge tõmmates; „nii lihtsalt see asi ei lõpe: Kõigepealt peaksime teada saama põhjused, mis sundisid tütarlast...“

Dahlen vaatab talle suuri silmi otsa... „Miks nii pidulikult, Irene?“

„Ja kui asi oli nii, et ta enam ei tahtnud olla sinu õpilane?“ jätkab Irene rahulikult.

„Väga meelitatav mulle,“ ütleb Dahlen, püüdes naljatada; „siis vist ma ei kõlvanud talle õpetajaks?“

„Sa ei kõlvanud talle ainult sellest vaid õpetajaks,“ vastab Irene tasa, ilma Dahlenile otsa vaatamata.

„Rumalus,“ on Dahlen korraga pahane ja lükkab taldriku eemale. „Kuidas tuleks tal selline barokne idee?“

„Mina andsin talle sellise idee...“

„Irene...“ Kohkumine ja hämmastus segunevad selles hüüatuses.

„Nii see on,“ noogutab Irene sosistades.

Tekib pikk vaikimine. Dahlen läidab sigareti ja tõmbab ruttu paar mahvi... „Soovin õnne,“ ütleb ta siis, ja ta suunurgad avaldavad ironiat! „seda tegid sa toredasti.“

Pilkav toon solvab Irenet. „Sa tead,“ kaitseb ta end ärevalt, „et ma olen viimne, kes kaldub asju laiaks sõtkuma. Aga siin tuli hoolitseda lõpliku selguse eest.“

„Mu armas laps,“ vastab Dahlen, seekord suure tõsidusega, „leidub asju, mis on parem pidada poolvarjus — mitte kõik mõistatused, mida elu meile esitab, ei lahene arvutusülesandena. Ma ei saanud takistada, et juhused sulle midagi paljastas. Aga oleks parem olnud, kui sa ise siin poleks hakanud mängima saatust.“

„Aga kaalul on ju minu saatust,“ vaidleb Irene ägedalt.

„Kuidas nii? Kas meie vahel ei olnud kõik korras? Mis oli sinul karta?“

„Kõik,“ ütleb Irene, heites pea kuklasse. „Võisin arvata, et minule vaadatakse kui hädavahendile, kui väljapääsule...“

Mees naerab sunnitult.

„Ja sina oled tõesti küllalt naivne selleks, et uskuda, et ainult hirmutus „õpilane“ sunnib mind kompromissile? Kas sa siis ei arva minul jõudu olevat hakata vastu sootu teistele raskustele, niipea kui minu tunne mulle dikteerib: See ja ei keegi muu? Irene — selline tark naine...“

„Vaiki,“ ütleb Irene vaevatuna ja sulle mõlema käega oma kõrvad; „ma ei taha seda sõna enam kuulda...“

„Sel juhtumil see sõna ka ei sobi,“ vastab Dahlen kibeduse rõhuga. „Sügaval instinktiivselt, peagu alateadvuses juurduvaid tõkkeit ei saa kirjeldada sõnadega. Need on konfliktid, millega mees peab hakkama saama üksinda. Siin võib naine teda vaid toetada, hoides end isiklikult eemal neist asjust. Tuhanded naised aitavad nii mehi üle karide ja tuhandet mehed tänavad neid selle eest. Ja üheks selliseks targaks naiseks pidasin mina sind tänini...“

Aga Irene tahab tõesti olla mõistmatu... „Kui see tüdruk sulle tegelikult on palju lähedasem kui mina...“ vaidleb ta jonnakalt.

Dahlen langetab laud ja raputab pikkamisi pead... „Kuna juba olen sunnitud sellest rääkima,“ ütleb ta vastumeelselt, „niisiis — ei — tüdruk seisab minust väga kaugel. Kaugemal kui ükski võõras naine. Sest ma ei tunne teda ju sugugi nii, nagu ta seda tõepoolest on. Too, kes mulle — nagu sina seda nimetad — lähedal seisab, on ju ainult minu kujutlusvõime produkt. Siin on sõna hämaratel, ürgsetel instinktidel, rahutustel, mis on seotud vere mälestustega...“

„Nii räägib kahekümnenda sajandi mees?“ segab Irene end vahele äkki leegitseva võitlusvalmusega. Ta unustab, et siin on tegu ta oma saatusega, ta tunneb end praegu vaid naissoo esindajana... „Seal see nüüd jälle on... Oma sügavaimas südames põlgate teie endiselt naist, kes vabalt järgneb teie kutsule, kes end kingib ilma ette kindlustamata. Ainult nii seletab too müstilne hämarus, mis valitseb teie vadedes. Te ei tunnusta naise vabadust, teie teete seda täna sama vähe kui sada aastat tagasi. Te ainult kasutate seda...“

„See jutt polegi ehk niivõõra ebaõige,“ vastab Dahlen mõttelikult. „Võib-olla oleme selles punktis seotud elarvamustega... Võib-olla ei saa me hakkama sellega, et loobume naise püülemisest ja vallutamisest. Kõlaga see ükskõik kui tänamatuna — meie tahame maksta oma hinna ega soovi mingit võitlust saadud menu. Me ei taha, et meile see asi tehakse kergeks...“

„Siis pole ju tähtis meie isik, vaid on seda asjaolud, millega teie meid võidate?“

Mõtiskelles kõigutab Dahlen pead... „Võimalik... Aga nüüd jätkub, Irene. On mõtetu lobiseda lõpmatusest sellest, „kuidas“ ja „miks“ jne. Tõsiasjad on olulised. Ja tõsiasi on — ta haarab Irene käe, ta hääles on soojust ja liigutust — „et ma ei saa enam täna olla ilma sinuta, Irene...“

See argument sunnib iga naise vaikima... Ja ka Irene ei oska enam midagi ütelda. Sest just see oligi, mis ta alateadvuses oli kuulda igatsenud...

„Kas sa nüüd näed,“ jätkab Dahlen hetk hiljem leebe tõsidusega, „kui ennatlikult sa talitasid? Sest alles nii tekitasid sa tõelise konflikti. Nüüd alles oleme süüdlased tütarlapse saatuses. Kõik senine oli juhus, saatusemäng, saatusetuju, mis oli tekkinud ilma meie kaasabita. Sel juhtumil muutus talle aga saatuseks sinu plaanipärane, kuigi heatahtlik samm.“

Irene vaikib, tabatuna ja süüteadlikuna. Ainult ta silmades avaldub arglik küsimus.

„Katsume seda ülekohut jälle heaks teha,“ ütleb Dahlen, andes vastuse tummale küsimusele; „alles kui see on sündinud, võime mõlemad jälle enestele mõelda...“

11. peatükk

On särav päikesepaisteline päev, kui krahv Hohenegg alustab oma viimset sõitu läbi kevadise linna.

„Vaata... millised ilusad matused...“, sosistavad möödaminejad üksteisele ja peatuvad uudishimulikult mõlemal tänavapoolmikul, mitte teisiti kui tookord, kui uljas tragun oma tuliseid tõllahobuseid isiklikult läbi peatänavat juhtis.

Väljas Keskkalmistul, ümber lahtise perekonna-rahupaiga, kordub veel kord sünges toredus, millega saadetakse siit maailmalt õilsat päritolu ja kõrgest asendist isikuid. Kuni raske metallsärk lõppeks, ausalvide saatel lastakse alla hauda...

Varsti kaob suur leinajate hulk. Kas leinajad, kas lihtsalt pealtvaatajad, kõik nad võtab elu jälle vastu, ainult vanahärra, kes armastas elu üle kõige, peab üksinda maha jääma.

Aga inimsaatused on liiga tihedasti seotud selleks, et miski asi korratuse satuks, kui mõni siit lahkub, keda argipäev ja harjumus oli sidunud teistega.

Pikkamisi võtab elu Hietzingi palees teised vormid. Jäävalt on suletud esimese korra seltskonnaruumid, akende eesriided on alla lastud. Alles uus sugupõlv tohib siin jälle pidusid pühitseda. Hoheneggide aeg on jäävalt möödunud.

Tema Kõrgus krahvinna Amalia Hohenegg on oma ülesande täitnud. Ta oli eeskujulik abielunaine, suur seltskonnadaam. Antiikse staatua rahuga sammus ta, teadlik kohustus- test, mis talle asetati seisuse ja väärrikuse poolt, läbi valupäevade sünges tseremoniaali. Nüüd tuleb veel pärand korraldada, juhtida üleliigseteks muutunud saatust uutesse rööbastesse, ja siis tohib temagi olla vaid väsinud vana daam.

Olenedes teenistusaja pikkusest varustatakse teenijad kas suuremate või vähemate legaatidega, ja nad lahkuvad lossist. Ka faktootum Kipfl lahkub pärast kolmekümneaastast tegevust krahvlikus majapidamises, et väikeses talus Wachaus hakata kapsast kasvatama.

Saatuse muutusest Theresi elus ei aima kodakondsed veel midagi. Kellele niisugustel saatustel päevadel tuli meelde mõelda eksamite tulemustele?

Isegi ta oma teadvuses oli mälestus sellest eksamist kuidagi mattunud, libisedes nagu läbi raske une läbi nende päevade väsinud luupainaja. Kui tühised näisid talle olemasolu vahelduvad avaldused võrreldes selle „ei kunagi enam“ julma halastamusega...

Aga pikapeale ei saa kärpida elu õigusi, kivi, mida takistatakse lühemaks ajaks, veereb siis lakkamata edasi, ja saatuselõngad sidunduvad jälle samal kohal, kus nad kunagi katkesid.

Just siis, kui järgnes seisak, oli Theres sooritanud oma hävitustöö, ja — nagu ikka pärast tugevat tegevuspanust — peab ta nüüd vaatama, kuidas areneb kõik seniolnu.

Ja lõppeks saabub tund, kus ootamise ärev vibreerimine hakkab sikutama ta närve. Vanad lootused ja unistused asuvad tema südamesse, ta „mina“ vägevad nõudmised panevad end uuesti maksma. Käskivalt nõuab too mina kviitungit, millele ta arvab enesel õiguse olevat selle enesemahasalgamise ohvriga.

Aga too, kelle pärast see ohver kanti, ei anna enesest märkugi... Üks päev ridaneb teise otsa, üha suuremaks läheb ootamise ärevus, üha rõhuvamaks muutub võimetuse tunne, sest tugev on inimene vaid seni, kus tal on võimalik tegutseda...

Arvestades leinajuhtumit on ametlik teade eksamitulemuste üle edasi lükatud, ja alles nädal pärast Tema Kõrguse matuseid leiab krahvinna saabuva posti hulgas seminari vastava teate koos küsimusega, mis nüüd stipendiumiga peale hakata.

Nagu raske udu seisab surma vari ikka veel krahvinna ja päeva reaalsete sündmuste vahel. Kaua keerutab ta kirja sõrmede vahel, enne kui ta lõplikult taipab kirja mõtet. Aga ka siis ei üllata teda see kiri ligilähedaseltki sel määral, kui see oleks olnud kindel mõni nädal tagasi. Kahju... Tüdrukust ei saanud asja... Aga pole ammugi veel kõigi päevade õhtu... Küllap temast saab asi teisel, Tema aastates on elul sada ust. Küllap ta ühe neist avab. Tüdrukut tuleb edasi aidata, sest Toni hoidis teda väga...

Kõige parem on arutada küsimust Kumahtiga... Kuidagi ta on kaotanud usu oma eksimatuse. Ja kui ollakse üksinda, siis osatakse hinnata ustavat hinge. Lõppeks ei ole see halb kapitalimahutus, kui ollakse inimeste vastu hea. Ühel heal peaval kasutame intresse...

Kumaht tuleb. Ilma iga seletuseta ulatab Tema Kõrgus talle seminari kirja ja pöörab oma tähelepanu seni kui Kumaht loeb, ülejäänud postile.

„Hämmastav, eks ole?“ ütleb krahvinna kergelt, kui Kumaht kirja käest paneb.

„Mind see ei imesta“, vastab Kumaht tasa.

Krahvinnas ärkab midagi ta sünnipärasest vasturääkimistahetest... „Seda ütled sina, kes sina ta ise stipendiumisaajaks esitasid?“

„Ma usun, proua krahvinna, et siin etendavad osa erilised, meile tundmatud põhjused. Kas ei oleks kõige parem, kui räägiksime tüdruku enesega?“

„Pea“ — hüüab Tema Kõrgus ja osutab suurele valgele ümbrikule, mis kannab Dahleni saatjatempli — „võib-olla saame siit selgust.“

„Kas see pole ehk kaastundeavaldus...“, ütleb Kumaht.

„Seda ta on juba avaldanud,“ tähendab krahvinna kirja avades. „Seal ta on — loe ette...“

Pikkamisi asetab Kumaht prillid ninale ja loeb kogeldes pisut rasket käekirja:

„Austatav krahvinna! Teile sama postiga saadetud seminariteate põhjal olete Teie informeeritud sellest, mis otsuse see asutus pidi tegema kahetsetavaid eksamitulemusi silmas pidades. Kuna siin on aga tegu erakordselt virga ja püüdliku õpilasega, siis olen ma nõus enesele võtma selle noore daami edaspidist eraviisilist õpetamist ja hoolitsemist selle eest, et ta hiljem pääseb heale lavale. Ma palun, enne kui Teie teete teisi plaane oma kaitsealuse tuleviku suhtes, seda pakkumust sõbralikult kaaluda ja mind nõusoleku korral informeerida. Austuses ja alandlikkuses...“

„Niisiis,“ ütles krahvinna rahul olles, „siis on ju kõik korras.“

Kumahti näoilmelest polnud näha, kas ta on selle arvamusega päri või mitte.

„Mul oleks väga kahju olnud tollest väikesest lapsest,“ jätkab Tema Kõrgus tõusva elavusega, „kui ta stuudiumi ootamatult oleks lõppenud. Dahleni eraõpilaseks on ta presitiiz jalule seatud. Kindlasti haarab ta kahe käega sellest päästeankrust kinni.“

Kumaht vaikib ka edaspidi... „Võib-olla on parem, kui räägite temaga isiklikult,“ ütleb ta tagasihoidlikult.

„Muidugi teen ma seda. Sa oled nii lahke ja ütled talle kohe möödaminnes, et ma teda ootan täna — ei... tänaseks on Gigi end teatanud — niisiis homme õhtupoolikul...“

Rahuldusega näeb Kumaht esmakordselt helkivat endist energiat krahvinna heledates silmades. Nii on sellest asjast seegi kasu. Muide aga, ta ei usu selle seiga nii lihtsasse lahendusse, kuigi temagi ei näe läbi kõiki asjaolusid. Ta oletused nurjunud katse üle kannavad teda küll lähedale tõele, aga — millised asjaolud sundisid Dahlenit sellist ettepanekut tegema? Ometi mitte soov, hoida kunstile sellist andi? Kiri toonitab ainult virkust ja püüdlikkust...

Selliste kaalutlustega tegeleb vana komöödiand, sammudes mööda kruusateed paviljoni poole, et viia Theresile krahvinna kutset. Tunne, et ta pole enam kaastundlikult talutud olevus, on osaliselt sulatanud kibestuse kõva kooriku, mis teda sundis olema ükskõikne ja tundetu teiste saatuse vastu. Ta kõhn keha pole ka enam nii kokku vajunud, ja ta kõnnak on kaotanud hiiliva iseloomu. Olla lüngatäitja, seegi võib tähendada eluülesannet...

Theresi toaukse lähedal juba kuuleb ta tüdruku häält. Tal on külaline... Parun Faludi ungari-saksakeelne laulev hääl on kergesti tuntav. On siin vist vahepeal maandunud teel härrastemajja ja liidab vist meeldiva kasulikuga... Noh — teate üleandmiseks on hiljemgi aega...

Seekord on vana skeptik Gigi suhtes ülekohtune. Mitte kasulikkuse põhjused ei too Gigi sageli Hoheneggide paleesse, vaid ta rüütellik tunne, mis teeb talle kohuseks, et ta ainsa meessoost noore perekonnaliikmena peab rohkem hoolitsemata mahajäänud üksildaste naiste eest. Ja Theresi loeb ta ju peagu perekonda kuuluvaks. Kuigi ta veel ei tea õnne, mis teda ootab...

Kurvad sündmused Hoheneggide majas on positiivselt mõjustanud ta abielukavatsust. Vaene onu Toni leiab oma hauas rohkem rahu, kui ta teab oma kaitsealuse nii heades kätes olevat. Ja nüüd enam palju ei viivitata, vaid tüüritakse otse eesmärgile. Kuigi pole sugugi nii lihtne leida sobivat juhust. Nii kui katsed teed onu Tonist juttu vesta, on kohe tüdruku silmad niisked. Aga pea — küllap leiame õige ülemineku...

„Teil on nii soe süda, Therese, kindlasti saab teist kord väga hea naine.“ Seejuures vaatab ta tüdruku nii paljuütlevalt otsa, et see otsekohe peaks taipama.

Tüdruk aga teeskleb, et ta midagi ei taipu. Hirmus — need naised oma häbelikkusega... „Kuidas te tulete sellele mõttele?“ küsib Theres ja teeb ükskõiksema näo ette.

Seal võib inimese kannatus tõesti katkeda... „Ärge tehke seda mulle nii raskeks, Theres... Te teate väga hästi, et vaatatan teile kui oma tulevasele naisele...“

Theres on nii segane, et ta tõesti midagi ei oska vastata...

Gigi aga loeb küsimust selgeks... „Jah, meie kahekesi...“, ütleb ta tundeküllaselt ja haarab tüdruku kätte...

„Aga“ — seda te ju ei mõtle tõsiselt...“

„Ma ei naljata selliste asjadega,“ tähendab Gigi väarikalt. Mõte, et tüdruk ei ole nõus, ei ilmu üldse ta ajju. Hoolimata kõigest vabastuskatsetest hoiab ta Theresi kätt oma peos... „Kui onu seda veel oleks näinud... Ta oleks olnud maru-rõõmus...“

Tahtmata peab Theres naeratama. Kui sageli ei lausunud vanahärra: mul on kahju tollest vaesest naisest, kelle see mees kord kosib...

Muidugi ei väljenda ta oma mõtet. Ainult — „te olete ju liiga noor minu jaoks“ — vaidleb ta vastu.

„Lubage“, Gigi on õigustatult kuri, „olen tunduvalt vanem kui teie...“

„Seda küll, aga ärge pange pahaks, ma tundun enesele hulga küpsem...“

„Seda arvavad kõik tüdrukud. Pealegi abiellutakse tänapäeval võimalikult vara. Muide, Dahlen on minust ka ainult paar aastat vanem.“

Tabatuna tõstab Theres pilgu... „Nojah,“ ütleb ta, püüdes olla rahulik, „ja isegi tema on veel vallaline...“

„Jah, aga kui kaua veel?“ triumfeerib Gigi. „Kus maja Döblingis on peagu valmis.“

„Mis on mõnel Döblingi majal sellega asja?“

„Õigupoolest on see saladus. Aga — see jääb ju meie vahele... Talle ehitatakse veel villat, sest tema ja Irene abielluvad ju varsti...“

„See pole õigus...“ — See on nagu karjatus.

„Palun väga,“ kaitseb Gigi oma ütluse õigust, „mu sõbra isa on ehitaja, ja sellele on Dahlen seda ise ütelnud...“

„Ise ütelnud...“ kordab Theres masinlikult ja vaatab Gigi mõõda tühjusse ega liiguta end enam...

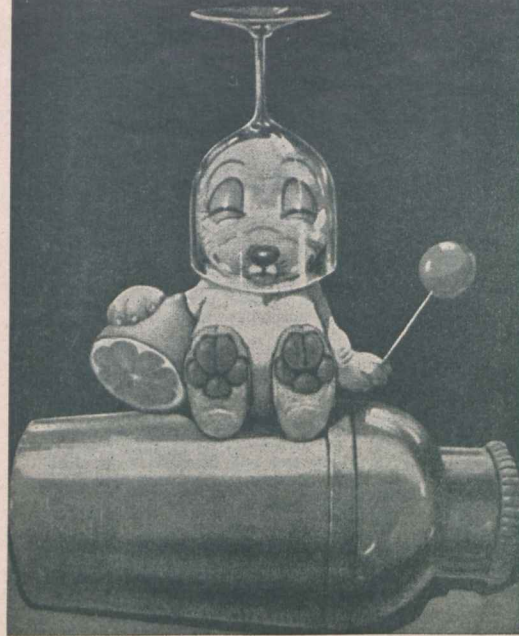
„Niisiis — ma ei tavatse luisata,“ õpetab Gigi, olles väga rahul oma tõendamisoskusega.

Ikka veel ei liiguta end Theres. Ta naeratab vaid. Edevat, jääka naeratus. Nagu külmunud on see naeratus ta näos...

Nüüd läheb Gigi tähelepanelikuks... „Mis on lahti, Theres... Kas olete halge?“

„Täna — ma olen täitsa terve...“ Ja ta naeratab edasi, lakkamata...

Gigil läheb ebamugavaks... Naistel on vahel nii kummalsed tujud. Kõige parem on, et nad siis jäetakse omapead, siis

Bowle kokteilij tujus

on nad jälle mõistlikul, ütles ju alati onu Toni, ja naise ta ju tundis, too vanahärra...

Gigi katsub ruttu jalga lasta... „Suuden kätt, Theres... Homme tulen jälle korraks sisse.“

Ja väljas ta ongi juba... Seda kujutles ta enesele hoopis teisiti. Aga kõige rumalam on, et tal pole almuigi, kas ta on nüüd peigmees või ei ole...

Käsi varred vastu lauaplaati, püsis Theres liika veel liikumatuses ja samas asendis. Vaevalt ta märkaski Gigi lahkumist... Temas valitseb sügav vaikus. Täitsa hääletult purines seal sees midagi. Aga see ei tee isegi mitte valu... Igaüks suudab taluda vaid teatava kvantumi valu, mis üle selle ulatub, see põrkab juba vastu tumust.

Väsinud on ta, surmani väsinud... Raskelt vajub ta pea vastu lauaplaati, asetub nagu padjale kokkupõimunud kätele. Ja tuleb uni...

Aga ta alateadvus ei puhka. Painavad kujutelmad häirivad ta rahu. Ta tormab edasi mingis lõputus tänavas. Vaevu kannavad teda veel ta väsinud jalad, ja liika veel ei leia ta mingit väljapääsu. Lõppeks arvab ta enese olevat eesmärgil, siis tõuseb ta ette äkki müür. Ahastades jookseb ta selle vastu, kuid siis kuuleb ta enese kohal kahjurõõmsalt mõkitavat naeru... Ta vaatab ümber... Katuseaknast vaatab välja kõhna kaela otsas inetu, rõõvlinnutaoline mehepea...

„Kus ma olen?“ hüüab ta kogu oma südame ahastusest. „Umbtänavas“, kõlab vastuseks peen kraaksuv raugahääli. Pea kaob, ja paukudes lüüakse aken kinni...

Hele müra, mis äratas Theresi unest, on tõeliselt pikk koputus uksele, mis nüüd, avanedes praoks, võimaldab sissepääsu Kumahtile.

Kerge karjatus vallandub Theresi huultelt, nähes enese ees kuiva askeedinägu, kelle moonutatud teisikut ta hetk tagasi oli näinud õudses unenäos...

„Palun vabandust“, kogeleb tulija, keda Theresi ehm viib segadusse. „Tahtsin vaid kord vaadata... Koputan juba tükk aega... Aga te vaatate ju mulle otsa nagu mõnele tõndile. Kõik on ju täiesti korras. Magasite vist või unesite?“

„Jah, unesin — selge päevaga“, ütles Theres, katsudes naeratada. Aga ühtlasi läbib teda kerge värin... „Olin eksinud“, kirjeldab ta ruttu, nagu mingi summi all, „päästmatult eksinud ja ei leidnud enam teed. Ei leidu ju mingit väljapääsu umbtänavast...“ Nagu arg küsimus kostaks sellest viimasest lausest...

„Siiski — leidub üks...“, vastab Kumaht, ja ta varjutatud silmis särab miski; „ei tohi karta vaeva, vaid tuleb tagasi minna lähtekohta, seal on uus suund valdada.“

Theres mõistab selle jutu kahekordset mõtet. Nad tunnevad end sel hetkel väga lähedatena, noor tüdruk ja vana näitleja...

„Muide“ — jälle räägib Kumaht tavalises urisevas toonis, ja penikoormad näivad neid lahtavat — „pean teile teatama, et proua krahvinnat ootab teid homme õhtupoolikul...“

Siis uriseb ta midagi tervitusetalist ja ongi juba kadunud...

Varjamata avaldab Theresi ilme hämmastust Tema Kõrguse muutunud välimuse üle. Nagu mingi koorma all kääras on kõrge kuju, ja sajad kibrakesed on tekkinud hiljuti alles värske näo pingsusse.

„Jajah“, noogutab krahvinnat väsinult naeratades, „minu aastates see ei saagi olla teisiti. Ole ei tea kuidas vanuse tuleku vastu, kord ta leiab ometi kaitsetu positsiooni, ja juba oledki ta võimuses.“

Paluvad pisarad tõusevad Theresi silmadesse... Eesmärgid kohtamine meenutab talle kogu ägedusega kõik vahepealsed kurvad sündmused.

„Istu ometi, laps“, ütles Tema Kõrgus leebelt; „kõik maailma pisarad ei too teda meile enam tagasi. Räägime olemasolevast, niisil sinust ja minu tulevikust. Ütlen juba ette, et ma ei kavatses sulle etteheideid teha tolle seminariloo pärast. Otsustatakse leebemalt kõigi eluasjade üle, kui on saadud valuline tõend kõige püsimisest. Siiski olen rõõmus, et võin sulle teatavaks teha ootamatult pöörded, mis kõik ettetulnud juhtumid muudab talutavaks. Dahlen kirjutab sulle...“

Theres ei kuule enam sõnagi... Dahlen kirjutab, kuuleb ta vaid oma kõrvades. Niisil ometi... Suur Jumal — siis on ju kõik hea. Siis mõistis ta teda... Siis polnud ohver asjata... Ta kirjutab krahvinnale... ni avalikult, kõigi ees tunnistab ta end tema juure kuuluvaks...

„See on muidugi suur õnn sinu jaoks“, kuuleb ta nagu suurest kaugusest.

Õnn... Kas õnn on üldse mõni väljend? Kas leidub sõna, mis pole liiga nõrk, et väljendada sellist õndsust... Ja tema — kui uskmatu, kui lootusetu ta ometi oli. Isegi Gigi vale suutis temale mõju avaldada. Isegi too vale suutis vapustada ta usku...

„Kas sa ei loeks, mis ta kirjutab?“ Kerge kärsitus avaldub krahvinnat hääles. See sõnatu vapustus tundub talle pisut liialdatuna...

Muidugi ta tahab lugeda... Ta otse põleb, et saada kirja lugeda. Aga mitte kohe... Mitte kohe... Enne peab ta kõik ütlima. Minema kõik senine salatsemine! Kas ta ei võlgne sellele lahkele naisele täieliku siirust?

Ima kirjale pilku heitmata, paneb ta selle jälle käest... Võitmatu on tung end välja puistata...

„Ei... veel mitte“, ütles ta; „enne pean ma... enne peate teie... proua krahvinnat — ma pean nüüd rääkima... Kõik

olgu kord üteldud... See on pikk lugu... Algab kohe minu saabumisel Viini... Kas tahate mind kuulda võtta, proua krahvinnat?“

Pisut võõrastav tundub Tema Kõrgusele see tüdruku kirglik rääkimishimu. Mis talle küll võiks juhtunud olla sel lühikesel siinviibimisel? — „Räägi ainult — mul on niipalju aega“, ütles ta.

Ja Theres jutustab...

Iustamata annab ta edasi tolle esimese õhtu elamuse. Vaikse liigutusega hääles räägib ta tagajärgedest, lähemisest ja pöördumisest, murest ja arusaamatusest, hõiskavast lootusest ja langemisest lootusetusse. Nagu metsoja sulliseb temast kõik välja kuni viimse vabanage-mänguni eksampäeval ja enesealanduse piinadeni. Ka eilset lööki ta ei varja, mis sundis teda lõplikult loobuma, kuni täna... praegu... tuli imeline, mitte enam oodatud lahendus... See kiri!

Aga nüüd, kus ta tahab seda kirja võtta, pole teda enam olemas. Tema Kõrgus on ta enese kätte võtnud. Nii üleminemata jultumalt ei tohi avaneda viimne tõde...

Kasvava osavõetuga on krahvinnat kuulunud Theresi juttu. Kohkudes taipab ta arusaamatust, mille ta aimamata ise on loonud...

„Kas tohin kirja nüüd lugeda?“

Esmakordselt oma elus on krahvinnat kaotanud enesekindluse. Tahtmata väldib ta tütarlapse pilku, mis puhkab temal aralt ja ometi lootusrikkalt...

„Võib-olla on parem sellest loobuda“, ütles ta tasa; „ma kardan, et olen tekitanud valelootusi...“

Hirmudes avarduvad Theresi silmad... Rändavad krahvinnat näolt kirjale ta käte vahel; jälle näole ja jälle kirjale ja — siis ta mõistab... Ta rumal usalduslikkus on teda veel kord sisse vedanud...

„Üks arusaamatus rohkem või vähem“, ütles ta pärast lühidat vaikimist rahuliku, vaid pisut uduse häälega, „see ei mängi enam mingit osa. Olin ju juba kõik läbi võidelnud ja tõmmanud kõige alla jämeda kriipsu. Nüüd siis jääbki kõik nii. Kas tohin nüüd seda kirja lugeda?“

Sõnatult ulatab krahvinnat kirja.

Põgusalt loeb Theres kirja läbi, kukutab siis kirja põrandale... „See on selge“, ütles ta, püüdes naeratada. „Siis tuleb lõppeks ometi mõista, eks ole?“

Rahustavalt siltab krahvinnat Theresi pruunkuldseid juukseid... „Ükski meist ei pääse sellest, et ta peab matma oma unistusi“, ütles ta tõsiselt. „Ja meie kõik oleme jagu saanud ja jälle oma saatusele mõtelnud. Tee sinagi nii. Võta Dahleni ettepanek vastu. See ettepanek on hea ja sõbralik. Töö aitab sind unustada möödunud.“

Theres raputab pead... „Ei, proua krahvinnat“, vastab ta suure otsustavusega; „see on möödunud... Lorriläänud tee tuleb maha jätta, ja see tee oli lorriläänud juba algusest saadik...“

„Ja mis sa siis otsustasid, laps?“

Theres kugistab nagu midagi. Nüüd tuleb lõplik otsus... „Lubage, et ma lähen oma kodukohta tagasi, proua krahvinnat. Teen seal oma õpetajaeksami, ja küllap siis avanen mulle mõni uus tee...“

„See on vapper jutt, tüdruk“, ütles krahvinnat pärast pikemat kaalumist. „Kes oma tähnesse usub, seda see täht ei jätta maha. Ja veel midagi — sa pole just varanduseta. Väike varandus on sulle kindlustatud. Loe seda meie kalli lahkunu mälestuseks, kellele sa töid soojust ja vaigust ta viimastesse elupäevadesse. Ja nüüd kaitsku sind Jumal, mu laps... Ära unusta kunagi, et sul on emalik sõbranna, kes on alati sinu jaoks olemas, kui sa teda vajad...“

Viimane sügisõis

Niipea kui ta varahommikul oma kirjutuslaua ette astub, paistab Dahlenile silma mustaervaline kiri Hoheneggide vapiga. Seda nimetatakse kiireks vastuseks... Noh — küllap vist kõik on jälle korras...

Siiski ei saa ta jagu teatavast ängistusest, kui ta lahtirebitud ümbrikut võtab käsikirjalise, kaunis suure epistli...

„Arge seda pidage kutsumatuks vahelasegamiseks, väga austatud härra doktor, kui ma pisut puudutan asju, mis Teie õigusega võite pidada oma isiklikuks reservaadiks, ja lubage vanale daamile see väike selgitus väljaspool konventsionaalseid harjumusi, mille taha haritud ja kaunimisosavalt inimesed peidavad oma tõelised vaated.“

Asja juure. Meie noor sõbranna on otsustanud homme hommikul Viinist lahkuda ja tagasi sõita oma kodukohta. Ja see on hea nii, nagu mina pärast pikemat kaalumist tema huvides pean nentima, sest on vaja, et ta oma esimese suure elupettumuse võimalikult radikaalselt jätkaks seljataha. Kaugel minust on peita nendesse sõnadesse mingi etteheide. Teie talitsate nii, nagu Teie küpse, vastutustundelise mehana pidite talitama. Leppige selle teadvusega ja loobuge ükskõik millise-

TEENIJA SAAB VÕISTLEJA

1) Proua Topsis teeb salaja teenija Lillile jõulukondi. 2) Ta saadab Lilli oma sõduriga „prasnikut“ pidama. 3) Ja vahepeal palub sõdurit asutada sakste poolele, 4) et ise „väike pitsball“ lahti lüüa.

TEENIJA

PEREKONNAS

1) Härra Topsis teeb salaja teenija Lillile jõulukingi. 2) Aga see visatakse tagasi — niisugust maitsetagemat riiet igaüks juba kandma ei hakka. 3) Nüüd ei aita muud, kui see kink jätta naisele ja kapi-põhjust tuua välja naisele ostetud kleidiriie. 4) Ja see on juba hoopis teine asi — sellest saab nüüd ka härra Topsis aru!

JÕULUKINK

AliACTE

PUHAL MAAL

F. Funck-Brentano

Betaania ümbruses hoidis oma valget karja Lia, Saruchi tütar. Ta ajas oma lambad koju õhtu paiku, kui karastav jahedus laskus viirulisest taevast roheliste ja kuldkollaste joontega horisondile, kuna igast küljest õlipuu- ja viigipuupõõsastest veelompide serval, mis hiilgasid vahelduva läikega, segasid konnad, rohutirtsud, öökullid ja šaakalid oma hääli päevaloojangu rahustavasse harmooniasse; siis oli kuulda karjade kojukutset nende paimajate (karjahoidjate) pasunatelt ja ekslevate koerte kurba ulumist.

Oma lambaid hoides veetis Lia üksinda oma päevad.
Talv möödus, tuli

kaudu nad külla olid jõudnud; ja ikka edasi viis nende tee. Tähti näis olevat rohkem ja nad näisid olevat heledamad kui kunagi varem.

Hoolimata öö varjudest ja talve karmusest näis kogu loodus rõõmutsevat. Lia ise, kuigi ta ikka veel tundis suurt kurbust oma südame põhjas ja kuigi aegajalt libises mõni pisar ta silmist, tundis eneses imeväärset rahu, ja ta muret näis katvat mingisugune õnnestav rahu. Ta edus muretul sammul, ta kari astus ta kõrval, ja määgimine ning kitsede mõkitamine tekitas orgude vaikuses aegajalt elavat vastukaja.

Ja edasi, oo üllatust! ööbikuteparved ärkasid oma öisest tardumusest, alustasid oma kerget laulu ja liitusid karjaga. Otsekohe käharate villakute kohal, kelle kontuure kuuvalgus palistas hõbedadega, joonistasid nad õhus oma väledaid ja äkkillis ringmänge, ja näis, et maastik, vabanedes talveõõ roidumusest, ulatas oma hinge nooruse ja rõõmu tulevikule. Tekkis lõhnavaid aurandusi, nagu kevadililledest, granaadipuist ja roosest uue aastaaja tulles, kuuldus ähmast ja õrna muusikat, mis läbis taeva laotuse, nagu oleks neid helisid liikuma pannud suured nähtamatud tuulekandled. Ähmane selgus segunes atmosfääri lõhnadega, taeva lauluga. Valitses rõõmu, valguse, õhuhelide ja lõhnade harmoonia.

Nii rändas Lia oma valge karjaga kaua, kuid väsimata, ja kui noor neiu poleks elanud teda täitvale unelmale, unelmaile, milles ta sügav mure segunes juba mõnda tundi lootuse imetaolise tundega, siis oleks ta mitmest küljest tähele pannud teisi karju: lambaid, kitsi, härgi, muule, keda kõiki juhtisid mõtlikud karjased. Kaugel tema ees, mäe poolel küljel, kus asetseb Betlehem, põles tuli öös; see tuli näis olevat täht, mis on asetatud maapinnale.

Pikkamisi olid karjad kokku kuhjunud: ei mingisugust müra, ei mingisugust ärevust. Isegi loomad olid võlutud ja rõõmsad; nad segunesid üksteise vahele, ja karjased, kes unustanud olid varanduse, mis nende kätte oli usaldatud, ei mõtelnudki elajaid eraldada.

Nüüd on Lia üsna selle tähe juures, mis teda oli üllatanud oma suure maalähedusega; see on suur valgusehelk, mis tungib savist ehitatud maja külge rajatud puuhütist. Õrna ja selge helgi on tekitanud ei tea mis põhjus, sest hütis pole ei lampi eda pirdu: ja lõppeks, missugune valgus olekski võimeline saama oma kiiri horisondi lõpmatuseni, kui tema süütajaks on nõrk inimkäsi?

Ja taevast, müriaadide teiste tähtede hulgas, seisab otse hüti kohal palju suurem ja hiilgavam täht kui kõik teised; teda ehib pikk helkiv saba ja ta sirab üliloomulikult. Arvutud karjad, mis siia on koondunud, moodustavad väljal nagu mõne lainetava mere, kus kuu paitatud lambavillakud näivad olevat fosforlainete vahuks. Lia on lähenenud hütile: kolm isikut, kaetud uhkete rõivastega, kullaga ehitud purpuris, ja kandes otsmikul kalliskividest sädalavaid kroone, on põlvili heitnud toorest puust tehtud söime ette, kus magab õlgedel — rahulikult ja liigutavas ilus — laps peente juustega. Lia tunneb ennast olevat üllatunud, jahmatatud, kuid ometi on ta täis õrna õnne; temagi on vajunud põlvili, sulgenud silmad, liitnud käed ja kummardunud söime poole. Ta pea kohalt kõlab taevalikke laule, täis ülimalt õrnust, laule, mis näivat tulevat lõpmatusest, tuues kaasa ja väljendades rõõmu, lootust, headust, lohutust.

Lia jääb põlvili lapse juure, pea rinnal, käed koos; siis asetab ta hüvaku käe söime puuservale, kuna ta vasak käsi langeb alla lillale kleidile... siis tunneb ta äkki üht teist kätt suruvat liigutuses langetatud kätt, pikalt, õrnalt, usaldusega, armastusega.

Miks ei tõmba Lia oma kätt sõrmede vahelt, mis teda pigistavad? Miks ei ehmu ta sellest liigutusest, mis tohib õigupoolest kuuluda ju ainult peigmehele, kelle süda üle voolab tulisusest? Ta vaatab enda ette: söimes õlgedel magab laps võrratus kirkuses; keegi naine, väga puhta neitsilik näoga on kummardunud pisikese olendi kohale, ja keegi mees hallika habemega, avara laubaga, seisab ta kõrval tähtsaimelise ja keskendununa. Härg, ilme raske ja hea, eesel, punaka karvaga — nemadki kummarduvad mõlemad magava lapse kohale, nagu tahaksid nad teda soojendada oma hingeauruga.

Ophir oli tulnud sellesama salapärase jõu tõukel, mis oli toonud Liagi Betlehema söime juure; seal oli ta instinktiivselt põlvili heitnud noore tüdruku kõrvale ja tahtmatu liigutusega haaranud ta käe järele — selle lõpmatult õrna liigutusega, mis äkki uuesti täitis ta südant õnne ja armastusega.

Nüüd püstusid Ophir ja Lia. Nad läksid tagasi Betaaniasse. Rahulikult ja keskendatult, valgushelkidest valgeliival eduvad Lia ja Ophiri karjad — niisama segamini kui mujal, kus olid tekkinud armastusniidid nende südame vahel. Lia valgeliiv segunevad Ophiri mustade kitsedega, ja kõik sammuvad lõbusas tujus; ööbikud aga valges öös jätkavad oma lustilist tantsu tähistava all. Ida pool tõmbasid mäestikud, mis levivad sealpool Surnumerd, valgele horisondile pika halli paela. Harmoonilised aurandused tõusid ikka veel taeva poole, karjaste kohale, kes sammusid oma teed, ja igalt poolt nähti karjaseid

lahkuvat oma kodude suunas. Väikesed vasikad hüppesid rõõmuga, eemaldudes rühmadest, kus liikusid nende emad.

Valgeid tantsisklevaid salku, ingleid tiibadega — kandis firmament, ja sealt sadas triumfeeriva vihmaga meloodilisi laule.

Ophir ja Lia sammusid käsikäes teineteise kõrval. Nad peatusid kolme Salomoni kaevu juures, kolme kaljusse raiutud tiigi ääres, kust vesi kukkus joana alla järgmisse ja kus kari võis pisut kosutust leida.

Noored inimesed ei lausunud omavahel sõnagi. Nad tundsid oma hingi lähedalt seotud olevat, andunud teineteisele; suur rõõm täitis mõlemaid. Nad sammusid oma unelmate eksi taasi kantuina, olles liiga liigutatud selleks, et rääkida; ja vaikus — nii näis neile — ütles kõik, mis neil oli iganes ütelda teineteisele; nad olid leidnud oma õnne, lootuste ärkamise, õrnuse elada teineteise eest, teineteise kõrval, ja muredest vaba mõtte lõbususe.

Jordani veed särasid õrnas selguses pilliroopuhmaste vahel, kus kerkis siin-seal papüüruserivisid ja papeleid, eraldades tumeda siluette hõbevalguses, mis täitis kogu loodust. Nõlvakuil näisid maha heitnud loomadena terebintide ja õlipuude moodustatud sünged massid.

Ophir ja Lia saabusid Betaaniasse. Noorte inimeste karjad täitsid elavalt, lärmikalt ja rõõmsalt küla peatänavat; lammaste määgimine ja kitsede mõkitamine segunes muulide hirnumisega, tahtes nagu vägisi häirida külaelanike und nende rahuga täidetud elamuis.

Ei Lia ega tema kaaslane ei märganud, et selle asemel et pöörduda teise tänavasse hüvaku, missugune tänav viis Ophiri isa Cettimi elamu ja lautade juure, kitsed ja muulid, kes moodustasid noormehe karja, jätkasid teed koos Lia lammastega, edudes läbi küla sinna, kus asetses Saruchi, s. o. Lia isa maja. Ophirgi ei mõtelnud teisele tänavale hüvaku, temagi jätkas teed mööda peatänavat, sõrmed endiselt ümber oma kaaslaste käe. Nii jõudsidki nad Saruchi majani. Ainult väike osa karjast pääsis lauta, kus lambad heitsid rasvaselge pinnale ja paljud kitsed segunesid seal nendega, nagu oleks see laut neile olnud juba ammusest aega kodune.

Noored inimesed astusid üle elamu läve. Lia isa ja ema olid istet võtnud tule ääres, mis põles nelinurkseil kividel ja mille sinkjad leegid koiduvärviliste keeltega lainetasid tuulepuhangute käes.

Nähes tüdruku tulevat tõusis Saruch püsti. Juba valdas teda viha, leides, et tema katuse all asub ta vihavaenlase poeg. Aga siis sai temas võimust äkiline rahu. Ophir näis talle noor ja ilus, ja noormehe nägu nagu hingas puhtsüdamlikkust. Noormees kinnitas temale oma selge pilgu, ja Saruch laskis langeda oma käe, mis oli juba tõusnud ähvardavaks liigutuseks. Ta palus karjast istet võtta tule ääres. Isa märguandmise peale ruttas noor neiu otsima veini ja peekrit. Täitnud viimase, ulatas ta selle Ophirile.

Noore neiu lähenedes püstus Ophir. Ta tõstis peekri huulte ja tühjendas ta pikkamisi, vaadates kogu aja Liat, nagu oleks ta tahtnud tungida ta ilusatesse mustadesse silmadesse; siis, andes peekri tagasi, sosistas ta liigutatud häälega:

— Lia, armastan sind.

Neid sõnu kuulis ka Saruch. Ta astus ette, sirutas noorte inimeste peade kohale oma käed ja ütles õrnalt:

— Mu lapsed, õnnistan teid.

Samal ajal küla teises otsas imestas Cettim, miks ta poeg veel koju pole jõudnud. Milline oli olnud ta hämmastus, kui ta oli leidnud tühja — mitte ainult Ophiri kambri, vaid ka lauda, kus sel öisel tunnil polnud karjast jälgegi.

— Kuhu on siis jäänud Ophir? ütles Cettim oma naisele Melchale, ja kitsed ja muulid, kas pole mõni nõid neid kõrvaldanud?

— Kus võiks olla Ophir? ütles vanaeiti; siis pärast hetkelist mõtlemist ja nagu inspireeritud häälega lisas ta:

— Kahtlemata Lia juures.

— Seda ta ei julgeks, kostis isa.

Kuid pärast hetkelist mõtlemist ütles ta:

— Igaks juhtumiks, vaatan järele.

Ta võttis oma raske õlipuusaua ja astus kiiresti välja, põmisedes ähvardusi. Naine Melcha nägi teda lahkuvat ja hirm täitis ta südant; hetk hiljem ruttas ta oma mehe jälil, kartes, et mees vihas ei teeks õnnetust.

Lähenedes Saruchi majale nägi Cettim tõepoolest arvu kaid kitsi, kes jalutasid ringi segunedes nende lammastega, keda tavaliselt Lia viis karjamaale. Ühed olid maha heitnud, teised seisid jalgadel, rahulikult, liikumata, nagu oleksid nad leidnud oma igaõõsise elualuse.

Cettimit üllatas veel hele valgus ja suur õrnus, mis läbi maja avauste levis õhe; katuse kohal pilvede all hõljus valkjaid helke, liikuvaid inimkujusid, tiibadega, mis meenusid suurte lukkede omi; kõiki neid näisid kandvat tuulepuhangud, valguse lainetused, meloodiate ja magusate lõhnade ilid.

Hetkel, kus Cettim astus üle läve, oli Melcha, ta naine, järele jõudnud. Ta nägi rühma, mille moodustasid Ophir, Lia ja noore neiu isa ja ema.

Nad istusid koos ligilähedikkku, ühiselt ühises õnnes, nii et

Talisport

H. K. Breslauer

Kui Romuald, seistes hotellitoa akna ees, vaatas välja heleda-säralisse talvehommikupäikesesse ja — ta pulsud tuksusid selle juure kõrgelennulist takti — mõtles veetlevale, tumedate silmadega pariisitarile, kelle mustad juuksekräsud teda nii sageli bobisõidul kuklast kōdistasid, kostis kõrvaltoast käratsev mehehää.

Keegi mees daami toas, mõtles Romuald armukadedusevalus, see on ju võimatu!

Tasa, et seda ei kuuleks ta ilus naabrinna, lähenes Romuald lukustatud vaheuksele ja pani oma kõrva vastu võtmeauku.

„Olete mind juba küllalt kaua trōöstinud lubadustega!“ käratse mehehää.

„Monsieur,“ sosistas arglik hääleke ja mehehääl kōmatas seda valjemini:

„Ma pole mingi monsieur!... Olen ärimees, kas mõistate! Müüsin teile selle solitääri, kuna mul oli usaldust teie vastu, ainult sel põhjusel ja mitte teie ilusate silmade pärast!“

„Pardon, mu härra, see toon...“

„Kas pean seda teile siis ette laulma?“ katkestas toores hää väriseva siristuse. „Te lubasite, et maksate ülejäänud kümme tuhat kaheksa päeva jooksul, ja nüüd on möödunud juba kaks nädalat —“

„Monsieur, mu pankur pole mulle veel raha saatnud. Üleile saatsin uue telegrammi —“

„Sellest ei ole mul mingit kasu!“

„Kannatage ometi veel paar päeva, telefoneerin täna Pariisi; on ju võimalik, et mu pankur oli kuhugi reisinud.“

„Lollid ettekäänded... Aga te peate nägema, et ma tean, mis teha. Ootan ülehomseni... Kui te selle ajani mulle ei pane lauale ülejäänud summat, nõuan ma sõrmust tagasi. Ma pole ometi hull, et ma selle odava ostu juures, mis te tegite, jooksin ja ajan oma raha taga... Niisiis — ülehommel... Päeval!“

Romuald kuulis, kuidas uks kinni pandi, kuulis kaugenevaid samme, kuulis rõhutud, murelist ohet, ja püstus, pahaselt pead raputades.

Kui brutaaalsed võivad olla mehed, kui on tegu rahaga, mõtles ta ja lahkus tasa toast...

Ta oli juba ammu einestanud ja lehitses ajalehte, kui Margot lõppeks ilmus einestusruumi uksele.

Romuald püstus, suudles roosasid sõrmeotsi ja ütles õrna etteheitega:

„Mind nii kaua oodata lasta!“

„Tõepoolest — magasin pisut kaua!“

Ta naeris rõõmsalt, tõrjus musta kihara, mis ninatargalt kirju sportmütsi alt välja vahtis, peente näppudega tagasi, ja Romuald heitis diskreetse pilgu solitääri, mis ehtis daami vasemat kätt.

Ilus kivi, mõtles ta, ja see kivi valmistab talle niipalju muret... Ja valjusti ta lisas: „Bobitee on täna tore...“

Pärast einet sammusid nad, usaldavalt vesteldes, üle nende sammude all tümiseva lume, naersid, kui kelmlik tuuleil neile vastu puhus lumepilvekesi, ja suundusid bobitee poole.

Romuald tõi bobi, Margot võttis ta seljataga istet nagu val-latu laps, kuski hüüti —

„Bob — teele!“

— ja juba algas lõbus sõit kahele poole teed kuhjatud lumeseinte vahel.

Margot naeris oma hõbeheledat naeru, Romuald mõtles öömustadele muinasjutusilmadele, võttis kurvi, nii et nad hinge-tõmbepikkuselt lamasis ristloodis lumise maailmaga, tüüris edasi,

see õnnetunne vallutas ka Cettimi ja et ärritus, mis teda oli hoidnud kammitsais, hajus hetkega. Ta ütles Saruchile, osutades noortele:

— Saruch, kas oleme oma laste õnne vastu?

— Cettim, sina annad oma põllu Ophirile, ja mina annan oma põllu Liale, nii ei lahuta meid enam Kedron.

Kaks vanameest nuttis rõõmust. Ophir ja Lia teineteise em-buses liitsid huuled suudluseks ja Saruch ütles Cettimile „kel-lest oli saanud ta sõber:

— Kas on suuremat õnne kui anda õnne teistele?

Taevast, katuse kohal, liikus meloodilisi aurandusi, kostis harmoonia puhanguid läbi õõ; uhke päev helkis tuppna, tekita-tuna viisidest, millega ta oli täidetud.

Kuldne valgus, kus puude liikuvad leegid joonistasid õrna sinise niplise, ja imetaolised hääled tõid kuuldavale laulu, mille sõnad tungisid kõigi südamesse, kes asusid Saruchi ka-tuse all:

„Au olgu Jumalale taevast, rahu maa peal ja inimestel hea meel.“

PILSEN

HELE ÖLU

SANGAR

KANGE ÖLU

TÖMMU

Ekstra

ERIPRUUL

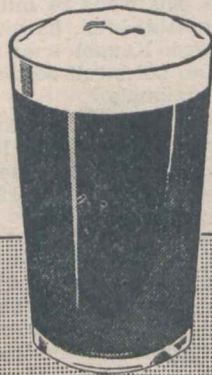
MAHLAJOOGID

SIDRUNHAPPEJOOGID

SELTERS, SOODA

MÖDU

SAKU

otse keset mitte lõppeda tahtvat lumepäikeselist hiilgust, tundis Margoti hingust, mis riivas õhuliselt ja soojalt ta kukalt, seal äkki — see juhtus viimasel kurvil — ta võttis selle osavalt ja kindlalt — tundis ta äkki Margoti jalgade kartlikku survet, kuulis väikset, ehmunult kostvat hüüatust, ta paremast käest haaras Margoti käsi, ja kui nad jälle püsti ajasid, suhkrustatuina pealaest jalatallani, kui nad teineteisel lume riietelt klõppisid ja jahmatu-ses oma bobi jälle sõiduteele juhtisid, ütles mees vabandades:

„Tee on siin pisut koorikune — ja siis — ma ehmun — teie kartlik hüüatus —“

„See viimane kurv teeb mu ikka närviliseks —“, Margot rapu-tas lume oma mütsist, klõppis oma kindad puhtaks ja katsus nal-jatada: „Kukkusime vähimalt pehmese lumme —“, äkki ta jah-mus, tõstis tahtmatult oma käe ja hüüdis hämmeldudes: „Mu sõr-mus!“

„Teie sõrmus!“

„Jah... Einel ta mul ju veel oli...“, ta soris lumes. „... kadu-nud... Miks olin nii rumal, et võtsin sõrmuse kaasa!“ Sõnad voolasid ta huultelt, ja ta silmad läksid tuhmiks. „Ta — on — kadunud!“

„Solitäär?“ küsis Romuald.

„Kas nägite seda?“

„Einelaus — mäletan —“

„Eks ole?“ Margot kühveldas lund paljaste kätega.

„Ei midagi...“, ütles ta, põlvitades lumes ja käsi laotades.

„Mon dieu... kuidas võiks ometi seda leida?“

Ta huuled tuksatasid, abitult vaatas ta Romualdile otsa, pisa-rad seisid ta tumedates silmades, ja Romuald, kes põlvitas otse ta kõrval, haaras ta lumemärjad käed pihku.

„Ärge nutke!“ sosistas ta. „Ärge nutke... ma ei või seda näha!“

„Ko-hu-tav —“, nuuskus Margot, nõjatas oma pea vastu Romu-aldi õlga, abitult nagu haige linnuke, ja kui Romuald tundis musti kiharaid nii lähedal oma põsele, siis otsisid ta lohutavad huuled valus värelevat, palavat suukest. Vaiksel tõmbas Romuald Mar-goti oma rinnale, ja suletud silmadega, mille ripsmete vahel al-les läikis väike pisar, lamas Margot Romualdi käte vahel...

„Leidsite?“ hüüdis Romuald, kes jalutas hotelli ees edasi-tagasi, kellelegi poisile, „kas leidsite sõrmuse?“

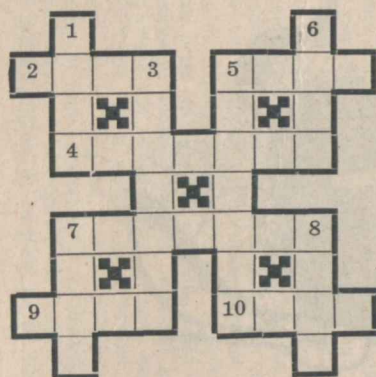
„Ei, mu härra, see on raske... lumi on väga kohev —“.

„Siis otsige edasi —“.

(Järg 543. lk.)

MÕISTATUSI JA ÜLESANDEID

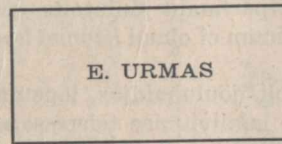
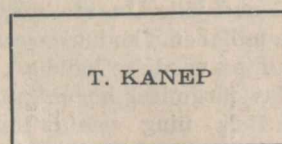
Ristsõnad

- Püstread: 1) Kärssitu.
3) Soe riie.
5) Üks majaosa mitmuses.
6) Kuivus.
7) Mehe nimi.
8) Jalats.

- Põikread: 2) Vähem kui linn.
4) Nõiutud.
5) Peanahahaigus.
7) Soov, ootus.
9) Avar, tühi.
10) Laevalagi.

Nimekaarte

Millised elukutsed peituvad nende huvitavate nimede taga ja kus täidavad need nimekaartide omanikud oma ametikohuseid?

Mõistatus

S-ga seisab tulbana,
L-ga näed mind laudas sa,
H-ga sinu suus teen tööd.
Kuid kui palju maiust sööd,
Siis sind vahest panen ma
valu pärast karjuma.

Märkus: Lahendused saatke hiljemalt 1-ks jaanuariks toimetaja kodusel aadressil: J. Oro, Vasalemma postijaam, postkast 3.

„LUGEMIST LASTELE“ NR. 10 ÜLESANNETE LAHENDUSI

Kettmõistatus

Põikread: Vari, arva, ime, paas, suur, vits, pihu, arg, ilge, võim, lugu, miin, boa, vaip, aare.

Püstread: Viga, Iina, peks, saar, utt, vaap, sadu, igav, enam, õlu, liim, ubin, vara, pahe.

Nimekaardid

Kassapreili, kantseleiametnik.

Õiged lahendused saatsid:

Tiiu Sildveer, A. Vilgas, Ilmar Paikre (Tallinnast), Elle Selgemaa, Voldemar Tõkman, Oskar Einvald, Laine Piilve, Kunda Rätsep (Tartust), R. Kask, Erich Minks (Võrust), A. Karu, Lea Järvemets (Nõmmelt), Evald Käbi (Elvast), Ingrid Kõivuste, J. Puusepp (Saaremaalt), Paul Kaltmann (Pärnumaalt), A. Murumaa (Narvast), Viire Öngo (Vasalemmast).

LUGEMIST LASTELE

Nr. 12 (26)

Toimetanud J. ORO

Märkus: „Lugemist lastele“ mõlemad lehed tuleb välja rebida ja siis eraldi kokku kõita

Jõulujutuke

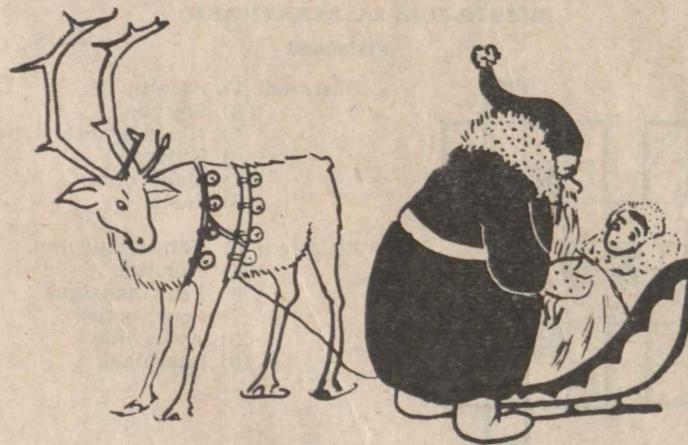
Kaugel hommikumaal pisikeses araabia külakeses elas väike beduiinipoiss. Ali oli ta nimi. Ta karjatas lambaid, nagu kõik teisedki beduiinipoissid, jooksis ja kilkas terve päeva omasugustega. Kuid ometi erines ta ühes asjas teistest beduiinipoistest. Kui saabus õhtu ja ilm muutus pimedaks ning teised lapsed pugesisid onnidesse, läks Ali mäenõlvakule, kus kasvasid kõrged palmid. Ta toetus vanale krobelsele palmitivele ja ta silmad kiindusid taevasse. Seal särasid tuhanded tähed, vilkudes ja virvendades saatsid nad peenikesi valguskiiri alla maa peale. Nende keskel aga seisis kuu, täites tervet maailma hõbedase valgusega. Ah, see oli nii ilus! Ükski oks ei liikunud puudeladvus, kõik oli nõiduslikult vaikne ja särav. Ali vaatles tähti: ah, kui

palju oli neid seal, ialgi ei suuda keegi neid üles lugeda. Mõnda tähte ja tähekegu ta juba oskas teistest eraldada, kuid suurem jagu jäi talle tundmata. See valmistas talle aga kõige rohkem rõõmu, kui mõni täht langes lennates kiiresti üle taevavõlvi, näis, nagu oleks keegi taevast tuletõrvikut visanud. Ali oli ükskord ühelt kaupmehelt kuulnud, et kui täht langeb ja siis midagi soovida jõuad, läheb soovija soov täide. Ali oli alati mõtelnud: „Kui täht langeb, soovin kindlasti, et võiksin olla kaupmees, kes võib rännata läbi kõik maad ja ilmad.“ Kuid igakord jõudis ta ainult: „Ah!“ hüüda, ja juba oli täht kadunud. Alati töötas ta, et järgmine kord soovib kindlasti midagi, kuid töötused jäid ainult tötusteks.

Ühel päeval, kui ta jälle karja hoidis, läks nende külast mööda kaubakaravan. Alilt küsiti teed, ta juhatas nad järgmise küalani. Lahke kaupmees viskas talle selle eest ühe hõberahakese. Ali ei suutnud rahalt enam silmi pöörda. Alalõpmata vaatles ta hõbetükki oma peopesal. Kui ilus see oli, säras ja kiirgas kui täheke taevavõlvil! Ali ei pannud teda üldse enam käest. Öhtul läks ta, nagu harilikult, kõrgete palmide alla. Ta vaatas rahakest peos ja võrdles selle hiilgust tähtedega. Ükski täht Ali arvates ei olnud võrdne hõberahakese hiilgusega. Kuid äkki märkas ta kaugemal suurt ja teistest erinevat tähte. See säntendas ja kiirgas silmipimestavalt ning heitis maa peale imeilist valgust. Ali imestas, alles eile oli ta kaua vaadelnud tähti ning ühtegi sellesarnast ei olnud ta leidnud taevavõlvil. Kuidas võis ometi uus täht üleöö ilmuda taevasse. „See on vist minu rahake, mis taevassegi oma sära heidab“, arvas Ali. „Ta on kindlasti imeraha, selle eest võin palju osta.“ Ning ta hakkas mõtlema, mis ta kõik võiks raha eest saada, kui jõuavad külla karavanid kaupadega. „Ma võiksin endale osta uue mütsi, kuldse tutiga pealael, või suure kimbu datleid. Kuid kahju on rahast lahkuda.“ Nii mõtiskelles ei märganudki Ali, et kaugelt lähenes külale kolm kaamelit, kandes kalleid aardeid. Kui karavan Alile oli jõudnud üsna lähedale, tuli üks meestest ta juurde ja küsis lahkesti: „Kuule, väikemees, kus asub siin lähim kaev, meie kaamelid vajaksid pisut juua, ka meie oma veelähkrid on tühjaks saamas. Ali vastas, et kaev asuvat siin läheduses. „Kas sa ei juhataks meid sinna? Tõstan su oma kaamelile“, lausus lahke isand. Alil oli väga hea meel et ta korrakski võis is-

tuda kõrgele kaameli selga. Seni kunni sulased kaameleid jootsid, jutustas vanake Alile ühest kuningapojast, kes sündinud heategijaks kogu maailmale. „Meiegi viime väikesele lapsukesele kinke ja aardeid, sest temast saab kord meie kõigi päästja. Vaata, poja, selle tähe seal taevavõlvil, mis särab ja säntendab üle teiste, on Issand meie Jumal särama pannud kuningapoja sündimise tähiseks. Sest kõik, kes tahavad, võivad väikest kummardama minna, täht olgu neile teejuhiks. Selle tähe juhtimisel läheme meiegi teda õnnitlema“, lõpetas vanake jutu. Kaamelid olid joodetud, veelähkrid täidetud ning karavan asus jälle pikkamööda teele. „See kuningapoeg on tõesti suur ja vägev“, mõtles Ali endamisi, istudes kaevurakkeil, „kui hiilgavaim tähtki taevavõlvil on tema auks särama süttinud. Oh, kui saaksin minagi teda õnnitlema minna!“ ohkas Ali, vaadates kurvalt lahkuvale karavanile järele. Kuid äkki tõusis ta kaevurakkeilt ja jooksis kiiresti võorastele meestele järele. „Isand, isand, oodake veidi!“ hüüdis ta lõõtsutades. Kaamelid peatusid. Ali jooksis hea vanahärra juurde ja ulatas talle oma särava hõbeseekli. „Viige see väike kingitus minu poolt kuningapojale.“ Vanakesele tulid pisarad silmi ja ta sõnas: „Sa oled hea laps, pojuke, küll Jeesus-lapsuke seda meele peab. Sinu kingitus on talle kõigist meie kingitustest suurem, sest meie oleme rikkad ja see on ainult väike osake meie varandusist, sul oli see aga su ainuke aare. Eks?“ Ali noogutas peaga. Isand viskas Alile kimbu datleid ja naeratas lahkesti jumalagajatuks, ning karavan läks jällegi liikvele. Ali aga seisis seal kaua, kimp datleid käes, ja silmad vaatasid kaugenevale karavanile järele. Täht ent kiirgas

kui tahtis parimaid jõulutoite, mida ta enam ammu ei olnud leidnud kodulaualt.

Sellal oli jõuluhaldjas lõpetanud kingituste laialiviimise teistesse majadesse, küladesse ja linnadelse ning tuli nüüd tagasi majja, kus Bela rõõmsalt Udo, Üle, Lembitu ja Marega mängis. „Noh, poisu,“ pöördus ta Bela poole, „kas oled küllalt mänginud ja lõbutsenud? Kas oled rahul oma jõuluõhtuga? Tule, sõidame nüüd jälle tagasi sinu kodumaale ema juurde.“ Nende sõnadega mässis jõuluhaldjas Bela uuesti teki sisse, ja olles isa, ema ja lastega jumalaga jätnud ning kingituste eest tänanud, läks Belake õue, kus ootas saan valge põhjapõdraga. Ja vaata imet, jõuluhaldjas oli käinud jagamas kingitusi, kuid nüüd oli saan veel enam üle kuhjatud kingitustest kui varem. Seda oli hea jõuluhaldjas Bela jaoks saaniteki sees, kuna haldja saan juba pilveldel kihutas. Ta ei märganudki,

millal nad jälle Ungari kohale jõudsid ja millal ema koduukse ees ta saanist tuppa voodisse kandis.

Alles järgmisel hommikul virgus väike Bela ning vaatas imestunult toas ringi. Algul oli ta arvanud, et sõit haldjasaaniga Eestisse oli olnud vaid ilus unenägu, kuid nüüd nägi ta oma uut talvpalitut mütsi ja kinnastega toolil lebavat ning uued saapad paistsid voodi serva alt. Ka emal oli uus soe kleit seljas, kui ta kandis üksteise järele häid jõuluroogi lauale. Nüüd mõistis Bela, kellele olid määratud pakkide virnad haldja imeaanis, kui nad tagasi koju sõitsid. Oi, kui ilusad need kõik olid! — Kuid kõige kenam asjadest, milledelt ta silmi ei suutnud pöörata, oli väike kuldsüda hõbeketikesega. Õnnelikuna näitas ta seda emale: „See süda on nagu need head inimesed, kelle juures eile olin. Nad olid nii lahked ja armsad, et võib arvata, nagu oleksid nendegi südamed puhtast säravast kullast.“

(Algus lk. 540)

„Kaks on all, mu härra, need kühveldavad!“ ütles poiss, puhkudes oma rusikaid. „Palju väljavaateid ei ole... Isa arvab, võib-olla, kui tuleb sula —“

„Noh ilus... Rutake... Otsige...“ Romuald ulatas poisile mõned mündid. „Saate suure leiutasu!“

„Täna, mu härra...“, poiss lippas minema, ja Romuald jäi hotelliportaali ette.

„Kui ma talle tunnistan,“ mõtles ta endamisi, „et ma pealt kuulsin täna hommikust kõnelust... Kas ta selle üle pahandab...? See nõudlik juut teeb lärmi, kui ta oma raha ei saa õigeaegselt... Pean Margotile appi minema, isegi hinna eest, et mind peetakse ebadiskreetseks!“

Ja ruttu astus Romuald hotelli ruumides leiduvasse pangafiliaali.

„Madame,“ ütles ta Margotile, kes lamas väsinult kušetil, „pean teid häirima... Jah... Sest pean teile midagi tunnistama... Vastu oma tahtmist kuulsin ma täna hommikul kõnelust —“

„Ma ei mõista teid —“, Margot vaatas talle teraselt otsa.

„Too härra rääkis nii valjusti.“

„Ah,“ hüüdis Margot, olles piinlikult puudutatud, „— ma mõtlesin, et teie olite juba ammu oma toast väljunud.“

„Nüüd aga olen ma rõõmus, et see nii juhtus... Te peate lubama, et aitan teid...“

„Mis te ometi mõtlete!“ tõrjus Margot. Romuald istus ta kõrvale.

„Kui seda kõike ei oleks olnud —“

Margoti silmis säras kuldne sädemeke, pikkamisi langes ta ripsmete kardin, ja ta sosistas:

„Mis oleks siis?“

„Kas siis oleks õnn meid leidnud!“ ütles Romuald, ja suudles õrnalt iga üksikut ta näpuotsa.

„Kõigest hoolimata“, ta naeratas Romualdile tänulikult, „olen ju rõõmus, et minu eest nii hoolitsete, aga see väike viivitus mind ei häiri... kahetsen ainult, et kaotasin oma sõrmuse... Nüüd tahan aga“, ta tõstis toru hargilt ja ütles hotellikeskjaamale: „Hallo — kas teatasite minu kõnekavatsuse Pariisi...? Jah... Pangamaja Beaudisant, Louvre 25 375... Merci... Te näete“, pööris ta jälle Romualdi poole, „asi on peagi korras...“

„See võib aga veel mõned päevad kesta, isegi telegraafilist teed tarvitades... Lubage mulle, rahustuseks, et annan teile selle summa — esialgu...“

„Ei, küllap too mees juba ootab.“

„Ta toon polnud just selline... Mis te talle ütlete, kui ta teilt ülehommie sõrmust tagasi nõuab?“

Margot surus näpuotsad vastu oime ja Romuald kasutas kogu oma kõneoskust. Ainult pikkamisi läks tal korda veetleva naise meelt muuta.

„Lõppeks,“ hingas Romuald kergendatult, „madam, siin on

raha... Panen raha siia lauale... Ja täna õhtul olgem rõõmsad... Jah...? Supeerime Telemarkbaaris... Olete nõus?“

„Painaja...!“ naeris Margot, kas võin ma teile milleski vastu vaielda?“

„Kell üheksa...? Kas see sobib teile?“

„Bon... kell üheksa... Olen erandina täna täpne!“

Romuald istus baari loožis, suitsetas lõbusalt oma sigaretti, ta tundis ju naise, tundis rõõmu ootamisest; sest selline pikk avamäng kõrgendab vaid pinevust.

„Oliver,“ hüüdis ta kellelegi mööduvale herrale, „mis ajast saadik oled sina siin?“

„Juba teist päeva... a propos, Romuald,“ Oliver võttis istet, „sul on tore bobipartner!“

„Ja kuidas veel!“ vastas Romuald meelitatult. „Ootan teda täna siia!“

„Ah nii, sellest siis sinu särav ilme!“

„Sarmikas naine!“ vaimustus Romuald. „Pariisitar... Mõtle ometi, mis meile täna juhtus... Kukkusime viimasel kurvil, ja seejuures kaotas ta oma solitääri —“

„Jah, need naised küll...“, ütles Oliver kelmikalt. „Kannavad isegi Jumala vabas looduses teemante... Aga ma ei taha sind pikemalt segada, sinu kaunitar tuleb kindlasti varsti — kell on juba pool üksteistkümmend —“

„Mis — pool üksteistkümmend, ma helistan ruttu hotelli, ehk on ta juba teel —“

„Tee seda, nii kaua ma ootan veel.“

Romuald helistas hotelli, ja portjee vastas rahulikult:

„Daam number üheksast, mu härra...? Teel...? Muidugi, kella viiest saadik... Madame reisib minema koos härraga toast nr. 356... Reisisiht teadmata...“

Hämmelduses tuli Romuald looži tagasi, ja Oliver ütles:

„Su näo järgi otsustades keeldus vist kaunitar...“

„lgatahes —“

„Ja miks oled nii häiritud?“

„Mõtles ometi, Oliver, andsin talle täna õhtupoolikul, ta oli hetkelises hädaolundis — sõrmus, mille ta hiljuti oli ostnud, polnud veel täitsa tasutud — andsin talle täna õhtupoolikul suurema summa... Algul ta ei tahtnud seda raha võtta, mina aga palusin.“

„Ja siis ta võttis...“ Oliver laksas vastu reit, „Romuald, Romuald, sina parandamatu unistaja... Seda oleksin ma sulle juba ennist võinud ütelda... Olen nimelt ka juba kord istunud sinu pariisitari liimile... Möödunud aastal St. Moritzis... Ainult ta oli tookord plaatinablond ja ameeriklanna. See on ta talisport, armas sõber, ja see sport toob raha sisse...“ Oliver süütas sigareti ja ütles heasüdamliku pilkega: „Romuald, kas tead, mis ma nüüd teada tahaksin?“

„Mis?“ kogeles Romuald, kes vahtis sõbrale ammuli sui otsa, „mis sa tahaksid teada?“

„Noh, väga lihtne“, naeris Oliver, „mis on ta suvisport...? See oleks ju väga huvitav teada!“

Taevast kukkunud!..

G. Lenatré'i jõululugu

Krahvinna de Chérizet (loe: Šerizee) oli kindlasti kaheksakümnepäevane, kui ma teda esmakordselt lapsena nägin. Ta oli ühel hoobil tegev ja vaikiv, süvenenud ja lõbus: ta ilusad, sageli naeratavad, vahel tõsised silmad vajusid tihti kinni, nagu oleks ta tahtnud vaadelda — praeguseist asjust lahus — oma möödunud õnne pikki aastaid teatavas õrnas ekstaasis. Ta suu oli küll hambutu, aga ta laup oli kipradeta; kolm korda hallide juuste palmikuid raamis kumbagi ta põskedest; ta käed olid jäänud peeneks ja valgeks, ja kogu oma käitumises omas ta seda vanade inimeste määratamatut rahu, mis omane vaid neile, kes on näinud suurt õnne ja kes on kindlad selles, et nad jäävad oma päevade lõpuni Saatuse lemmiklasteks.

Tema ümber elas kari kisatsevaid, armastatud ja austavaid poisse, ta lapselapsi; nende mängude ja õpingute kaaslasteks olin mina, ja ma mäletan selgesti, kuidas me kõik ühel talvepäeval olime koondunud ahjunurka, vanaema juure, kes nagu harilikult heegeldas ilma pead tõstmata, elades ainuüksi oma mälestusile. See oli jõululaupäev: neil aegadel, kui ollakse üsna väike, ei olda kunagi täitsa vapper. Jõulumüsteeriumi ootus toob kaasa õrna kartusvärina; näib, nagu oleks taevas sel päeval teissugusem, nagu vajuks päev teisiti kui harilikult. Videvik on tulipunane või sünge: see on tund, kus väike Jeesus lahku paradisiist, et alustada oma rasket ringreisi, ja seekord kavatsesin mina pageda kurva detsembripäeva eest, lootes näha mööduvat last Jeesust; olin uudishimulik, et teada, missugusest maailmaotsast ta algab oma teekonda; samal ajal olin aga hirmul mõtte juures, et ta äkki astub tuppa ja mulle

käest kätte üle annab trummi, mõõga, õlakud ja tutiga kiivri, mida olin temalt palunud.

Keegi „suur“, kellele avaldasin oma hirmu, kehtas õlgu.

— See on ometi rumal! ütles ta.

See oli iseteadev inimene: silmitsesin teda hämmastuses, kuni vanaema, kes minu arvates midagi polnud kuulnud, pidas tarvilikuks vahele astuda:

— Alati tuleb kingad panna kaminasse, ütles ta tooniga, mis ei lubanud mingit vastuvaidlemist...

— Aga, vanaema...

— Igas vanuses, mu väikesed, kas kuulete, ja alati — kõik, mida soovitate, kukub taevast... Mina sain väikeselt Jeesuselt mehe ja kaasavara.

— Mehe!

— Kaasavara!

— Kamina kaudu!

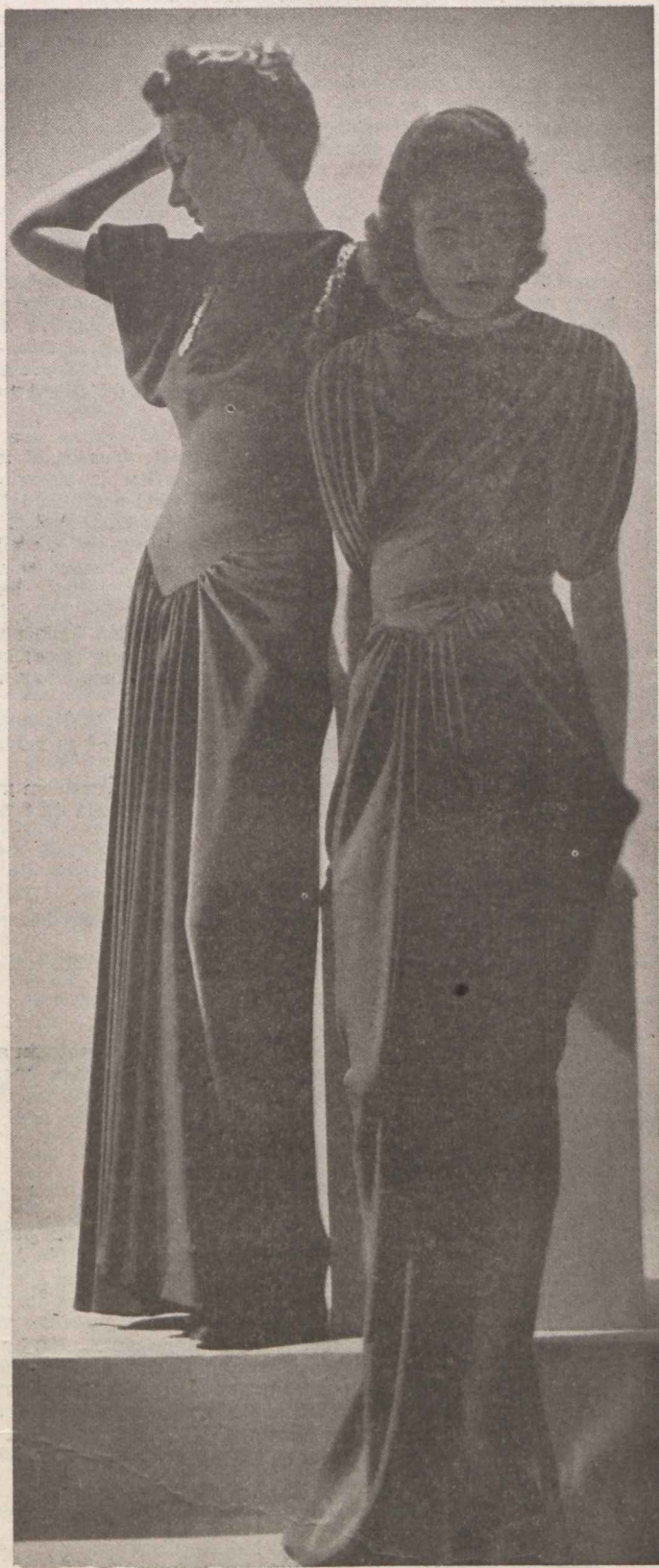
Jälle vajuks ta mõneks hetkeks naeratavasse unelmaisse: ta heegeldas pööraselt, kuna ta vaim oli kandunud väga kaugemale; äkki asetas ta oma näputöö põlvile ja alustas oma juttu. Ta jutustas meile, kuivõrd kurb oli olnud ta lapseiga; ta oli kaotanud vanemad revolutsiooni kestes; ema oli surnud vanglas; isa lasti maha Quiberon'is (loe: Kibroonis). Keegi vana emigreerunud sugulane oli ta võtnud enese juure, ja nii oli ta veetnud kogu oma nooruse välismaal; restauratsiooni päevil oli ta tagasi tulnud Pariisi — üks, toetuseta, ainelistel võimalusteta; perekonna varandused olid võõrandatud, muud väär-

(Järg 546. lk.)

Moodne talvmantel mehele. Materjaliks tumehall diagonaaltoimne paks mantliriie. Mantel on ees kahe rea nõõpidega. Sisselõigatud küljetaskud. Krae ja reväärid mustast karakulist. Seljal lõhe.

Kohvipruunist ülikonnariidest ülikond mehele. Kuub on ühe rea nõõpidega. Pikad langevad reväärid. Kuub on üsna pikk, ümarate nurkadega ja keha ümber hoidev. Püksid käänistega. Särk roosakasbeež. Sidus pruuni- ja hallitriibuline.

Kaks klassilist laadi õhtutualetti daamile. Materjaliks kasutame siidsametit või raskemat liiki siidriiet. Mõlemad kleidid on moekäsu viimane karje — selles esineb rohkesti rahvingut. Kleitide kaunistuseks on kuld- või hõbetikand. Viimane võib olla ka brokaatnõörtikand. Vasakul oleval kleidil asetseb kaunistus õlgadel, mis ulatub rinnale; parempoolsel kleidil on kaunistus ainult ees kaelakaarel.

Elegantne frakk mehele. Materjaliks must frakkalev. Frakk omab moodsa löike. Vest valge. Moodne frakk omab õige pika, ümmarate nurkadega saba. Käisel viis väikest nõöpi.

tused laiali paisatud suures õnnetuses; talle oli jäänud vaid vana perekonnaelamu, milles keegi polnud elanud viimase kahekümne aasta jooksul ja mis oli tühi, osalt varemeis ja üleni elamiseks kõlbmatu; selle maja hinnast oleks vaevu jätkunud selle mõõduka kaasavara tasumiseks, mida vajab noor neiu, et pääseda mõnda kloostrisse, et seal lõpetada oma elupäevad. Tõsi küll, ta ei tundnudki selleks erilist soovi, aga mida pidi ta lootma elust? Juba oligi maja, milles ta elas, müüdnud: lammatajad ootasid hetke, mil ta lahkub; mööbel oli viidud esimesel korral, mida ehtisid voodi ja mõned toolid; siin oligi ta veetnud kogu 1815. aasta sügise üksinduses ja kaemuses umbes nii, nagu neid tuntakse kloostris, kuhu ta pidi minema.

Viimane päev, mis ta veetis selles õlsas majas, kus ta oli sündinud, oli eriti vaevarikas. See oli 24. detsember a. 1815; järgmisel päeval, esimesel jõulupühäl, pidi ta minema väga varakult püha Jakobi tänavale asuvasse kloostrisse.

Ta eksles üksinda läbi tühjade suurte saalide. Passija, kes teda oli teeninud viimasel ajal, tuli õsiti magama uksehoidja ruumi.

*

— Jajah, mäletan hästi seda õhtut, jutustas vanaema noogutades mõtliku ilmega oma halli pead; ma polnud sugugi puudutanud õhtusööki, mida Tiennette (loe: tjennett) mulle oli ette kandnud; Tiennette aga oli läinud magama maja sellesse ossa, mis on vastu püha Dominiki tänavat, ja enne voodisse heitmist tahtsin veel kord näha seda maja, kus olin sündinud ja kus olid elanud minu vanemad. Küünal käes, läbisin ma kõrged kõlavad ruumid, mis olid täis varje ja külma, mille rebenenud ja määratud seinakatted ripnesid vägevate ämblikuvõrkudena. Väljas tänaval oli kõik vaikne: oli väga kurb aeg.

Mõni päeva tagasi olid maha lastud marssal Ney, Labédoyère (loe: labedojäär) ja palju teisi; päeval kuulsime La Valette'i (loe: valeti) surmamõistmisest; kõikjal Pariisis otisiti Napoleoni ustavaid. Räägiti vaid lõimkonnist, komplotest, jälgimisist, sunnivahendeist, ja öö laskudes oli ainsaks müraks, mis häiris tänavate rasket vaikust, patrullide rütmiline samm.

Sisimalt külm ja melanhooline, sulgesin lõppeks ukse ja tulin tagasi oma tuppa — tuppa, milles oli mõõdnud minu väike õnnelik lapseiga. Valmistusin heitma voodisse — oma voodisse — viimne kord. Väljas oli lõõnud üheteistkümmes tund; nõõpisin lahti oma saapad, kui äkki keset vaikset ööd hakkasid kõlama Aquino püha Tooma kiriku kellad; siis alles mõtlesin ma kesköömissale, mida kellad kuulutasid, ja mu mõte kandus tagasi endiste jõulupühade juure. Need olid kaugel, nii väga kaugel... Nägin ennast uuesti samas toas, ajal, kus mu hea ema alles elas; nägin, kuis ta nii rõõmsana asetas minu väikesed kingad kaminasse, — see oli suur kamin, marmorist, nii lai ja nii sügav, et kui pisteti pea ta avasse, siis võidi näha ülal, täitsa ülal korstna otsa kohal tähti, mis sirasid taevast. Seda kaminasuud, mis oli nüüd külm ja must, vaatlesin mõõdnud õnnelike jõuluaegade pilguga; nägin teda täis valgeid, uhkelt paeltega ehitud pakikesi, täis maiusi ja roosapalgetisi nukke, täis sädelevate köidetega raamatuid... Jah, need ajad olid kaugel! Milline kaitsejumalus omaks nüüd mõtet — nüüd, kus mul oli puudus nii paljustki — kinkida mulle midagi õnnelike päevade küllusest? Jäin nii unistama, jalad tuhvleis, nõorsaapad käes, ja lõppeks lähenesin kaminasuule, et asetada häbelikult oma jalatsid kaminasse: rumal naeruväärne mõte tunda veel kord lapsearõõmu, mida ma vist iialgi enam ei tunne.

Ah, küll seisid mu jalatsid kurvalt pragunenud marmoril; nad polnud ei ilusad ega uued; nad näisid nii melanhoolised, nii kerjuslikud, nii kindlad selles, et nad sel ööl küll midagi ei näe ega too!

Tunnistan teile, mu väikesed, et silmitsesin neid ilma iga-suguse rõõmuta, olin rumalas tujus oma lapsikuse pärast, aga ometi oli mu süda nii vaene, et pidin hakkama nutma. Seal sundis mind äkiline müra tormama toa äärmisse nurka: äikesemürin või midagi säärasest täitis toa; mulle näis, nagu vajuks ruum pooleks; kibeda tolmu pilv täitis tuba, mida nägin kamina ümbruses täituvat nõgiste kivide hunnikuga... Tõesti, kaminakorsten oli kokku varisenud; võtsin oma julguse kokku ja lähenesin ahjule, et hinnata tekitatud kahju; seal nägin — olin äärmises ehmatuses — kaht jalga, kaht mehejalga, mis olid kaetud poriste säärsaabastega ja rippusid kaminast; nad otsisid asjata tuge, aga ei leidnud.

Mu ehmatus oli selline, et ma ei suutnud ei kisendada ega liigutada: seisin seal soolasambana, püsti tooli taga, millest olin enesele instinktiivselt teinud kaitsevalli; nii nägin oma jäises hirmus kobavaid jalgu pikapeale laskuvat, puudutavat kaminapuu purunenud osi, kobavat selle pinna vastupidavust, temale tuginevat... siis nägin ma sääri, palitu silusid; kumardunud mees taganes maha ronima, tuli tuppa ja ajas enese minu ees püsti, käed marraskil, nagu pögnine. Ta esimeseks liigutuseks oli lauba pühkimine rebenenud varrukaga... Mina

aga silmitsesin, veri jääs, seda kohutavat ilmutist. Mees kaibenes, hõõrus silmi, nägi küünalt, mind, astus sammu tagasi ja pannes käed kokku ütles:

— Elu, Jumala nimel, päästke minu elu...

Ma ei suutnud vastata. Ta astus akna juure, kuulatas tänavat vaikust, pööris siis minu poole ja sosistas, ikka veel hingeldades kukkumisest:

— Proua... minu saatuse on teie käes; mind jälgitakse... olen õnnetu...

Ta kuulatas, kõrv vastu tänavat.

— Jumala nimel! vastake üksainus sõnagi... Kes elab selles majas?

— Mina.

— Üksinda?

— Üksinda.

Ta silmitses mind kartlikult.

— Oh! preili üks tund, üks tunnike hingetõmbamist: lubage minule jääda üheks tunniks siia — see tund võib mind päästa. — Olen krahv de Chérizet, keisri ohvitser... Olin lõimkonnas või vähemalt: mind süüdistatakse selles... Jah, olin lõimkonnas, ütlen teile tõtt, et päästa Ney'd... Üleile tuldi mind vangistama, põgenesin... Olete kindel, et ükski peale teie ei ela selles majas?...

— Ükski hing.

— Juba kaks päeva ekslen ma tänavail; arvasin, et leian täna õhtul kindla peljupaiga; läbisin Pariisi... Tarnanne'i tänavat nurgal nägin patrulli... jooksin; kuid patrull oli jälil; kargasin üle müüri, haarasin kinni vihmaveektorust, ronisin katusele, tahtsin end varjata, kuni politseinikud on kaugel... kuid mind oli nähtud... siis nägin korstnat, arvasin, et võin ennast varjata seal ja lasksin enesel lihtsalt vajuda, lootes sama hõlpsasti jälle üles ronida; ja tõepoolest mu jalad leidsidki korstnas mingisuguse reljeefi, mida pidasin küllalt vastupidavaks ja kus arvasin peatuda võivat pikemat aega; korsten oli aga kahtlemata vana, tugipunkt purunes minu raskuse all, andis äkki järele ja ma kukkusin...

Mõneks hetkeks vaikus mees, püüdes jagu saada liigutusest, aga kogu aja silmitsesid mind ta suured paluvad ja rahutud silmad:

— Olen aumees, preili; mu armastus keisri vastu on minu ainus roim... ükskõik milline ka oleks vool, mida teie pooldate...

Tegin liigutuse, et sel on vähe tähtsust...

— Jah, kordas ta, minu ainus roim.

— Jääge.

— Ta vankus, naaldus seinale ja pomises nõrga häälega:

— Tänan.

Seejärele kogus ta end, astus paar sammu ja ohkas:

— Ma ei suuda enam.

Pakkusin talle tooli: ta vajus otsekohe istmele.

— Halastage, natuke vett, küsis ta.

Ta surus märja lapi oimudele, näole ja kätele; vaatasin seda pealt: ta oli mees kolmekümneandis eluaastais, väga energilise ja väga õrna näoga; kuid ta oli väga kurb ja ka väga kahvatu. Kogusin julgust ja kõnetasin teda:

— On teil isu?

Ta kehtas lootusetult õlgu.

— Juba nelikümmend tundi, nii vastas ta, pole ma midagi söönud; vajun kokku jõuetuses... vabandage mind...

Väljusin toast; olin jätnud kõrvaltoas puudutamata seisma õhtusöögi, mille mulle oli valmistanud Tiennette. Tõin kaminaku oma tuppa ja asetasin ta väikesele lauale, mille siis lükkasin jälitatu lähedusse. Laotasin ette väikesed valge servieti. Kandmikul leidus leiba, kastaneid, kõvu mune, pudelike vana veini, mida Tiennette oli veel leidnud keldrisopist. Krahv oli nüüd tagasi võitnud oma külma vere; süütasin veel teise küünla, ja see ebatavaline luksus lõi minu toas piduliku elevuse. Naaberkirikus hakkasid kellad uuesti helisema, pildudes õhku rõõmsa pühallikkusega oma kõmavaid ja õrnu helisid. Mu küllaline näis üllatunud: kõik müra väljastpoolt näis teda häirivat.

— Kesköömissa, ütlesin, et teda rahustada.

— Ah nii!

Ja kui ma palusin teda sööma hakata, lisan ta:

— Teie palute siis mind pühaöö-söömingule?

Ja tõepoolest, me pühitsesime koos oma jõuluööd. Ma ei tundnud enam hirmu; seiklus näis minule äärmiselt lihtne, ja kui nägin krahvi söövat hea isuga, siis tõusis minugi isu!... Ärritus oli minus isu äratanud, ja krahvi kutse peale istusin tema vastu... Ah! mu väikesed, küll oli see tore õhtusöök! Jutlesime, algul pisut kohmetult, ebamäärasteist asjust, siis pikapeale muutus meie keskustelu usaldavaks. Asjad on sellest ajast saadik palju muutunud; ei inimesed ega kombat pole enam endised. Kõne ja söögi mõjul muutus ta hoopis teiseks; ta väljendus suure taktiga, ja ta hääl oli austav, tasane, peaaegu õrn... Ei, kindlasti ei, selliseid asju ei juhtu enam!

Oma mälestuste rõhul heegeldas vanaema närviliselt oma töö kallal; ta mõte oli kaugel oma nõelte kiiresti ruttavast tööst ja õrn naeratus pehmendas ta peeni huuli.

— Mul oli oma kava, jatkas ta; kui krahv oli kosunud, puhanud ja avaldas soovi lahkuda, siis ütlesin talle:

— Järgige mulle tasa.

Avasin akna, mis juhtis minu toast kogu maja fassaadi ehitivale palkonile. Selle palkoni lõpul oli, nagu see oli kombeks kõigis vanades elamuis, spiraalne raudtrepp, mis viis alla aeda. Juhtisin ta siitkaudu aeda, läbisime röske rohu kuni väikese väravani, mille kaudu võis pääseda kitsaste tänavate rägastikku, mis kandsid vana kloostrijärele ühist nime, nimelt: püha Neitsi tänaval, mis oli väga hüljatud ja pime; mõistsin siiski, et kedagi pole valvamas, et ükski oht ei oota minu külalist. Tulin tagasi krahvi juure.

— Nii siis, jumalaga, ütlesin talle.

Ta vaatas mulle otsa alistuva, pisut kurva pilguga.

— Jumalaga? kordas ta küsivalt.

— Jah, jumalaga. Astun homme kloostrisse.

Ta kummardus sügavalt; kui tõstsin käe, et talle näidata teed, haaras ta sellest kinni ja surus mu käsivarrele nii austava, nii tagasihoidliku, ja ometi nii õrna ja liigutatud suudluse, et minagi tundsin ennast haaratavat teataval meeleilgutusel... Ta eemaldus ruttu; kuulsin ta samme kaduvat tänavasse; jäin sinna veel hetkeks, et kuulutada; siis sulgesin värava, läbisin aia ja tulin tagasi oma tuppa, kus ma ei saanud sõba silmale terve öö jooksul.

*

Järgmisel hommikul enne koitu tuli Tiennette minu tuppa, et kütta ahju harjumuse kohaselt ja aidata mind lahkumise ettevalmistusis: pidin olema kloostris suurmissa tunniks. Peitsin ennast oma raanu alla, siluuleerides magamist, kui äkki kuulsin tublit naist kisendavat.

— Issand küll! Jeesus Kristus! Mis tähendab see kivihunnik! Vaadake ometi neid kive, preili, mis teie tuppa on pillutud; aga see on ju taevast kukkunud. Milline lugu... On ju Jumala pärast otse võimatu, et see kõik võis sündida nii, et teie seda mitte ei kuulnud!

Sain väga hästi aru, et tuleb anda mingisugune seletus, midagi ütelda ja sosistasin seepärast nagu läbi une:

— Kahtlemata kuulsin seda; aga see polnud kuigi suur müra; see oli ehk tuulepuhang, mis purustas vana korstna.

Tiennette aga ei hoolinud palju minu seletusist, ta jätkas hädaldamist tolmuga ja nõe pärast, võimatuse pärast ahju kütta, majade pärast, milles tahetakse elada kuni hetkeni, kuni nad inimeste peade kohal kokku langevad. Kogu aja pomisedes oli ta otsinud luua, et kive ja prügi ahjusuu ette kokku ajada.

— Küll on kõik nõgine ja räpane! Ja preili kingad veel kõige all. Kes siis mahutas teie kingad nimelt sinna, preili?

Tuli midagi vastata.

— Jajah, tean küll, see sündis nimelt.

— Ja mis seisukorras! Neid ei saagi enam jalga panna; üks on üleni täis nõge; — ja teisel, Issand Jumal, mis on täitsa katki, on suur kivi... Oh! milline kivi! Aga mis see siis õige on? Kui raske... küll on raske!...

Oma voodist pidasin ma teda silmas ja nägin teda mingi tolmunud massi kallal vaeva nägevat. Tal ei piisanud jõudu.

— Kuid mis see siis on?

— Mis nimelt, Tiennette?

— Ja raske on ta; see on tina... kindel, et see on tina, või raud... raudkast — võiks arvata... ja preili kingadel, ja üks neist on täitsa katki...

Mind huvitas asi, võtsin hommikukuu ümber ja läksin ta juure; see oli tõepoolest raudkast, mida ta praegu oma põlle abil puhastas; raudkast, mis oli kukkunud korstnast koos rusudega; kahtlemata oli ta kord müüritud olnud korstnaseina, kust ta oli välja langenud krahvi keha rõhumisel, ja see oli kindlasti selle raudkasti kukkumine, mis oli põhjustanud põgeniku kukkumise.

Tiennette, hõõrudes kasti, sattus ikka enam ja enam valmistusse.

— See oli sinna müüritud, küllap näete, revolutsiooni päevil... vanad majad on kõik täis peidetud aardeid... Oh! preili, kui see nüüd oleks kuld?...

Ühiselgi jõul suutsime kasti hädavaevu edasi nihutada. Ma ei suutnud kuidagi mõista, kuidas nii väike kastike — ta polnud sugugi kõrgem kui käsi, ja ta pikkus ei ületanud käsivarre pikkust — kuidas selline väike kastike võis olla nii raske. Ja siis, kuidas teda avada? Puudus võti; muide, võtmeauk oli täis mingisugust kuiva segu; aga hingede naelad olid roostetanud; ühe neist jaksasime siiski purustada, siis teisegi, see nõudis meilt vaevalt tunni tööd. Lõppeks oligi kast lahti: ta oli üleni täis luidooride virnu; silmitsesin hämmastuses münte kahe viimase kuninga näo-pildiga.

Hämmastunud Tiennette luges raha, aegajalt hüüates:

— See on teie isa, preili, teie isa, kes selle raha siia on peitnud.

Ja ta jätkas raha lugemist, silmade põledes ja põskede punades; ta läks järjest segi ja pidi mitmel korral uuesti algama. Ütlen teile otsekohe, mu lapsed, et kõhvril leidus sada viiskümmend virna ja et igas virnas oli sada luidori — 300 000 franki! Mina põlvitasin Tiennette'i kõrval, olin täitsa rumal ja nagu

härenesin nii palju kuulla pärast. Jäin nii põlvitamä, kuni rõõmsad kellad väljas kuulutasid koidumissa algust... Siis haaras mind äkiline meeleilgutus: minu närvid, mis olid olnud pingul, nõrkesid, ja ma nutsin, nutsin peatumata, ja Tiennette nuuksus minu kõrval, sõnudes:

— Ah! preili, väike Jeesus... see oli kindlasti väike Jeesus!

Ja kogu aja, mis ta veel elas, ei vabanenud tubli teenija mõttest, et see oli laps Jeesus, kes tõi minule kaasavara selleks, et ma mitte ei astuks kloostrisse.

*

Ja tõepoolest, ma ei viibinudki rohkem kui üks kuu kloostris. Jutt „imest“ oli levinud: Angoulême'i (loe: anguleemi) hertsoginna soovis, et ma talle sellest imest jutustaksin; tegingi seda, muidugi lausumata sõnakestki oma põgenikust, kogu juhtumi kangelasest; kasti kukkumise oli minu jutu järgi põhjustanud kamina vanus. Kurb ja hea hertsoginna võttis mu enese juure ja ma asusin elama Tuileries's (loe: tüülriis; prantsuse kuningate loss Pariisis).

Oli möödunud aasta; oli jõululaupäev, ja vastavalt hoovkonna etiketile olime sel 24. detsembril a. 1816 saatnud hertsoginnat ta onu kuningas Louis XVIII juure. Seal veetsime õhtu. Tema Majesteet, kes armastas ilusaid lugusid ja kes parajasti oli mõndagi jutustanud oma ümbrusele, pööris äkki minu poole.

— Ja teie, preili, ütles ta pisut pilklikult, kas pole minule räägitud, et teie kord on langenud suur õnn teie kingadesse?... On parajasti õige päev, jutustage ometi.

Mul oli suur hirm; aga kuninga käsu peale tuli lugu ette kanda; algasin jutuga, isegi vähe taibates, mis ma ütlesin... Kunagi veel polnud ma maininud krahv Chérizet'd, aga sel momendil, kus olin kohmetuses, jutustasin ma loo nii, nagu ta oli juhtunud. Milline hädaoht, muide? Aasta oli möödunud, poliitilised kired olid lahtunud. Ei räägitud enam ei lõimkonnist ega jälgimisist... Siiski ütlesin ettevaatuse pärast, et see oli keegi tundmatu, kelle nimi ja sotsiaalne seisukord on mulle tänase päevani teadmata. Kõik kiindusid minusse, tundsin, et punastun, kaotasin pea ja hakkasin kogeleva. Kuningas peatas mind iga lause juures, mis talle näis vähe tõepärane, vaevas mind küsimustega, ja ütles, kui olin lõpetanud:

— Ja see tundmatu, ütles ta silmi pilgutades, ei nimetanudki siis oma nime? Ja teie pole teda hiljem näinud? See on kindel? Võib-olla oli see keegi varas, lisas ta juure, tooni äkki muutes.

See hävas mind, ja ma otsustasin kõik ütelda:

— Ma pole teda enam näinud, ei, Majesteet, ütlesin, tehes oma reveransi; aga see polnud mõni varas. Ta nimi oli krahv de Chérizet.

— Krahv de Chérizet!

Ta jäi mõttesse ja ta laup kibrastus.

Kogu õhtu näis ta murelik. Ta lakkas vestlemast ja selle asemel ta jutles pikalt ja suurustatud häälel hertsog Decazes'iga (loe: dekaasiga), kes oli sel ajal politseiminister.

Kuningas näis nõudvat oma ministrilt teatavat otsustust, mida viimasel näis olevat raske täita.

Järgmisel hommikul kell 10, kus hoovkond läks kuninga juure, et teda saata kabelisse, kus taheti laulda jõulu suurmissat, oli kuninga kabinet täis rahvast nagu ikka suurtel pühadel.

Louis XVIII suudles oma õtetütar laubale ja ulatas talle jõulukungiks briljantidega ilustatud risti, mis oli kunagi kuulunud Marie Antoinette'ile.

Ta jagas daamidele mõningaid väikesi mälestusi. Juba seadsid ohvitserid end järjekorda, et minna läbi galerii kabeli poole. Seal andis kuningas käega märku.

— Oodake, käskis ta.

Tundsin kuninga pilku enesel.

— Härrad, ütles ta aadlikele, kes seisid ta ümber, hoiduge pisut kõrval, et preili võiks näha, mis talle seekord kukub taevast jõulupühiks.

Hoovkondlased kuulsid sõna; tõstsin silmad, ja otse enda ees nägin... oh! seekord ei suutnud ma tagasi hoida hüüatust:

— Krahv!... Krahv de Chérizet!...

— Jah, preili, ütles kuningas naeratades. See on krahv de Chérizet, kes arretereeriti aasta tagasi hetkel, mil ta lahkus teie majast, ja keda hoiti eile õhtuni suures saladuses Abbaye' (loe: abee) vanglas, ja keda jõulumees läks sealt välja tooma möödunud ööl, et ta võiks kukkuda teie kingadesse, taskus koloneli patent... minu kaardiväes, mu härra, lisas ta juure, ulatades krahvile käe, kes selle haaras suures liigutuses...

Siin peatas vana daam oma jutu. Ta silmis hiilgasid pisarad.

Ta võttis lapsed enda ligi, kes olid kuulunud vanaema ilusalt lugu avasui.

— See oli teie vanaisa, mu väikesed.

1 2 3 4 5 6 7 8

1. Nägus pealelõunakleit talveks. Materjaliks hele telliskivipunane siid. Kaunistuseks must siid ja kuldnöör. Must siid on kaelakaarel, rinnaesisel, käiste suudes, allääres ja vööks. Kleit on pihaosal keha ümber hoidev, all kellukeseline. Kuldne nöör piirab musta siidi paeltikandina. Pannal kuldne. Käised pikad.
2. Kaunis talvkleit triibulisest villasest riidest. Kleidi õmbleme piki- ja põigitriibulisest riidest. Kaunistuseks on piki-triibulistel laidadel suured sinepkollased pandläd. Viimased sobivad tumehalli värvi juure.
3. Moodne ennelõunane talvkleit hallikasoranžist villasest riidest. Kleit on õige lihtsa lõikeline, ülalkeha ümber hoidev, all väikese kellukesega. Krael ja kätistel tumepruunid kandid. Vöö tumepruun. Käised pikad.
4. Elegantne suurõhtukleit valgest kreppsiidist. Kleit on väikese bolerajakiga, mille hõlmad on seljal. Kleidi kelluke on kogutud seljapartiile. Jakil on tõusvate õlgadega lühikesed käised. Kleit ise on ülal õlapaeltega ja keha ümber hoidev. Selg pikeneb ette sidusesse.
5. Apartne talvkleit pealelõunaks. Materjaliks kasutame ungari sirellillat marokääni. Kleit on õige omapärase lõikega. Pluusi osal on ühel küljel rahvingud. Seelikuosa on õige
6. Nooruslik talvkleit hiirhallist villasest riidest. Kleit omab printsesslõike ja on hästi keha ümber hoidev, ainult vestiosa on avar. Kaunistuseks on hele telliskivipunane sametpael kaelakaarel, kinnisel, taskutel ja allääres. All on kleit kellukeseline. Siledad pikad käised.
7. Moodne pealelõunakleit talveks kohvpruunist kreppsatii-nist. Kleit omab vasakul küljel rahvingu. Kaunistuseks tumepruun paeltikand valgel vildil. Seelikuosa on all kellukeseline. Pikad siledad käised.
8. Nooruslik ennelõunakleit pudelrohelist villasest riidest. Kleit on avara lõikega. Seelikuosa on all väikese kellukesega. Taskutel jooksevad alla õmblused. Kaunistuseks on helehallid kandid. Kaelas punalilla sall.
9. Moodne talvmantel pikakarvalisest tumebeežist plüüšist. Mantel on raglaankäistega, õige avara lõikega, eriti seljal. Sisselõigatud küljetaskud. Ees võib olla sallkrae või revääridega mahakeeratud krae. Sobiv tegumood reisimantlile.
10. Elegantne talvmantel mustast bukleeriidest. Mantel on õige keha ümber hoidva lõikega, all väikese kellukesega. Seljal ühe õmblusega. Kahekordne püstkrae on mustast

16 17 18 19 20 21 22 23

9

10

11

12

13

14

15

kotikust. Viiliti sisselõigatud küljetaskud. Kinnis otse ees, salanööpide abil. Käised on suudes laienevad ja kitsaste käänistega.

11. Tumehallist mantli kreppkalevist või morengost talvmantel. Mantel on keha ümber hoidva lõikega, millel on all avar kelluke. Seljal voldid. Laiad reväärid ja krae on mustast või hallist karakulist, käised siledad ja kitsad (käiste suud).
12. Moodne talvmantel tumepruunist mantliriidest. Mantel on ülal keha ümber hoidev, vöö kohal läbilõikega, all kellukesega ja otse sisselõigatud küljetaskutega. Ees kaks rida nööpe. Käised siledad. Käistel üks nööp. Krae ja reväärid mustast karakulist.
13. Elegantne talvmantel helerohelisest mantliriidest. Mantel on printsesslõikeline, all avara kellukesega. Ömblused on kahelt poolt läbi tepitud. Käised avarad, kuid siledad. Väi-

kestvõitu krae ja suured reväärid on tumepruunist karakulist või madala okkaga karusnahast.

14. Moodne talvmantel mustast kalevist ja karakuli imiteerivast plüüšist. Mantli kehaosa, alumine äär ja kätsed on plüüšist. Ülal on mantel keha ümber hoidev, all rikkaliku kellukesega. Moodne müts ja muhv on mantliplüüšist, mis annab hea ja tervikliku mulje.
15. Kaunis talvkostüüm helehallist või mustast paksemast mantliriidest. Jakk on keha ümber hoidev. Kinnis otse ees. Püstkrae. Siledad käised. Jakk on kanditud musta karakuliga. Kostüümi juure kuulub ka mustast karakulist muhv. Rinnataskut meenutab hele viltaplikatsioon. Sall ja kübar tumepunased.
16. Moodne pealeõunakleit hallist siidist ja mustast sametist. Kleidi pluusiosa on siidist ja seelikuosa sametist. Seelikuosa on alt õige rikkaliku kellukesega. Püstkrae ja sidus sa-

24

25

26

22

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

- metist. Samuti on alumised osad üle küünarnuki sametist. Ees sametnööbid.
17. Pealelõunakleit valgest siidist ja mustast sametist. Viimane kombinatsioon on kõige lähedam uuemale moevoolule. Valged on kleidi pluusiosa selg, ees pihaosa ja lühikesed käised. Seelikuosa on avara kellukesega. Seeliku seljaosa ristleb seljal ja ulatub ette sidusesse.
18. Ennelõunakleit sammalrohelistest noppelisest villasest riidest. Kleit on avara lihtsa lõikega. Ees ja taga pihaosaga. Kaunistuseks tepingud. Vöö ja kübar sinepkollased. Nööbid rohelised. Käised pikad ja siledad.
19. Nooruslik talvkleit mustiksinisest villasest kleidiriidest. Kleit on lihtsa lõikega. All väike kelluke. Kaunistuseks on punased sametpaekandid ja punased sametist nööbid taskutel ja käistel. Rinna- ja küljetaskus on punane taskurätt.
20. Tihedaruudulisest villasest riidest ennelõunakleit tüsedamale kujule. Kleit omab ees ja seljal vastandvoldi. Kleidiriidest krae ja reväärid. Kleidi kaelusel kanname valget vestinurkadega kraed ja kleidi juure sobivat erguvärvilist laia sidust. Kahekordsed taskud. Küljetaskus salli või siduse värvi taskurätt.
21. Jooniknoppelisest riidest ennelõunakleit vanemale daamile. Kleidil on ees ja taga vastandvoldid. Kaelas helehall sall. Vöö helehall. Käised pikad ja suudes laienevad väljaulatava nurgaga.
22. Moodne hommikkleit ühevärvilisest pesusametist. Kleit on väga lihtsa lõikega, all väikese kellukesega. Uus mood toob jälle lühikesed hommikukleidid esile. Kaunistuseks on tihedamustriline nõortikand ümber taskute ja üle käiste. Vöö heledavärvilisest siidist.
23. Tume vabarnunasest villasest riidest talvkleit. Ülal on kleit keha ümber hoidev, all laia kellukesega. Kaunistuseks on sametpoordid rinnal, puusadel, allääres ja käistesuudes. Käised pikad ja siledad. Kinnis ees. Nööbid punasest sametist.
24. Pidulik hommikkleit mustast siidist sinepkollase šärbiga. Kleidil on kurrulised käised ja küljelaiad. Kinnitiseks võoni ulatav tumekollane tõmbelukk.
25. Moodne pruutkleit valgest marokäänist. Kleidi kaunistuseks on võrkpits, millest on kleidi pihaosa ja käiste suud. Pitsi võime valmistada ise fileevõrgust, mille koome siidsest lasseepaelast või siidlõngast. Pluusiosal on külgedel väikesed rahvingud. Kleit omab lohise. Kinnis seljal.
26. Kaunis pruutkleit valgest läikivast siidist. Kleidil on rinnasisel väike rahving, mida kaunistavad roheliste lehtedega valged õiekesed. Sama liiki õied on ka peahehteks. Pikad siledad käised. Kleit omab väikese lohise (šlepi).
27. Pruudiema pulmakleit tumerohelisest siidsatiinist või marokäänist. Kaunistuseks on hõbebrokaadist pits kaelakääril ja ees kinnisel. Lai miidriosa annab kleidile saleda ilme. Käised pikad ja siledad.
28. Elegantne talvkleit tihedaruudulisest villasest riidest. Kleit on keha ümber hoidev, all avara kellukesega. Pluusiosa on vesti laadi lõigatud. Kinnis ees. Kaunistuseks suur taftist sidus.
29. Talvkleit tüsedamale daamile. Materjaliks noppeline villane riie. Kleit on ülakehal avar, puusadel keha ümber hoidev. Vestiosa on sissepoole tikitud nõörvoldiline, siis saame lainelise parempoole. Valge krae ja kahekordsed reväärid. Pikad käised. Vöö kleidiriidest.
30. Moodne talvmantel tumesinisest või mustast siledakoelisel
- mantliriidest. Mantel on keha ümber hoidev, all väikese kellukesega. Kaunistuseks on tepingud seljal, ees ja käistel. Krae on tumepruunist rebasnahast.
31. Elegantne talvmantel mustast bukleeriidest. Lõikelt on mantel ülal keha ümber hoidev, all väikese kellukesega. Kaunistuseks on läbitepitud sämbulised õmblused. Pikaokkalisest karusnahast sallkrae.
32. 2—4-aastase poisikese ülikond heledast villasest riidest. Ülikond koosneb pluusist ja pluusi külge nõõbitavatest pükstest. Pluusil on ees ja seljal nõörvoldid. Selg on pihaosaga. Käised pikad ja avarad. Ülikonna materjaliks sobib ka pesusamet, viimasel juhul jäävad nõörvoldid ära. Krae valge.
33. 3—4-aastase tütarlapse kleidike kergest villasest riidest. Kleit on ees ja taga pihaosaga. Alumine osa on ülalt kinnitpitud voltidega. Kaunistuseks on väikesed viltaplikatsioon-õiekesed. Valge krae ja kätsed on väikese kurrulise lainendiga. Ees tume sametsidus.
34. 4—6-aastase poisikese ülikond talveks. Ülikond koosneb ruudulisest multonpluusist ja ühevärvilisest villasest või tondinahast (riie) pükstest. Püksid on traksidiega. Pluus omab sallkrae. Kinnis ees läbinõõbitav.
35. 2—4-aastase tütarlapse kleidike tumepunasest muslinist või kunstiist. Kleit on ülal pihaosaga, all kroogetega. Kaunistuseks on helehall või valge madaltikand. Tikandiks kasutame peent villast, angoora- või filosellsiidlõnga. **Lõige lõikelehel nr. 10. Muster mustrii-lehel.**
36. 8—10-aastase tütarlapse talvkleit diagonaalruudulisest villasest või multonist. Kleit omab ees esilaiaga ühestükki pihaosa. Seljal on üks ja ees kummalgi küljel kaks vastandvoldi. Pikad siledad käised. Krae valge. Vööks heledavärviline nahk.
37. 5—7-aastase tütarlapse talvmantel helesinisest villasest riidest. Mantel on avara lõikega, ees allatepitud rinnataskutega. Kinnis otse ees. Krae, kätsed ja muhv valgest jänese- või lambanahast.
38. 4—6-aastase tütarlapse talvmantel tumesinisest sametist. Mantlike on avara lõikega. Krae ja kätsed ning pihaosa garnituur on valgest karusnahast. Käabusemütsi äär on ka valgest karusnahast.
39. 3—4-aastase poisikese kittel-ülikond ühevärvilisest sametist. Kaunistuseks on värvilisele põhjale tikitud poort. Sinisele ülikonnale tikime punasele põhjale valge või helehalli pärtsiidiga tikandi. **Lõige lõikelehel nr. 11. Muster mustrii-lehel.**
40. 8—10-aastase tütarlapse peokleit kohvpruunist sametist. Kleit on ülal sile, all kellukeseline. Vöö kohal külgedel on voldid. Lühikesed puhvkäised. Sisselõigatud rinnataskud, valge krae ja kätsed.
41. 4—6-aastase tütarlapse talvkleit ruudulisest multonist või kergest villasest riidest. Kleidi pihaosa on diagonaalruudulisest riidest. Pikad avarad värveldatud käised. Valge krae ja nööbid.
42. 3—5-aastase tütarlapse peokleidike helerohelisest musliinist või siidist. Kleit on ülal pihaosaga, all avara kellukesega. Lühikesed puhvkäised. Krae ja kätsed valged ja kaunistatud broderiitkandiga.
43. 7—9-aastase tütarlapse talvkleidike rukkilillsinisest villasest kleidiriidest. Kleidi pihaosa on tumepunasest riidest. Viimane on kaunistatud väikeste ristpistemotiivikestega sinise ja valge mulinee- või pärlilõngaga. Käised pikad.
44. 9—11-aastase tütarlapse talvkleit ruudulisest villasest või multonriidest. Kleit omab pika piha, seelik on ümberringi voldiline. Pikad käised. Tumepunasest nööbid ja vöö. Valge krae ja kätsed.
45. 10—12-aastase tütarlapse peokleit tumerohelisest taftist või mõnest muust paksemast siidist. Kleidi rinnasisel on rahvingud. Seelikuosa esilaid on ülalt kinni tepitud voltidega, all kellukeseline. Vöö kaunistatud tikandiga. Krae ja kätsed valged.
46. 10—12-aastase tütarlapse talvmantel tumesinisest bukleest (mantliriie). Mantel on

42

43

44

45

46

47

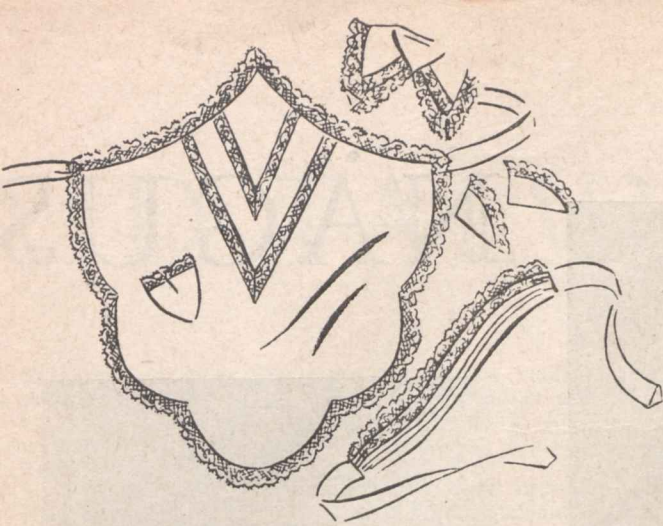
48

49

50

44. 9—11-aastase tütarlapse talvkleit ruudulisest villasest või multonriidest. Kleit omab pika piha, seelik on ümberringi voldiline. Pikad käised. Tumepunasest nööbid ja vöö. Valge krae ja kätsed.
45. 10—12-aastase tütarlapse peokleit tumerohelisest taftist või mõnest muust paksemast siidist. Kleidi rinnasisel on rahvingud. Seelikuosa esilaid on ülalt kinni tepitud voltidega, all kellukeseline. Vöö kaunistatud tikandiga. Krae ja kätsed valged.
46. 10—12-aastase tütarlapse talvmantel tumesinisest bukleest (mantliriie). Mantel on

Serveerimisesemed: põll, tanu, krae ja kätised

Põlle, tanu, krae ja kätiste materjaliks kasutatakse opaali, peenemat liiki valget pesuriidet, batisti jne. Esitatud esemete kaunistuseks on vahe- ja äärepits. Et taotleda head muljet, on kõik esemed kaunistatud ühe ja sama pitsiga. Põll on ees rinnale tõusva nurgaga, mis on kleidi külge kinnitatav kinnitistõelaga, seljale ulatuvad paelad seome nägusasse seosesse. Samuti on tanul pikad paelad,

mis käivad kuklas seoses. Pitsiks sobib umbes 2 cm laiune peen linane, tüll, valencienne- või ka gipüürpits. Pitsi kinnitame riide külge rullpalistuse abil. Lõiked lõikelehel nr. 12.

Spordirõivaid

Esimene (vasakul) spordiülikond esitab meile daami suusatamisülikonda. Ülikond koosneb helepruunidest põlvpükstest ja rohelisest jakist ning jakile nõõbitavast kapuutsist. Materjaliks kasutame tuuleriidet, kollast spordiriidet või sportvelvetit. Sukad lambavill-valgest koduvillastest või sportlõngast. Viimased on palmikustrilised. Lõige lõikelehel nr. 2.

Teine spordiülikond esitab meile poisikese suusatamis- või talispordiülikonda, mis koosneb hallidest golfipükstest ja sinakasrohelistest kuuest. Kuuel on hall krae ja hallid tõmbelukud taskutel ning ees kinnisel. Materjaliks kasutame koredat villast või tuuleriidet. Sukad hallid, sokid sinakasrohelist ja sall telliskivipruun.

- ülal keha ümber hoidev, all väikese kellukesega. Pealeõmmeldud taskud. Krae, reväärid ja taskute kandid mustast imiteeritud karakulist.
47. 12—13-aastase tütarlapse talvmantel pruunist noppelisest mantliriidest. Mantel on keha ümber hoidev, all väikese kellukesega. Käised on tõusvate õlgadega. Püstkrae ja kätised mustast karakuliimitatsioonist (lambanahast). Vöö mantliriidest.
 48. 10—12-aastase poisikese jõuluülikond villasest ülikonnariidest. Ülikond koosneb kuuest, vestist ja lühikestest pükstest. Kuub omab pealeõmmeldud küljetaskud ja sisselõigatud rinnatasku. Lõige lõikelehel nr. 9.
 49. 9—11-aastase tütarlapse jõulukleidike tumelillast samestist. Kleit omab rinnaesisel rahvingud, all avara kellukese. Pikad, tõusvate õlgadega käised. Vööil helelilla siidist šärp. Gipüürpitsist krae ja kätised.
 50. 6—8-aastase tütarlapse kleidike tumeroosast musliinist või kergest villasest kleidiriidest. Kleit omab kõrge miidri. Seelikuosa on õige avara kellukesega. Krae ja kätised valged. Vöö kleidiriidest.

JÕULUÖÖ

K. Maid

Palves ja õndsuses magab
metsa sees väikene maja.

Talvisest moepildist

Eeloleva talve moe üldpilt on juba välja kujunenud. Eeskätt kajastab see kitsapihalist ja laiaseelikulist joont, millisesse vormi on valatud nii palju nooruslikult kaunist iluideaali. Printsesslõikeline joon on üks talvemoe olulisemaid aluseid.

Selle kõrvale on astunud ka kitsa seeliku siluett. Selle moejoonega on sale piht eriti alla kriipsutatud, kusjuures puusadele antakse sageli igasuguste puhvide abil ümmarust juure.

Talvine moepilt on värvidelt võrdlemisi tagasihoidlik. Roostepruuni, veinpunase ja kivihalli värvuse kõrval leidub siiski ka kollast ja rohelist. Väga palju leidub uutest moekollektsioonides musta- ja kollasekombinatsioone, milline värvide ühendus tohiks olla kahtlemata vastuvõetav paljudele.

Talve saabumisega tohiks olla eriti teretunud soojad jakk-kleidid, mis kujutavad iseloomulikult pikki jakke koos laia volditud või kitsa seelikuga. On huvitav tähele panna, et selliste kombinatsioonide juures vaatab alusseelik jälle pisut edevalt välja, kujundades enamasti heleda kontrastse värvitooni.

Rohkesti pakuvad huvi ka lühikeste peleriinikestega varustatud talvmantlid. Peleriinikesed on äärestatud kitsa karusnaharibaga ja asetsevad kitsalt ümber õlgade.

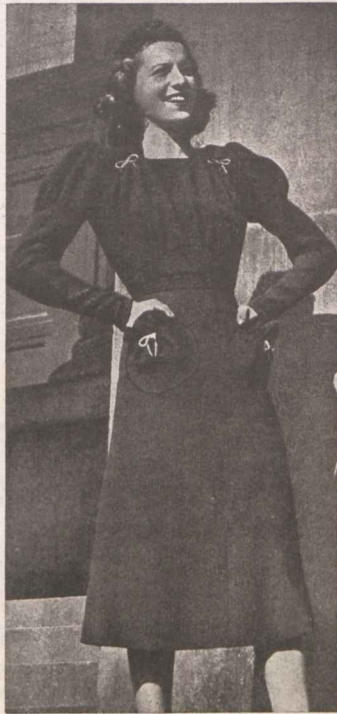
Elegantsete talvmantlite materjaliks sametise läikega villane riie, mis moodustab väga efektse pildi. Jakkkleitide, milledest oli eespool juttu, samuti sportlike mantlite materjaliks on sellevastu tonid ja mustad värvid. Talvkleitide moe-

NÄGUSAID TALVMOODE

1. Kauni joonega sportmantel koredast beez-pruunist või hallist mantliriidest. Mantel omab õige avara löike ja mantli küljes oleva kapuutsi. Selg rikkaliku kellukesega. Sisselõigatud taskud. Käistel kätised.

2. Moodne talvkleit bordoopunasest villasest kleidiriidest. Kleit on lihtsa löikega, ees

tõusva miidriosaga, mille külge pluusiosa on kergelt kroogitud. Pluusiosal on õlgadel rahvingud. Käistel on ülal puhvid. Pealeõmmeldud krooktaskud. Helehallid nõõrsidused õlgadel ja taskutel. Kinnis seljal, vööni ulatava nõõbireaga.

3. Elegantne õhtukleit keskmisest sinisest või hallist siidist. Kleit on kostüümi laadi. Kaunistuseks on hõbebrokaadist paetikand seeliku allääres ja jaki rinnaesisel, Jakk on vööga. Käised pikad ja siledad. Seelikuosa on rikkaliku kellukesega.

4. Apartne suur-õhtualett mustast ja valgest siidist. Kleidi esiosa on valge ja seljaosa must. Mõlemad

pooled on ülalt kuni vööni kurrulised, kust siis kitsa vöö alt langevad alla vabalt. Selja küljesosad pikenevad ette kokku. Ees kuldpannal.

5. Elegantne balli-karusmantel. Mantel on valmistatud kergetest valgetest tallenahkadest ja kaetud musta sametiga. Lõikeit on mantel lihtne, ülal keha ümber hoidev, all kellukeseline. Krae, reväärid ja kätised valged. Vöö sametist.

6. Kaunis ennelõunakleit telliskivipunasest või roostepruunist villasest kleidibukelest. Kleit on ülal avar, puusadel keha ümber hoidev, all kellukeseline. Kinnis otse ees. Nõõbid ja sidus kleidiriidest. Püstkrae. Lõige löikehel nr. 3.

7. Elegantne pealelõunakleit helesinisest siidist. Kleit on huvitav ja omapärane kurrulise kehaosa ja käiste tõttu. Seelikuosal on vaid esilaid kurruline, ülejäänud osa on kellukeseline. Vööli ümmar kleidiriidest vöö. Kaunistuseks suur pruunikaskollane kinnitistill vööli.

8. Nooruslik talvkleit mustast villasest krepiist. Kleit on avara löikega. Õlgade ilu- või smokk-krooked moodustavad piha esiosa. Käised tõusvate õlgadega. Vanaroomast või valgest siidist vest, Viimane on kaunistatud broderiitkandiga. Seelikuosal ees voldid, all avar kelluke. Vöö ilukrookeline.

9. Nägus talvkleit tumesinisest või rohelistest villasest riidest. Kleit on ülal keha ümber hoidev, all kellukeseline. Seelikuosa esilaid tõuseb rinnale teravnurgana, mille ümber on kiirtekujuliselt eemalduvad õmblused (voldid). Seljalt külgedele ulatava vöö kinnitame kummaltki küljel hõbepandlaga. Väike salkkrae. Tõusvate õlgadega pikad käised.

10. Moodne pealelõunakleit mustast ja roosast marokäänist. Kleit on ülal keha ümber hoidev, all kellukeseline. Must seelikuosa on roosalt alusel ja eest vööni ulatava lõhega. Vest ja sidus roosa. Püstkrae. Kolmveerandpikad käised.

PHILIPS Olümpia sari

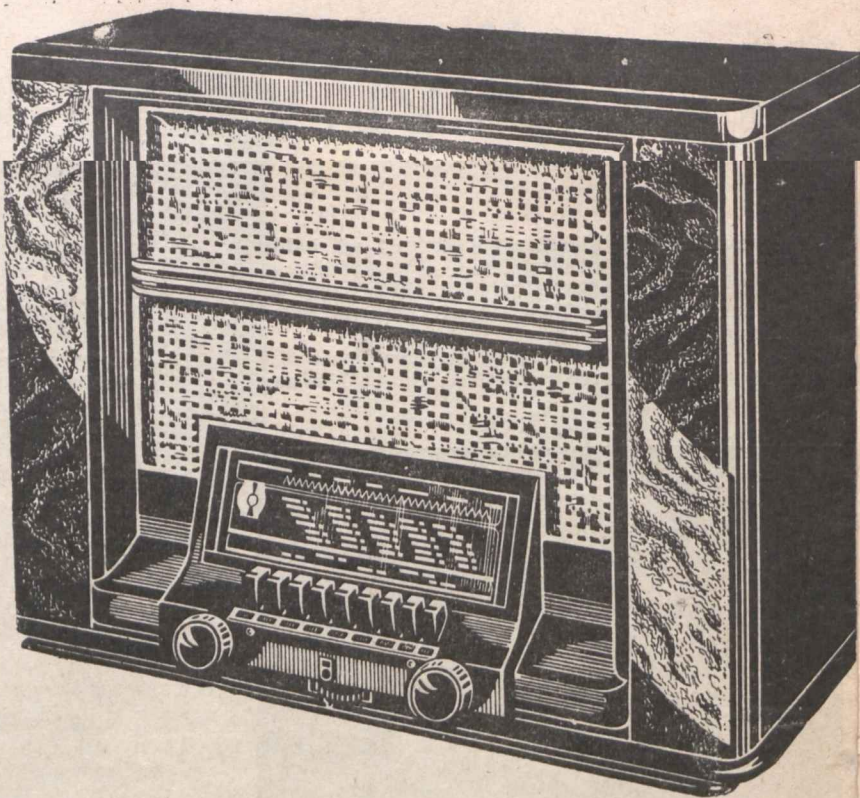
esitab tänavusi raadio-tippsaavutusi!

PHILIPS Olümpia III

on moodsaimaks vastuvõtjaks Olümpia sarjas, evides kõiki võimalikke tehnilisi uuendusi parimaks vastuvõtuks ja mugavamaks käsitsuseks.

Olümpia III eriliselt silmapaistvaid omadusi:

- Philips Linodyne survenuppude süsteem saatjate täpseks valikuks.
- Lainealade valik automatiseeritud.
- Väljapaistev ja ulatuslik lühilainete vastuvõtt.
- Uus helikorrektor.
- Kergesti vahetatav skaala.
- Silmapaistvalt nägus välimus.

Hind Kr. 305.— vahelduvvoolule,
Kr. 325.— alalis- ja vahelduv-
voolule.

Maailmas tähistab PHILIPS embleem raadio tippsaavutusi

Vastu meretagusele vabadusele

Eestlastest, kes läksid Rootsi

Meile on juba tuttavad lood eestlaste põgenemisest möödunud sajandil Krimmi, Kaukaasiasse, laiadele Sarmaatia lagendikele ja mujale ida ja lõuna suunas, millised maad ja kohad pidid meie „soldatihirmu“ ja pärisorjuse eest pägevaile isaisadele andma kauaoodatud julgeoleku ja rahuliku äraelamise. Selle vastu on õige vähe teateid olemas neist pagulasist, kes aastakümneid tagasi võtsid suuna otse läände, ja üle mere jõudnud, kinnitasid oma kanna Ojamaale, kus väikesi asundusi moodustasid, aja vältel ümberrahvustasid ja muutusid täisverelisteks rootslasteks.

Ojamaale purjetasid peamiselt saarlased, kellele see teekond oli juba tuntud varematest aegadest, kui Ojamaa ümbruses „risteldi“ hülgeid püüdes ja salakaupa vedades. Sellepärast oli loomulik, et saarlased pärisorjuse eest põgenesid Ojamaale — vanale heale rootsi saarele, kus vandusid truudust Rootsi kuningale ja oma elupäevi mööda saatsid kaluritena ja käsitöölisena. Jäävalt ei asunud Ojamaale mitte ainult pagulased, vaid ka hülgepüüdjad ja salakaubavedajad. Viimased ei jätnud oma ametit rootsi saarelgi, milletõttu neil oli sageli kokkupõrkeid ja sekeldusi kohalike ametivõimudega.

Saarlaste piraatlik seiklus 100 a. tagasi

1838. a. sügisel sattus Ojamaa ranniku lähedal karile üks rootsi laev, mis raualaadungiga oli teel põhja. Õnnetust märkasid hülgepüügil ja salakaubaveol olevad saarlased oma paatidest, ja juhust kasutades sõitsid hukkuva laeva juurde, kus hakkasid rauda „lossima“ oma paatidesse. „Suurel mandril“ makseti raua naela eest 8 kopikat ja vajuval laeval oli seda varandust tuhandete rublade väärtuses! Saarlasi oli arvult üle 80 ja kõik olid kibedasti tegevuses „ümberlaadimisega“, kui korraga ilmused läänes silmapiirile tillukesed täpid. Oma mehed? Ei! Mehed töötasid palavikuliselt ja mõned paadid täie laadungiga suundusid juba itta. Punktid aga läänes suurensid, suurensid, kuni „mereröövli“ ninamees andis vägeva signaali:

„Ametimehed!“

Umbes 10 paati saarlastega oli kadunud juba silmapiiri taha, teised aga jäid põgenemiskatsel vaatamata rootslaste kätte. Arenes päris korralik merelahing, mis vältas vahelduva õnnega paar päeva. Kolmel paadil õnnestus kuidagi põgeneda, kaks jäi rootslaste vahele ja nende puudulikult relvasta-

tud meeskonnad pidid peagi alla heitma. Mehed vangistati ja viidi tagasi Ojamaale, kus pidid saarevõimude ees vastust andma oma tegude kohta. Teiste saatus, kellel õnnestus põgeneda Saaremaale, otsustati Rootsi valitsuse nõudel Venemaa keiserlikes kohtuis, kus mehed mõisteti pikaajalisele asumisele Siberisse.

„Kodusõda“ Saaremaa naiste ja Ojamaa saarlaste vahel

Üldiselt elasid saarlased Ojamaal kooskõlas seadusega ja olid kohaliku pärisrahva hulgas hinnatud ja otsitud töömehed. Selle vastu aga pidi mõnigi mees kannatama perekondlike lahkemiste ja arusaamatuste all, mis suuremalt jaolt olid tingitud perekonnapeadest endist. Nimelt abiellusid viimased nägusate Ojamaa neidudega ja panid aluse eeskujulikule perekonnale. Kõik oluks ja läinuks hästi, oleksid sellega vaid leppinud meeste esimesed naised Saaremaal. — Petetud abikaasad said peagi lõhna ninna ja sõitsid Ojamaale, kus lavastasid oma „truudele“ meestele päris korraliku „kodusõja“. Kaks meest aga suutis saavutada kokkuleppe, jäädes rahuliku südamega kahenaisepidajaiks, mille vastu naistel endil huvitaval kombel polnud ka midagi.

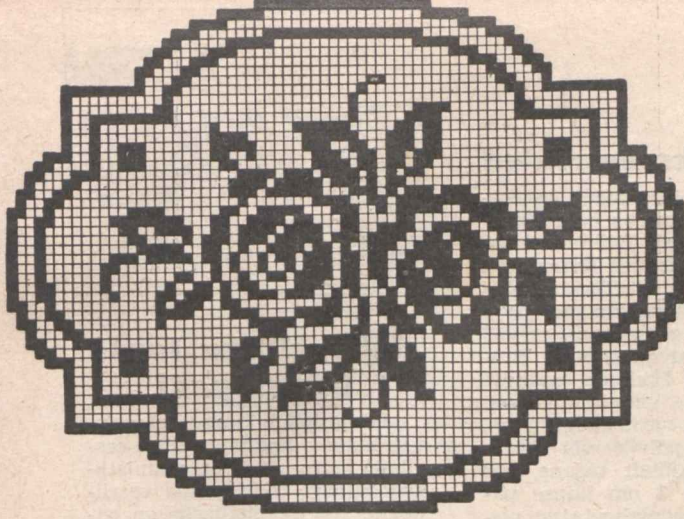
Nad purjetasid, kauplesid ja kadusid

Kõigile saarlasle ei jatkunud loomulikult ruumi Ojamaa marjamaal, milletõttu paljud olid sunnitud jääma edasi oma Saaremaa kadakasele ja kivisele karjamaale. Ent selle vastu harrastati suuresti vahetuskaubandust, mis oli tollal lubatud Rootsi ja Venemaa valitsuste vastava kokkuleppe kohaselt. Rukki ja puude vastu vahetati käiu ja soola. Ühe silla kasepuude eest saadi 2 kotti soola ja vaka rukiste eest 100 käia.

Üks ajaloolane kirjutab saarlasist Ojamaal möödunud sajandi keskel järgmist: „Visby sadamas nägin oma noorpõlves tihti saarlaste paate, igas paadis harilikult 4 meest. Nad olid rõivastatud kodukoetud vammusesse, vööga ümber keha. Sõitude eesmärgiks oli rukki vastu vahetada käiasid ja soola. Pealegi töid nad vahetamiseks kaasa sukki ja kindaid. Tollal kui vahetuskaup oli lubatud ja tollid ei teinud takistusi, tulid nad igal aastal mitte ainult Visby'sse, vaid kõigisse Ojamaa sadamaisse. Nad viibisid siin õige vähe aega, kuid mõned neist jäid kohale ja asusid siia elama. Ühest nimeltki tuntud saarlasest sai päriselanik Visby's, kus ta aastakümnete möödudes suri majaomanikuna. Paar saarlast sattus Klinte'sse, üks hakkas aidameheks, teine sulaseks kellegi kaupmehe juures“ ... jne.

Tänapäeval ei ole aga saarlaste asundusist Ojamaal midagi säilinud, kuna kõik mehed on aastakümnete vältel ühte sulanud pärisrahvaga.

R. Alango.

Väike hegellina

Lina valmistame hegeltehnikas. Materjaliks kasutame nr. 40—100 läikega hegelniiti (Ankur) või samades nr. nr. võrguniiti. Jämedamast lõngast saame umbes 42×58 cm² suuruse ja peenest lõngast 33×45 cm² suuruse lina. Peenemast hegellõngast saame nägusama

ja pitsilisema lina kui jämedast lõngast. Lina hegeldamist algame lina keskjoonest. Hegeldame edasi-tagasi ridu esmalt esimese poole valmis, siis teise poole. Nõnda hegeldades on kerge äärsämpe hegeldada. Linake sobib öö- või raadiolauale. Hegeldame pildi järgi.

Kaks pluusi

Esimene (vasakul) pluus esitab nägusat kodu- või tööpluusi. Materjaliks kasutame heledaruudulist kerget villast, pesusiidi või multonit. Pluus on ees ja seljal diagonaaluudulise pihaosaga. Käised pikad ja avarad. Ka värvid ja vöö on diagonaaluudulisest riidest. Kinnis otse ees. Krae ja nõöbid valged. Lõige lõikelehel nr. 8.

Teine (paremal) pluus esitab meile pealelõunapluusi. Materjaliks kasutame heleroosat või mõnd soovikohast värvi siidi. Pluus on seelikul kantav ja ees kõrge miidriosaga. Õlgadel ja kuklas nõörvoltide-rühmad. Pikad avarad värveldatud käised. Bubikrae. Must sametist sidus. Kinnis ees, riidest nõöbid.

Väga austatud

ajakirja „Kõigile“ lugejad!

Ajakiri on pühendatud t u n d m a t u l e lugejale, ta on pühendatud kõigile, kes otsivad ajaviidet ja kes otsivad teadmisi ja haridust. Ajakirjal on suured ülesanded, ta kuuleb kõik, ta näeb kõik, ta teab kõik ja ta ei varja sinu eest midagi. Tal pole saladusi; ta süda on sinu ees lahti nagu hele kevadpäev. Ta õpetab sind, ta selgitab sulle kõik ja ta vaimustab sind alati. Ükskõik, kas sa teda kirud, laidad, kas sa teda kiidad ja ülistad.

Juhime Teie tähelepanu meie sisukamale ja parimale naiste ja perekonna suurajakirjale „Kõigile“.

48 suurt lehekülge igas jooksvas numbris aasta läbi pluss kaaned annavad pinna, kuhu võib hõlpsasti mahutada üle 300-leheküljelise raamatteose, mis siis juba praeguse 45-sendise hinna asemel maksab mõne kindlates kroonides väljenduva summa. Ladu kokkuhoidlikus, moodsas ja seejuures hästiloetavas kirjas mõjub tihedalt ja ajakohaselt. Ajakirja ehivad alati ja igas numbris karikatuurid ja karikatuurseeriad. Peale selle rohkesti fotograafilisi meeleolupilte ja amatöörfotograafia meistersaavutisi. Igas numbris üle 70 moepildi naistele ja lastele, peale selle 2 lk. elegantseid meesterõivaid parimate rätsepate modellidena. Pildirikast välismuljet aitab viimistleda erilitograafias valmistatud kaas 5—6 värvi-trüki.

Sama, kui mitte veelgi suurema õigusega, võib ajakiri „Kõigile“ leida tunnustust ja ongi seda juba teinud oma s i s u g a. Ajakiri „Kõigile“ on oma praeguses olusid arvestavas ja leidlikult mitmekesisel suunas heaks eeskujuks isegi suurrahvastele sobiva kodude ja perekondade ajakirja loomisel, sest sellist mitmekülgset ei leia meie kuski teisel. Ajakirja „Kõigile“ sisu ei moodusta mingid toimetustöö-ülejäädid ja juhuslikult siit-sealt nopitud jupikesed, ei, iga rida, mis avaldatakse ajakirja „Kõigile“ veergudel, on mitmekordsest valitud ja kaalutud, seega tõeline väärtmaterjal. Nii võib iga lugeja kindel olla, et see ajakiri teenib lugejaid alati parimaga parima hulga.

Ajakiri „Kõigile“ käsitleb pidevalt oma veergudel kodusustust, moelu, käsitööd, köögindust, isiku- ja iluravi, naise tööd ja tegevust, lastekasvatust, tervishoidu, sporti ja teisi elulisi alasid. Ta ei tee seda vaid muuseas, ei, vaid põhjalikult ja kohusetruult. Nii mõneleki alale pühendatakse igas numbris vägagi silmapaistev osa ruumist, nii näiteks käsitööle 7 lk. pluss 2 lk. telgedel kootavaid esemeid; köögile igas numbris 5 lk. Lasteosa moodustab 4 täisformaadilist lehekülge ehk 8 murtud lehekülge.

Ajakiri „Kõigile“ arendab oma lugejate huviseid ka heade teaduslike artiklitega, lisaks eelmainitud puhtpraktilisi alasid käsitlevatele rohketele erialadele. Eriartiklid abielust, iluravist, edu saavutamisest, headest kommetest jne. Ja lisaks kõigele muule pühendab ajakiri „Kõigile“ suure osa oma pinnast valitud ilukirjandusele maailma parimate kirjanike sulest ja annab muuseas oma lugejatele ka alati hästivalitud ilusa ja huviküllase armastusromaani.

Ajakiri „Kõigile“ ilmub aasta läbi ikka 48-leheküljelisena

(ega püüta paaril kuul enne aasta lõppu tellimisi meelitada väikesformaadilise jutulisa lehekülje lisades).

Ajakiri „Kõigile“ on kõige odavam naiste ja kodude ajakiri Eestis

(48-leheküljelisena 45 sendi eest võistlejate 32-leheküljeliste kõrval à 40 senti).

Ajakiri „Kõigile“ on ainuke naisteajakiri Eestis, mille tiraaž tõusis 1939. aastal — 3000 eks. võrra!

MAKSU AINULT TÕDE:

Iga tellija võrrelgu enne tellimist kõiki naisteajakirju ja veendugu, et ajakiri „Kõigile“ on tõsine, sisukas ja väga huvitav perekonna ja naiste suurajakiri Eestis ja jääb selleks ka tulevikus.

Selle sisuka ajakirja tellimishind on järgmine:

12 kuud Kr. 4.50.

6 „ Kr. 2.30.

3 „ Kr. 1.25.

üksiknumber Kr. 0.45.

Kasutage meie kiirtellimist:

Kuni 31. det. 1939 tellides maksab sisukas suurajakiri „KÕIGILE“ 1940. aastaks Kr. 4.—. Tellimisraha saata otse talitusele, Tallinn, Reimanni 5—1, või maksta Ajakirja „Kõigile“ posti jooksvale arvele nr. 470.

Palju väärtuslikke kinke

jagatakse kõigi aastatellijate (ka kiirtellijate) vahel, kes tellimisraha Kr. 4.50 tasuvad 15. veebruariks 1940. aastaks.

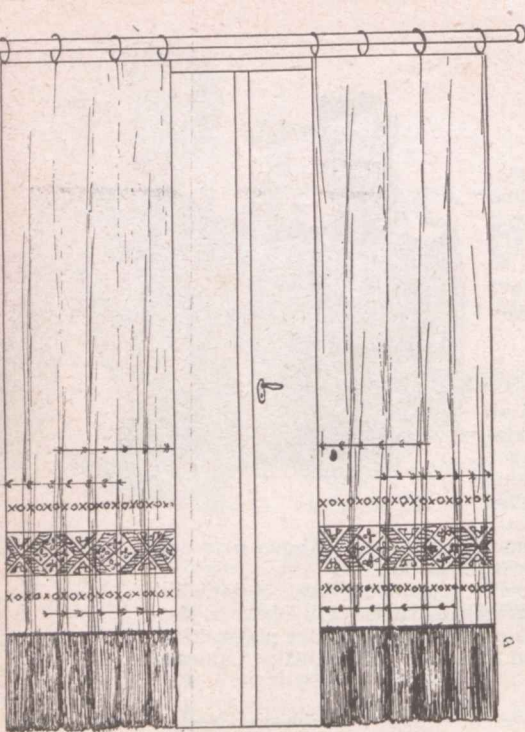
1. Hõberebane. 2. Õmblusmasin. 3. Raadioaparaat. 4. Põrandavaip. 5. Ülikonnariie. 6. Lõunaserviis. 7. Kohvilauagarnituur. 8. Mantliriie. 9. Aknaeesriie. 10. Tosin nuge ja kahvleid. 11. Hõbekulp. 12. Portfell. 13. Mehe pullover. 14. Naise džemper. 15. Paar kindaid ja palju väiksemaid kinke.

Tellimisi võtavad vastu kõik postiasutised.

Oodates Teie lahket tellimist

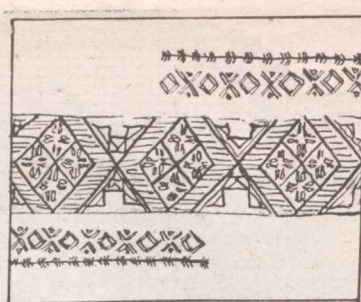
austavalt: Ajakirja „KÕIGILE“ talitus,

Tallinn, Reimanni 5—1, kõnetr. 321-57. Postkast 400

Rahvuslikku laadi ukseesriided

Materjaliks kasutame kirss- või bõrdoopunast koduvillast ühepiilist kalevit. Kaunistuseks on rahvuslikku laadi villane madaltikandipoort. Tikkimisel kasutame vaiba- või norra lõnga poolitatult (harutatud pooleks). Tikime madal- ja varspisteil. Tikkimislõngade värvid on A. Trässi „Ekstra“ värvikaardi järgi järgmised: hall nr. 21, must, valge, punane nr. 52 või nr. 54. Poort asetseb eesriiete alumisel otsal. Eesriiete laiuseks on 70—90 cm. Pikkuse määrab ukse või akna kõrgus. Eesriiete alumised otsad narmastame 20—30 cm pikkuste narmastega. Eesriiete ääred äärestame rea halli põlvik- või ristikipistetega. Kui kanga äär pole küllalt tasane, siis keerame eesriide äärtesse umbes 1 cm laiuse palistuse ja kinnitame selle rea eelpoolnimetatud pistetega. Villasele riidele on mustrit raske kopeerida, mille tõttu peame mustri jälgendamise riidele järgmiselt: Esmalt torgime peene nõelaga mustri (pahe-malt paremale) läbi. Pühime nüüd lapiga kartulijahu üle mustri (riidele) ja jälgendame kartulijahu jäljed valge vesivärviga üle, mille segule segame kontori-liimi hulka. Muster tellida toimetusest 50 s. eest + 10 s. postikulu.

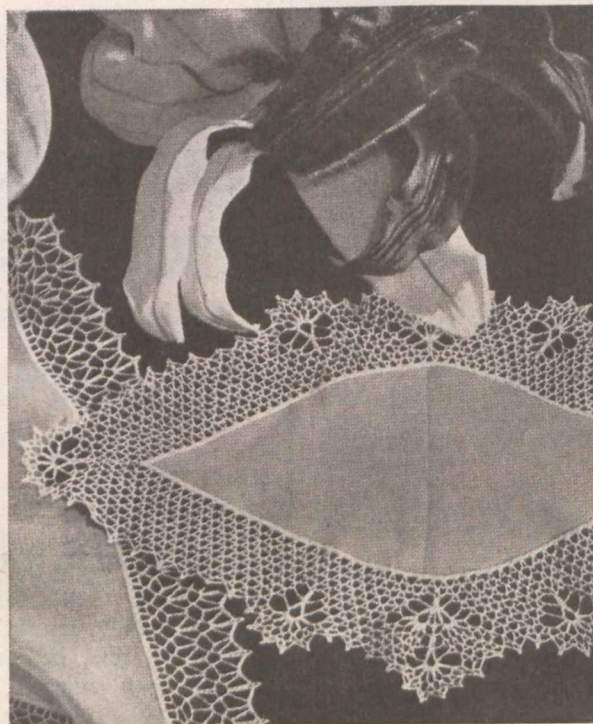

Rahvuslikku laadi diivanipadi

Diivanipadi kuulub käesoleval küljel ilmunud ukse-eesriiete juure. Padi on valmistatud samast riidest, mis eesriidedki. Ka kaunistuseks on sama muster. Padja suuruseks võtame 45×40 cm². Kaunistus asetseb poordina padja keskel. Poordi laia keskosa asetame padjariide keskele (põigiti üle padja) ja kitsad äärepoordid äärtele. Viimased tõstame keskpoordist veidi eemale ja laseme need joosta pisut üle keskjoone, nagu näha pildil. Tikkimiseks kasutame käsitöö- (peeni vaibalõngu), või norra lõngu poolitatult (harutame silmatäie pooleks). Värvid samad, mis ukse eesriietegi juures. Soovikorral võib nimet. värvi-dele lisada juure veel rohelist. Muster sama, mis ukseesriietel.

Mehe töö- või kodu-kuub

Materjaliks kasutame villast või puuvillast baikat. Värv olgu soovikohane. Teame, et baika on ühelt poolt tumeda- ja teiselt poolt heledavärviline, siis õmbleme kuue krae ja kätiied heledapoolsest riidest. Kuub on ees kahe rea nõõpidega. Kuue äärestame jämeda keeratud nõõriga, mille valmistame ise villasest või pärlõngast nr. 3. kokkukeeramise teel, ka heegeldamise teel võime valmistada nägusa nõõri. Heegeldamiseks kasutame villast sport- või pärlõnga nr. 5. Esmalt heegeldame kaks õhusilmust, toome neist kaks silmust välja, heegeldame need kokku. Heegeldame jälle kaks silmust nõelale, kusjuures teise silmuse heegeldame nõelal oleva silmuse kõrvalt (vasemalt) välja. Heegeldame kaks silmust kokku jne. Heegeldatud paela pahem pool jääb meile paremaks pooleks. Viimane on nägusam ja omapärasem, kui parem pool. Esitatud kuub on sobiv jõulukink mehele. Lõige lõikelehel nr. 1.

Ääre pitsiga kaunistatud linad

Linakeste materjaliks kasutame peent linast riiet või opaalbatisti ja läikega heegeldõnga nr. 60. Ovaalse linakese keskosa on 22×20 cm terava nurgaga ovaal. Esmalt heegeldame riidest keskosa ääre kinnissilmuseil üle ja siis heegeldame pitsi. Sageli on kinnissilmuseil heegeldatud äär kore ja ei sobi hästi peenele riidele, siis äärestame riideääre sämp- või nõõpaugupisteil ära. Siin ei tohi aga pisted olla liiga tihedad, vaid peavad olema lahedad nõnda, et nendesse saab kinnitada heegelpisteid. Pistetega äärestatud riideäär jääb peen ja nägus. Nelinurkse lina suurus olgu soovikohane. Viimase ääre pitsi heegeldame pildi järgi. Ovaalne lina sobib tualetilauale ja puhvetikapile.

Muster ja keskosa skeem muustrilehel.

Kodus valmistatud mänguasju lastele

Lastele valmistavad rõõmu igasugused mänguasjad. Mõningaid mänguasju võime valmistada kodus ise. Ka on ema valmistatud mänguasja lapsele armsam kui poest ostetud kann.

Pildil esitatud kaelkirjak on 63 cm kõrge ja 25 cm pikk, seega üsna suur ja lõbus kann. Kaelkirjaku valmistame ruudulisest multonist või villasest riidest. Kaelatoeks paneme täidise sisse traadi või õige tugeva puu pulga (viimane murdub aga kergesti). Ka jalgadesse paneme traadid. Laka, kõrvad ja saba valmistame kergest vildist või paksemast kalevist. Silmadeks paneme ümmargused nõõbid või tikime musta pärlõngaga.

Elevant on 20 cm kõrge ja 30 cm pikk. Materjaliks kasutame lillelist sitsi või tihedat siidi. Kõrvad, saba, kihvad ja londi otsa materjaliks kasutame kübaravilti. Esitatud loomad täidame kuivatatud saepuru- (puhas), takkude või vatiga. Lõiked lõikelehel nr. 14 ja nr. 15.

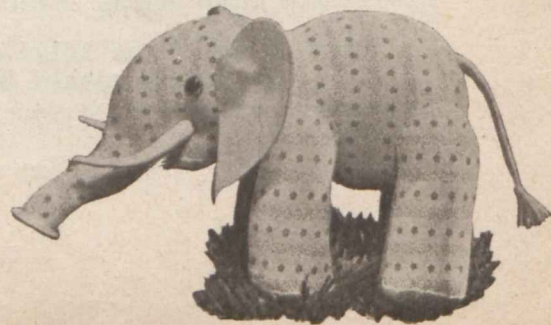

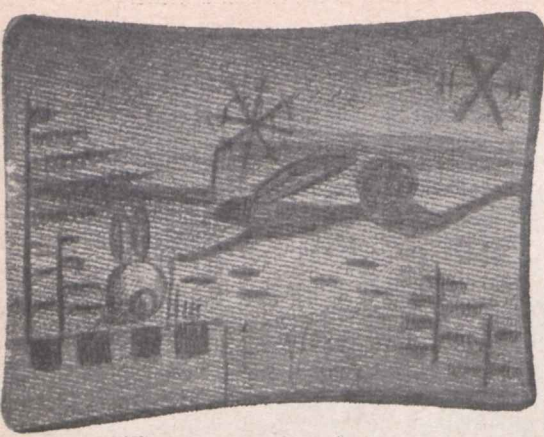
Iga naine peaks lugema

ta enda huvides kalender-käsiraamatut

Naistesõber

Palju head lugemist ja tarvilikku nõuan- net terveks 1940. a.

Diivanipadi

Telgedel kootud diivanipadi

Helja Kivikingu kavand

Suga nr. 80/2. 16 lõnga 1 cm kohta.

Käärida läikelõime nr. 2/24 vaheldumisi 1 lõng halli ja 2 lõnga beeži. Niietada 2 lõnga niies.

Padi on mõeldud jõulupadjaks. Koeks on villased lõngad, kusjuures iga neljas lõng on valge tombulõng. Vahelikku on pandud ka tsellofaani ja kuldning hõbekardlõnga. Viimaseid lõngu lisame maitse- ja soovikohaselt.

Padja koome kolmes värvitoonis. Alumine vasakpoolne nurk on põimitud heleroheliseks. Helerohelises pinnas leiduvad neli nelinurka koome narmaspõimes, nende värviks valime tumepruuni lõnga. Parempoolne äär on pruunikasrohelistes toonides, alumine äär on keskkohast tumedam. Keskele põimime ülemineku punastele ja oranžidele toonidele. Viimane kujutab taevast. Punastest toonidest läheme üle helehallile, kus ta ülal ääres läheb mustjassiniseks. Tähed taevas on tikitud kaheksakordse halli kudumissiidiga (mustjassinisel pinnal), Padjal istuv jänes on hall, jooksev — pruun. Mõlemad jäneseid koome narmaspõimes, kusjuures ääre narmad lõikame hiljem veidi lühemaks kui keskosa narmad. Kuused koome samuti narmaspõimes. Kuuskede narmad võtame pikemad kui jäneste narmad. Kuuse oksad koome sinakasrohelistes ja tüve tumepruuni. Okste vahele sõlmime mõne tuti käbivärvi-pruuni ja okste narmasterea peale sõlmime rea valgeid narmaid, mis kujutavad lund. Jäneste jälgedeks tume lõng. Viimane töötajaja maitse kohane. Padja skem ja jäneste motiivid mustriheel.

Vöökirjadest tuletatud seadeldisega mööbliriie, aknaeesriie ja lauakate

Need kootud esemed on omavahel sobivate värvidega, kusjuures silmas on peetud seda, et tarvitades neid ühes toas, ei muutuks nende mõju ühetooniliseks ega liigselt kirevaks. Järgmises nr-is ilmub nende juure sobiv sein- ja põrandavaip.

MÖÖBLIRIIE. 8 niiskeppi, 10 koelauda; suga nr. 90/2; 18 l. 1 cm-le. Lõimeks kolme värvi läikega puuvillane lõim nr. 24. 1) must; 2) sinine — rukkilillsinisest tublisti lahjem toon, 3) keskmine hallikasbeeži. Käärida 120 cm laia kangale 2184 lõnga: 18 lõnga musta, 258 lõnga — 1 l. sinist ja 1 l. beeži; 18 l. musta, 90 l. — 1 sinist ja 1 beeži — 3X; 36 l. — 1 l. sinist ja 1 beeži. Seda korrata algusest peale 3X, siis edasi 18 l. musta ja kõige lõpuks 258 l. — 1 l. sinist ja 1 l. beeži. Niietamisel kogu kangas 2 lõnga niies. Niietada:

$$\left. \begin{array}{l} 256 \text{ l. — a-st—b-ni} \\ (108 \times 3) = 324 \text{ l. — b-st—d-ni} \\ 36 \text{ l. — b-st—d-ni} \\ 276 \text{ l. — a-st—b-ni} \end{array} \right\} 3X$$

Koetamiseks on kasutatud poolpleegitatud linast lõnga, kolmekordselt poolitud (linase lõnga nr. 18). Rakenduses märk punkt (●). Iga kolme linase lõnga järele 2 lõnga lahja sinist läikega puuvillast — märk rist (X) — ühekordselt poolil.

Riie on küllalt praktiline ja huvitav, annab mööbli katmisel mitmesuguseid kombinatsioone, kuna mõlemad pooled kangal on sobivad tarvitamiseks, et soovikorral osa mööblit katta parema, osa pahema poolega, näit. seljatoeosa heledama ja istumiseosa tumedama poolega.

Väga meeldiv ja rahulikult mõjuv riie saab ka sel puhul, kui sinise värvi kogu kangas asendame pehme reseedarohelisega. See on juhul, kui soovitakse teiste esemetega suurema sobivuse otstarbel rohekat tooni esile tõsta. Rakenduses antud sidusega kududes jääb koepindsem pool peale, kuna nii on kergem kududa. Alumine pool jääb aga lõimepindsem ja tumedam, seega enam praktilisem tarvitada. Riie tugevasti rullida. Mööbliriide rakendus mustriheel.

AKNAEESRIIDE KIRJELDUS JA ANTUD KAVAND. Kavand mustriheel. Kavandit võib pikendada soovitud pikkuseni. Väga efektselt mõjub alljärgneva kirjelduse kohaselt õhuline, küllaldaselt valgust läbilaskev üleaknaeesriie, kirjatud all ja servades suuremate korjatud motiividega ja üksikute punktidega keskosal. Tehnikaks praktiliselt iseloomuga filee, mille lähem rakenduse kirjeldus ilmub „Kõigile“ nr. 7 1939. a. Kanga laiuseks on arvatud 1,5 m, mida võib soovikohaselt muuta, nii et eesriie sirgena oleks 30—40 cm aknast laiem. 1,5 m laiale kangale käärida 900 lõnga võrguniiti nr. 100 — 36 lõnga keskmist sinist, 24 l. — 1 l. keskmist ja 1 l. lahja sinist vaheldumisi, 24 l. — lahjasinist, 24 l. — 1 l. lahjasinist ja 1 l. valget vaheldumisi. 24 l. — 1 lahjasinist ja 2 l. valget. Siis keskosa 636 lõnga — 3 l. valget ja 1 lahjasinist. Sukka panna nr. 90-sse. 2,2 siis 5 pinnu vahet tühjaks jätta. Põimeks on tarvitatud kolmes toonis sinakashalli jämedat tokisiidi — 1) keskmist halli, 2) lahja- ja 3) üsna õrnhalli. Kavandis vastab ühele ruudule sukkapanemisel 2 tühjaks jäetud vahet. 25 cm arvestada allapoole aknalauda, siis algab 1) motiivi põi-

mimine — lehekujud keskmise ja keskõieosa lahjahalliga. 2) külgmotiivil lehed ja värs lahjahallid ja õis üsna lahja siidne. 3) kogu motiiv kõige heledam. 4-jas on sarnane 2-le; 5-es — 3-dale jne. Väikesed punktid keskel on vahelduvalt kõigi värvidega. Põhikoe materjaliks võrguniit nr. 100, üsna õrnalt määratud siniseks. Kude parajalt ligi tõmmata (umbes nii, et 2 lõnga mahuks vahele). Alla serva kinnitada jämedast võrguniidist rasked narmad.

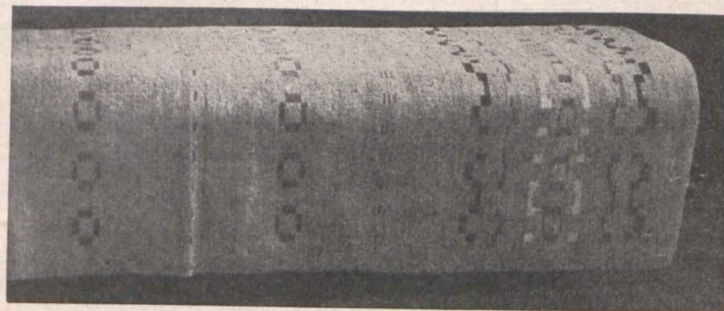
LAUA LINIKKATE. 6 niiskeppi; 6 koelauda; suga nr. 80/2; 16 l. cm kohal. Lõimeks käärida: 63 cm laiale linikule — 1008 lõnga läikega puuvillast — 48 lõnga beežikashalli, 432 l. — 4 l. õrna sinist ja 2 l. beežikashalli, 48 lõnga — beežikashalli, 432 l. — 4 l. õrna sinist ja 2 l. beežikashalli, 48 l. beežikashalli. Niietada 2 l. niiesilmast — 48 lõnga algusest a-ni, 432 l. — a-st — b-ni; 48 l. algusest a-ni, 432 l. — a-st — b-ni, 48 l. algusest a-ni. Rakenduses antud märk rist (X) on beežikashall lõng ja punkt (●) sinine. Koeks poolpleegitatud linane kahekordselt poolil, peale selle kordub vaheldumisi 5 cm vahega 1 l. musta šenilli ja 1 lõng jämedat pisut hallikat kunstsiidi (määratud valgest linasest koest 10—15 X jämedam). Mõlemast jämedast lõngast on jäetud serva väikesed asad. Antud koetamist korrata soovitud liniku pikkuseni, mis vähemalt 20 cm üle lauaotste peaks ulatuma, kuna

Villane voodivaip (boitekk)

Rakendus mustriheel.

6 niiskeppi ja 10 koelauda; suga nr. 40/1; 4 lõnga 1 cm-le. Suurus 240×162.

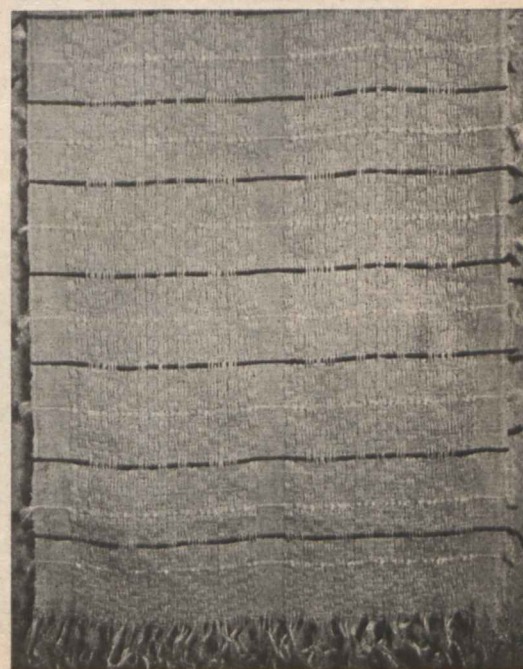
Vaip on lihtne ja jõudus kududa ning tundub eriti mugavana. Loomuliku lambahallide ja valgete lõngade tõttu jätab vaip valkjashalli üldmulje.

Voodivaip

Mööbliriie

Lauakate

UUDISLÖHNAD
PÜHADEKS

Cincoflor
Revora
Bukett
Sümfoonia
jne.

Küsimusi ja vastuseid

Vastus lugejale 1400. Soovitud ristpiste-tähestiku avaldame ajakirja „Kõigile“ uusaasta-numbris.

Küsimus: Leidsin ajakirjast „Kõigile“ nr. 8 k. a. väga huvitavad aknaeesriided, mida tahaksin ka endale kududa. Palun lahkesti teatada, kas nimetatud eesriided sobivad ka stooridena ühes värvitoonis ja kui palju kulub selleks materjali. Ühtlasi olen huvitatud, kas saab kirjatelgedel kududa niisama tihedaid labaseid kangaid nagu lihttelgedelgi.

S. S.

Vastus: Kõnesolevad eesriided sobivad stooridena väga hästi. Teatage stooride pikkus ja laius, siis ütleme Teile täpse materjalikulu. Kirjatelgedel saab niisama tihedaid labaseid kangaid kududa nagu lihttelgedelgi, peab ainult telgi ja nende seadmist tundma.

Küsimus: Oman pitsilise voodikatte all kuld kollase atlasvoodri. Sooviksin katta patju ka päeval mainitud atlasega, kuid ei tea, kuidas? Ühtlasi palun teatada, kas sobib asetada pitsilisele stoorile villaseid, ukseesriidega nii koe mustrilt kui ka värvilt sarnaseid külgeesriideid.

Alaline lugeja.

Vastus: Esimeses küsimuses mainitud kombinatsiooni sobib küll vateeritud ilupadjana, mida on voodil vaid üks. Kainistuseks võib olla ka üheväriline madaltikand, kusjuures padjakate sobib päevase püürina. Järgmises numbris avaldame sellekohase padja näite. Külgekardinad sobivad pitsilisele stoorile väga hästi.

Küsimus: Kas sobib valmistada mehele ühevärvilisest siledakaelisest villasest riidest rannamantlit ja kuidas seda kaunistada ristpistetikandiga? Kas sobivad elutuppa villased tikitud ja narmastatud aknaeesriided? Missugune oleks tikandi sobivaim värv, kui toa tapet on kollakaspruunis toonis, toa mööbel pruun ja diivaniriipe pruunitooniline.

V. S.

Vastus: Villasest riidest rannamantel sobib mehele väga hästi. Sobib tumedam bardoopunane värv, samuti ka keskmise sinine. Tikandiks sobib vöökirja muster, mille näite toome „Kõigile“ uusaasta-numbris.

Küsitud aknaeesriided sobivad elutuppa väga hästi. Soovitav oleks kollakaspruun põhitoon. Materjaliks koduvillane ühepiiline kalev. Tikand villane. Vastava näite leiata „Kõigile“ käesolevas numbris. Narmad võivad olla ühevärvilised villased, kuid põhitoonist tumedamad.

Lugeja O. K. küsimus: Milline rohi kaotaks käsivartelt ja jalasäärtealt „kanalhu“?

Vastus: „Kanalhu“ võib lahti saada järgmiselt: saunas hästi higisele kehale hõõruda jämedat keedusoola, natuke seista lasta ja siis ära uhtuda. Seda tuleb korrata iga saunaskäimise ajal, kuni nahk muutub siledaks. Soovitav oleks peale sauna käed ja jalad koldkreemi või glütseriiniga sisse hõõruda.

Vastus: Tindiplekke võib linast kõrvaldada, leotades tindist kohta kloorilahuses ja siis loputada leiges vees. Samuti aitab plekke kõrvaldada veini- ja soolhape, mida tuleb aga ettevaatlikult riidele tupsutada, natuke seista lasta ja leiges vees loputada.

Aastatelliija A.: Tedretähtede retsept. Ol. amygdal. dulc. 17,5. Cera alba. Cetacei ää 4,5. Hydrarg ppt. albi. Bismuth. subnitr. ää 3,0. Ol. Bergamott. gtt. VI. Öhtul näole määrada. „Tedresan“ (Prov. Lill, Tartus) apteekidest ja rohukauplustist saadaval.

Soovitage kõigile oma tuttavaile
sisukat ja pildirohket
suurajakirja

„KÕIGILE“

Ligi
100 aastat
püsib alati
moodsaimana
Singeri
õmblus-
masin

Lõim kattub koega täiesti kanga mõlemal pool. Lõimeks k ä ä r i d a tugevat linast niiti 648 lõnga, millest 630 lõnga niierada antud niieluse järgi algusest lõpuni 7 X ning lõpuks 18 lõnga algusest a-ni. Koeks on iga teise lõngana keskmine hall (ka keskmine jämedus) kaltsulõng koos poolil peenema lambavalge lõngaga. Koetamise märk punkt (●). Kaltsulõng on kraasimisel segatud hallidest villadest värviliste lõngaotste ja kaltsudega. Lähemalt vaadates on lõng üsna kirju — rohekaid, roosakaid, punakaid, kollaseid ja siniseidki kiude esineb selles. Ristiga (X) märgitud koelaudadel on kootud peamiselt keskmises tumeduses hallikasrohelist — peenem lõng — kahekordselt poolil —, mis annab kanga pahemale poolele tooni ning paremale poole pisut kirja. Peale selle esineb kirjatriibustikus pisut ka järgmisi värve: kollakaspunast, helepruuni, roosakaskollast (värvitud laiguliseks — kirjuks roosa ja kollase värviga), rohekaskollast, määrduvad tumekollast. Koetmises tuleb kogu aja 2 koelauda korraga alla vajutada. Vasakul 2 sidekoelauda, ülejäänud annavad paremal kirja, millest kõik paarituarvilised on halli lõnga ja paarisarvilised hallikasrohelist ja teiste värviliste lõngade kudumiseks. Koetamise juures on märgitud I, II, III ja IV osa, milliseid osi tuleb kududes korrata alltähendatud sentimeetrite ulatuses.

Koelõngade ja koelaudade täpne järjekord kogu kangale:

cm arv on arvatud koos hallide lõngadega	Ristiga märgitud lõngade värvid	Koetamises näidatud tallamise osa
24 cm	hallikasroheline	I
1,5 „	kollakaspunane	II
1,5 „	helepruun	II
1,5 „	helepruun	III
1,5 „	kollakaspunane	IV
2 „	hallikasroheline	I
1,5 „	roosakaskollane	IV
1 „	hallikasroheline	III
1 „	hallikasroheline	II
2 „	roosakaskollane	II
4 „	hallikasroheline	I
1 „	lambavalge	IV
0,5 „	lambavalge	III
1 „	1 lambavalge ja 1 kollane koos	III
1 „	1 lambavalge ja 1 kollane koos	II
otsa triibustiku kuskjoon	6 lõnga hallikasrohelist	} 3X III
	8 lõnga rohekaskollast	
	6 lõnga hallikasrohelist	
A	23 cm hallikasroheline	I
	1 „ roosakaskollane	II
	3 „ (rohekas) määrduvad tumekollane	III
B	1 „ roosakaskollane	II
	23 cm hallikasroheline	I
	1 „ rohekaskollane	II
C	6 lõnga rohekaskollane	} 3X III
	4 „ hallikasroheline	
	6 „ rohekaskollane	
1 „ rohekaskollane	III	
1 „ rohekaskollane	II	

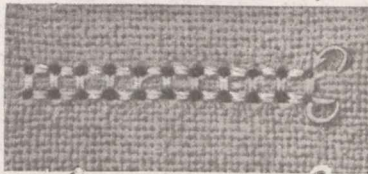
Siin antud järjekorras pole tähendatud halli lõnga, kuid olgu veel kord nimetatud, et hall lõng on kogu kangas teise lõngana — tähendab vaheldumisi siin antud värviliste lõngadega. Ka tabelis antud värvilised lõngad on kõik kahekordselt poolil. Tabeli andmeid kasutada järgmiselt: 24 cm põhja, siis triibustik A, siis põhja (kirjata halli osa) 23 cm. Järgneb kitsas triip B, jälle 23 cm põhja, siis teine kitsas triip keskosal C. Nii korduvad keskosal 23 cm-lise vahega triibud B ja C, B 3 korda ja C 2 korda. Lõpetada keskosa, kududes 23 cm põhja, siis otsatriibustik A ja kõige lõpuks 24 cm põhja. Vaibale kulub lõnga 3,5 kg, millest 1 kg 300 g on halli kaltsulõnga; 450 g lambavalget peenikest lõnga, 1 kg 400 g hallikasrohelist; 350 g teisi värvilisi kokku — iga värvi enam-vähem võrdselt. Üldiselt võib tulla väike materjali hulga kõikumine, olenedes lõnga jämedusest ja kudumise tihedusest. Viimast tuleb jälgida, parajasti lõime kattes. Valmis vaip vajab tugevat pressimist läbi märja riide ning lõppeks on pealispind kraasitud pehmemaks ja mugavamaks.

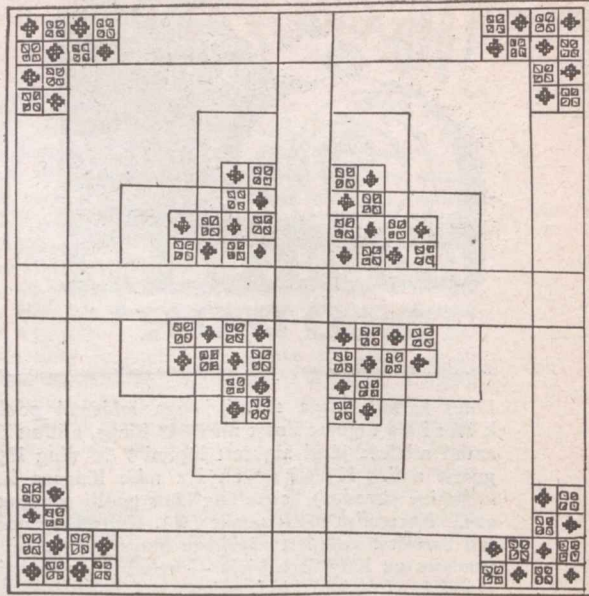
Hardangertikandiga kaunistatud laudlina

Laudlina suurus on 150×150 cm². Materjaliks kasutame valget linast riidet. Tikkimiseks pleegitamata lina värvi märk- või cordonnet'-lõnga. Märknüdi jämedus vastaku linariide jämedusele. Sobivamad nr.-d on 12–35. Lina kaunistuseks on hardangertikand, milles esineb kitsas pitsipilu, madaltikand, võrkpilud ja toleedopilulaadsed motiivid.

Kaunistus asetseb lina keskel ja nurkades, mida ühendavad kitsad pitsipilujuoned. Pildil esitatud töö-

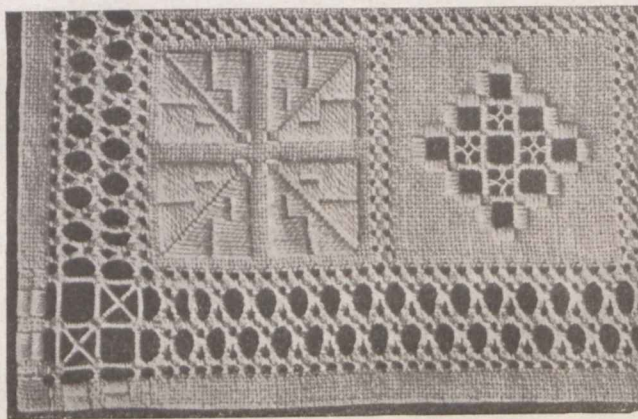

Pitsipilu

Moodne talvmüts

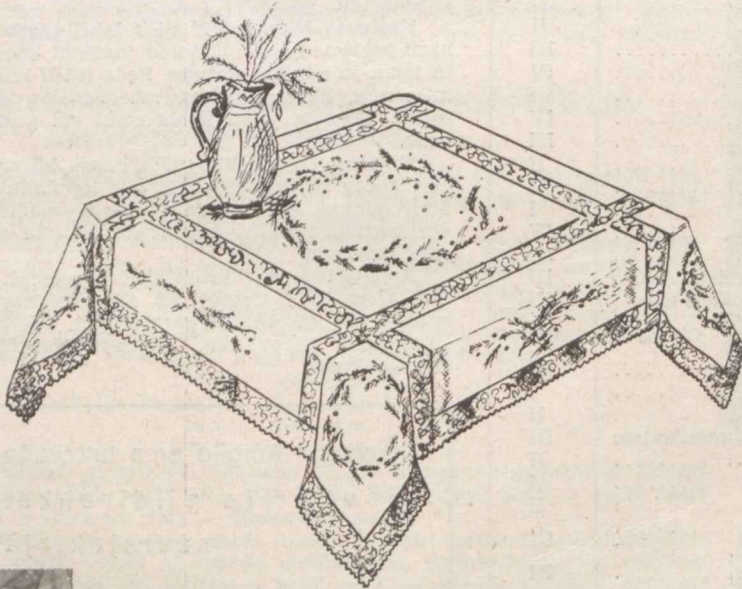
Mütsi valmistamine heegeldamise teel. Müts koosneb kahest pealaeosast. Materjaliks kasutame jämedamat liiki villast lõnga. Mütsi põhjaks kasutame tumedat ja ääreks valget või helehalli lõnga. Põhja heegeldame kinnissilmuseil ja ääre nuppsilmuseil. Viimase heegeldame paremalt vasemale või ringides järgmiselt: üks kinnissilmus ja samalt realt, kuhu kinnitame kinnissilmused, heegeldame üles 4–5 õhksilmust (ahelik), jälle üks kinnissilmus jne. Iga järgmise rea nupud heegeldame eelmise rea kinnissilmuste kohale. Ääre heegeldame eraldi valmis ja õmbleme mütsi äärde, nagu see on näha pildil. Lõige ja nuppsilmuste töönaidid tellida toimetusest 25 s. + 10 s. postikulude eest.

Filee, madal- ja hardangertikandi töönaidid

Suur jõululina

Lina suurus on 150×150 cm². Materjaliks kasutame pleegitamata halli või poolpleegitatud linast riidet, heegelpitsi või linast vene pitsi, vahe- ja ääretippe. Tikkimiseks vajame pärl- või mulineelõngu ja hõbe- või kuldliit-reid. Kaunistuseks on kuuseokstemotiivid lina keskel, äärtes ja nurkades. Sama motiivi võime kasutada ka väiksemale linale. Vahetipud on 3–4 cm laiad ja asetsevad 30 cm kaugusel äärtest. Ääretipp olgu 4–5 cm lai. Liitrid kasutame kahesuguses suuruses, ühed valime umbes 5-mm ja teised 1-cm läbimõõduga.

Tikkimiseks kasutame tumedat rohirohelist, sammalrohelist ja pruuni pärl- või mulineelõnga. Ankur värvikaardi järgi on need järgmised: tume rohiroheline nr. 498, sammalroheline nr. 464 ja pruun nr. 672. Tikime vars- ja okaspisteil. Kuuseokste rootsud tikime vars- ja okkad okaspisteil. Rohehised värvid asetame oma maitse kohaselt. Soovikorral kasutame nimetatud värvidele veel lisaks kollakasrohelist. Üksikute okste mustrid mustrirehel. Tervikmuster tellida toimetusest 50 s. + 10 s. saatekulude eest.

Moodsad kindad

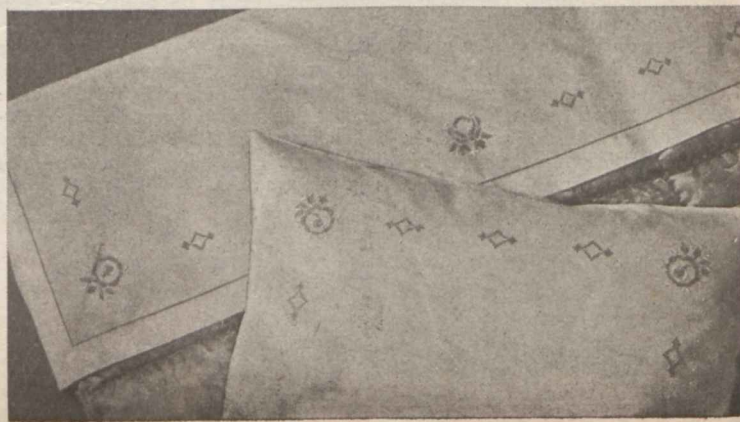
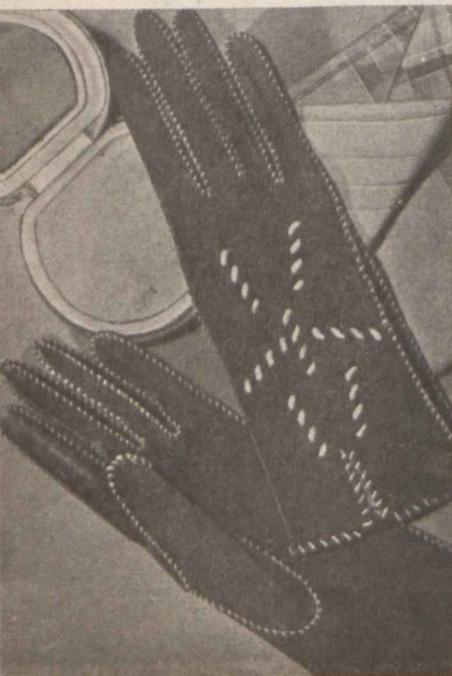
Moodsad kindad õmbleme nahast või vildist või kooime varrastel. Viimasel ajal on moes ka varrastel kootud kindaid äärestada heledavärviliste pistetega, milleks kasutame peamiselt üleloomispisteid. Tikkimiseks kasutame villast sportlõnga. Nahkindad valmista-

näidisel leiduva kahekordse võrkpilu tikime lina pilupalistuse äärde. Pitsipilu tikkimise töönaidid pildil. Pilupalistuse laiuks on 4–5 cm. Motiivide ja võrkpilude töönaidid pildil ja mustrid mustrirehel.

Toleedotikandiga kaunistatud voodipesu

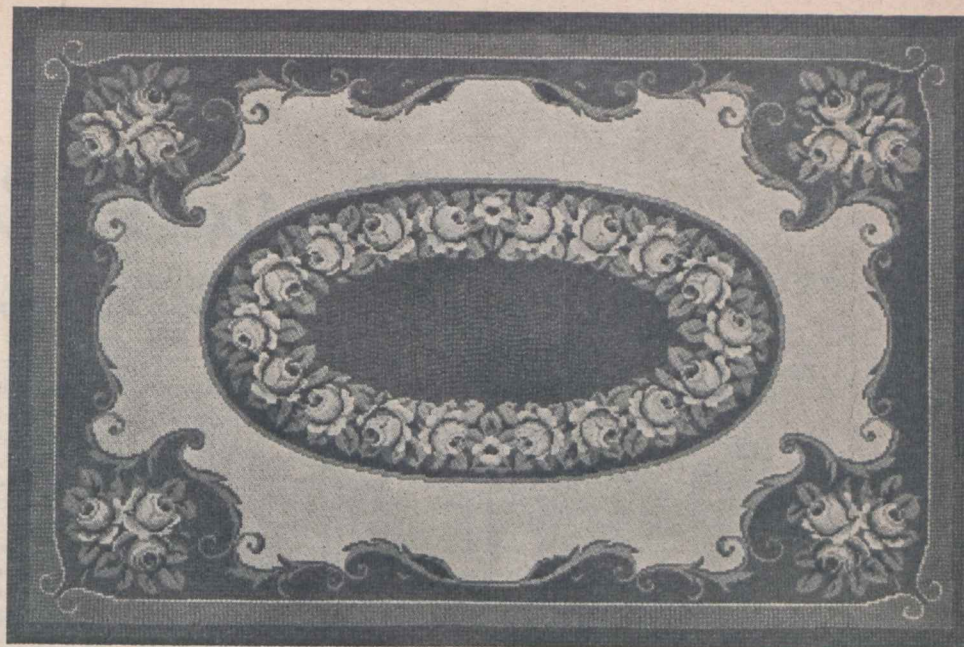
Voodipesu materjaliks kasutame linast või puuvillast pesuriidet. Kaunistuseks on toleedopilutikandi-motiivid ja madaltikandi-nupud. Et saada tasaseid ja igati võrdse suurusega motiive, selleks peame valima tasaste (ühejämeduste) koeja lõimelõngadega pesuriide. Padjapüüri suurus vastaku padja suurusele. Kaunistus on asetatud püüril üles äärde, mis langeb ka veidi külgedele. Tekilinal on kaunistus otsas ja väikese motiivi võrra küljel. Motiivid paigutame nimetatud esemetele pildi järgi. Motiivid ühendame kahe rea madaltikandi-nupukestega. Pilu- ja madaltikandi materjaliks kasutame valget pärlõnga nr. 12 või valget märknüti nr. 12–35. Tikkimislõnga jämedus vastaku riide jämedusele. Mustrirehel märgitud ruut vastab 3–4 mm. Toleedopilud (motiivid) äärestame tihedalt punuspisteil. Toleedopilulõngade väljakiskumisel peame silmas pidama riidelõngade jämedust, näit. tõmbame välja 2 riide lõnga ja 3 jätame sisse, siis tõmbame välja 3 lõnga ja 4–5 lõnga jätame sisse. Vahetulbad tikime üleloomispisteil üle. Motiivide mustrid mustrirehel.

me napanahast (kindanahk). Tikkimiseks kasutame pärlõnga nr. 8. Tikime üleloomis- (üleääre-) või eestnõelapisteil. Kinda käepealsele tikime soovikohased mustrijooned või isegi nimetähed. Kinda lõige (vastav nr.) tellida toimetusest 35 s. + 10 s. saatekulude eest.

Biidermeieri laadi põrandavaip

Vaiba suuruseks on 250×375 pistet või ruutu. Kui arvestame iga 5 piste kohta 4 cm, siis saame 2×3 m² suure vaiba. Vaiba valmistame sõlm- või ristpisteil. Materjaliks kasutame villaseid vaibalõngu. Sõlmvaibale kasutame veel viie- ja kahekordset purjenööri. Viiekordse kasutame lõimeks ja kahekordse vahekoeks. Ristpistevaiba valmistamisel vajame põhiriideks juuret. ¼ cm jämedusele juutele tikkides saame 190 cm laia ja 280 cm pika vaiba. Viimase tikime jämedate vaibalõngadega. Vaiba värvid on A. Trässi „Ekstra“ värvikaardi järgi järgmised: 1 ja ■ = must, 2 ja — = sinakasroheline nr. 67, 3 ja — = helehall (beež) nr. 50, × = keskmine hall (beež) nr. 49, ■ = tumehall (beež) nr. 48, | = helepunane nr. 45, v = keskmine punane nr. 43, || = tumepunane nr. 42, ▲ = kõige tumedam punane nr. 41, O = helekollane nr. 16, ● × kollane nr. 14 või nr. 15, + = kollakaspruun nr. 13, ▼ = pruun (kõige tumedam kollane) nr. 12, \ = heleroheline nr. 4, ✕ = tumeroheline nr. 3. Muster muustrilehel.

Nägus vankritekk lapsevankrile

Vankriteki valmistame varrastel kudumise teel. Teki mustri moodustab piklik ruudustik, mille saame parempidistest ja ripsipindsetest triipudest. Materjaliks kasutame valget sportlõnga, mida kulub vastavalt teki suurusele. Keskmisele vankritekile kulub umbes 400 g. Triibud on 8—12 silmust laiad. Üks triip on parempidi ja teine — üks rida parempidi ja teine pahempidi kootud. Pikliku ruudu pikkuseks võtame umbes 20 cm. Kogu teki koome nõnda, et iga 20 cm vahemaa järele vahetame ruudustiku seisu ja seda teeme neli korda. Ripsilise ruudu kohale koome sileda ja siledapindse ruudu kohale ripsilise ruudu. Lõppeks äärestame teki heegelsämpudega ja kaunistame keskel hanesilmapistetikandiga. Tikandiks kasutame sefiirlõnga (loelõnga), roosat, kollast, sinist ja rohelist. Tikandi muster muustrilehel.

Moodne daamipluus

Pluusi valmistame varrastel kudumise teel. Materjaliks kasutame keskmise jämedusega villast lõnga, mida kulub 350—400 g. Pluusi koome ük-

Iiri pitsist pluus

Pluusi valmistame hegeltehnika. Materjaliks kasutame peent villast lõnga, mida kulub 250—300 g. Esmalt hegeldame valmis iiri pitsi üksikud motiivid, mis ühendame mustri järgi. Motiivide hegeldamisel peame silmas, et motiivide suurus vastaksid antud muustrile. Lõike kohandame vastavalt vajalikule suurusele. Peale iiri pitsilise osa hegeldame pluusi kaarelise võrguna. Pluusi äärestame ära umbes 3 cm võrra kinnissilmuseil. Väikese püstkrae hegeldame ka kinnissilmuseil. Pluus sobib pealelõunapluisiks. Lõige lõikelehel nr. 13.

sikosadena valmis ja siis ühendame need kokkuõmblemise teel. Õmblemekudumislõngaga üleloomispisteil (üleääre). Õmblused peavad olema õige painduvad. Pluusi koome edasi-tagasi ridu täiesti siledapindse, kusjuures iga kuuenda rea kudumisel tõstame kahekordse töö lõnga, mis jookseb teiselt keralt, iga kolme silmuse tagant üle viimase silmuse. Iga kolmanda rea kudumisega koome üles üle viie silmuse tõstetud kahekordse lõnga, viiest silmusest keskmise silmusega. Nõnda saame huvitava klokeepinna. Pluusi pikkuseks on soovikohane pikkus. Käised pikad. Krae pärlipindne (vaheldumisi üks silmus parem- ja teine pahempidi). Töönäidis pildi all.

Elu suur bilanss

Veel näpunäiteid teel menule. — Viisaastakud. — Väike harmooniaõpetus — Eduõpiku lõpp

Viisaastak

Riigimees, väejuht, vabrikant, uurimisretklane, kirjanik, lühidalt, iga inimene, kes tahab saavutada mingit eesmärki, lõpule viia mingit tööd, koostab selleks kava. Ta määrab, skitseerib tee, mis viib sellele eesmärgile, ja jagab selle tee etappideks. Kas ei peaks seda eeskujuks võtma ka elu kujundamisel? Igatahes on enamjaolt väga raske fikseerida lõplikku eesmärki. Kahekümneaastasena võib ju küll mõelda, et tahetakse tõusta pangadirektoriks või mõisnikuks või ministriks, aga niisugusel ajal, nagu seda on meie aeg, mis lõppudelõpuks pole midagi muud kui ainult pidev revolutsioon Maailmasõja algusest, s. o. 1914. a. saadik, ja nimelt maailmavaatelt, majanduslikult ja poliitiliselt, võib inimene oma eesmärki vaid aimata, vaid soovida. Sõdur ja ametnik võib teatava tõenäolisusega ette näha oma tõusu lähema 25 aasta jooksul. Ta teab, et erilise tublidusega on tal võimalus kiiremini edasi jõuda; teistes elukutsetes on olnud teised. Siin puudub kindlustuskoefitsient, mida riigi poolt eluajaks palgatud inimene võib omaks nimetada. Selle asemel on tal olemas suur šanss, millest me kunagi varem rääkisime. Me tohime ja peame seda suurt õnnelõpetust arvestama, eriti kui oleme veendunud, et suudame pakkuda tööd üle keskmise. Aga sellele võimele peab lisanduma vastav konstellatsioon, mis on sõltumatu meie võimest ja tahtest, ja paras annus õnne, mida teadupärast ei saa enese juure sundida. On vist hea, kui määrame esialgu kiiremini saavutatava pisema eesmärgi, eesmärgi, mis asetseks meie suurema eesmärgi teel. Kui oleme saavutanud selle pisema eesmärgi, siis kinnitab see uuesti meie usku oma võimetesse, peale selle näeme nüüd tulevikku hulga selgemini.

Ableesmärk

Oma karjääri alguses oleme säärases seisukorras nagu kahurvaelane, kes tahab tulistada eesmärki, mida ta üldse ei näe. Lendurite käest saadud teadete põhjal teab ta: vaenlane, keda ta tahab tulistada, on ehitanud kaevikud orusopis, ja sellest orusopist puudub tal ülevalde. Aga paremat kätt sellest orusopist asetseb vaatepiiris talu, seda ta näeb. Oma kaardi põhjal võib ta nüüd kindlaks teha, kui kaugel sellest talust asetseb ta tõeline eesmärk, s. o. vaenlane orusopis, ja kui mitme kraadi võrra hälvib suund vaenlasele talle nähtava talu suunast. Seda on väga kerge kaardi abil kindlaks teha. Nüüd seab ta oma kahuri täpselt talu suunas, ja tarvilise seadise abil võib ta oma arvutuste põhjal kahuri nii seada, et laeng tabab nähtamatut vaenlast. Täpselt nii tuleb meil talitada võitluses olemasolu eest. — Katsume saavutada eesmärgi, millest teame, et ta on saavutatav, mis aga esialgu pole veel käeulatuses.

Minust peab saama prokurist

Otsime enesele seepärast abieesmärgi, millele nüüd koon-dame kogu tähelepanu. Kui toome näite, siis oleks asi umbes järgmine. Oletame, et minu lõplikuks eesmärgiks on, et olen kord prokurist suures eksportfirmas. Oma küpsuseksami olen õnnelikult teinud. Nüüd ütlen enesele: et tõusta suure eksportfirma heapalgalisele prokuristikohale, selleks pean katsuma, et üldse pääsen kuidagi mõne eksportfirma teenistusse, mis pole sugugi kerge. Ei leidu palju suuri eksportfirmasid, kus võib arvestada lõplikku hiigelpalka. Milliseid teadmisi sellistes firmades nõutakse?

Kaubanduslikke, kaubandusõiguslikke, kaubatundmisse puutuvaid, keelelisi.

Rahast, mida mu isa mulle võib anda edaspidisteks õpinguteks, jätkub suurima kokkuhooldmise korral kolmeks aastaks. Nii-siis pean neljandast aastast alates olema suuteline end ise toitma ja viie aasta pärast peab mul olema koht, kus ma peale hädatarviliku teenin niipalju, et võin korralikult elada. Ma õpin niisiis kaks aastat kaubanduslikel kursustel aineid, mis näivad mulle tähtsatena: raamatupidamist, kaubandusõigust, kaubatundmist ja peale saksa ja inglise keele, mida olen juba koolis õppinud, võimalikult hästi prantsuse keelt. Kui mul on aga küllaldaselt keeltetalenti ja energiat, siis valin ma veel keele, millest tean, et seda oskavad vähesed, näit. hispaania keele. Mida enam ma selle kahe aasta jooksul tööd teen, seda enam ma saavutan lühima ajaga. Pärast õpingute lõpetamist katsun — oma teadmiste põhjal ja põhjendades oma valikut huviga — pääseda volontäärina mõne suure eksportfirma teenistusse. Nüüd pean arvestama, et mul esialgu nagu igal teisel õpilasel tuleb tegutseda asjadega, kus pole mingit kasu minu ilusatest, raske vaevaga omandatud teadmistest. Aga aasta pärast on minul teatav ülevalde ärist kogu ulatuses ja tähtsuses. Olen ka näinud, millised artiklid on eriti minusad. Kuna olen õppinud hispaania keelt,

pean eriti silmas eksporti Hispaaniasse ja Lõuna-Ameerika hispaaniakeelsetesse vabariikidesse. Oletame nüüd, et firma eksperteerib sinna peamiselt diiselmootoreid. Võtan ühel heal päeval südame rindu, lähen kõigepealt oma bürojuhataja juure ja ütlen talle, et mul on soov, et mind saadetaks võimalikult ruttu meie Hispaania esindaja juure, kuna soovin seal oma keeleteadmisi täiendada. Enne seda tahaksin aga mõnes diiselmootoritöeha-ses lähemalt tutvuda fabrikatsiooniga, et tunda seda eksportartikli ka tegelikult. Tahaksin selle palve ette kanda šefile, ainult mitte üle oma vahepealse ülemuse teadmata. Kui minust firmas on algusest saadik olnud kasu, ja näevad minu ülemad, et ma süstemaatiliselt ja omal algatusel ajan oma karjääri asju, siis võin tõesti saavutada eesmärgi, kuhu kavatsesin jõuda viie aastaga. Teostan selle, et mind paraja palgaga saadetakse välismaale.

Mis on tähtis?

See, mis me siin kirjeldasime karjääri mõistliku algusena, kõl-bab igasse teisegi olukorda. Ei ole sugugi tarvilik omada küpsustunnistust ja toetavat isa, et jõuda teatavale eesmärgile. Tisleriõpipoisina alates on nii mõnigi lõpetanud suure mööblivabriku tehnilise juhatajana. Tähtis on see, et inimene suunaks algusest saadik oma tähelepanu kava kindlusele, et ta püüaks saavutatavat saavutada teataval kindlal ajal.

Teine viisaastak

Kuidas suurendada oma sissetulekuid?

Jälgime tulevase eksportprokuristi saatust. Kui tal läks korda, et ta firma saatis ta Hispaaniasse, siis täiendab ta seal oma keelelisi võimeid, aga ta ajab ka muidu oma kõrvad ja silmad pärani. Aasta pärast on tal küllalt kogemusi, et koostada uut plaani. Ta on nüüd kahekümneviieaastane, saab palka, mis võimaldab talle isegi raha kõrvale panna. Välismaal viibivate eurooplaste hulgas leidub rohkesti kokkupuutepunkte. Tekib väga väärtuslikke suhteid. Seega, et ta oskab hispaania keelt, avanevad talle ukсед ringkondades, mis on teistele suletud. Kõigis läbirääkimistes on ta võrreldes konkurentidega soodustatud seisukorras. Sellega tõuseb ta väärtus firma silmis. Aga ka konkurents hakkab teda tähele panema. Ta asetab enesele uue eesmärgi. Ta teab, kolme aasta pärast on tal õigus mitmekuisele puhkusele. Sel puhul saab ta kokku oma šefiga. Ta kaalub kõiki võimalusi ja jõuab järgmise järelduse juure: „Mis ma pean tegema, et tõsta minu poolt firmale toodavale kasu sel määral, et ma vääraksin tema või hädakorral mõne teise firma silmis teatavat kõrgemat palka?“ — Seda ma võin uusi kliente leides, värbamismeetodeid parandades, uusi artikleid lansseerides.

Seda ei saavutata muidugi ruttu, kõige vähem on see võimalik võõrsil. Tuleb välja töötada hoolikas plaan. Kuidas on selline plaan oma üksikasjades, see on olenev antud olukorrast ja seda ei saa me siin ette näha. Oluline on kaalumus: Mida suuremaid võimalusi ma oma firma jaoks näen, seda kõrgem tohib olla eesmärk, mille ma enesele valin. Mida enam ma end maksma panen, seda väärtuslikumana tundun ma tarbekorral ka võõrastele firmadele, kui mu senises firmas ei tunnustata mu õigustatud nõudmisi.

Ma tahaksin — ma tahan!

Ei ole vist tarvilik jätkata üksikute viisaastakute rida. Kõigi nende viisaastakute kohta maksab tahe jõuda selle aja jooksul teatava punktini, mis on parajasti veel nähtav, ja häirimatu järjekindlus, mis viib sihile. Mitte: ma tahaksin, vaid: ma tahan selle ja selle saavutada! Tahte mõistes peitub juba veendumus, et seda ka suudetakse. Ma tahaksin näiteks olla miljonär — kes seda ka ei tahaks? See pole mingi eesmärgi määramine, vaid lihtne soov, millest eeldame, et ta kunagi ei lähe täide. Enamjagu inimesi triivib elus, nad täidavad oma kohused, aga oma soovide täitmist loodavad teistelt; oma saatuse üle nad nurisevad, selle asemel et algusest saadik kavakindlalt tüürida teatava kindla eesmärgi poole.

Suur bilanss

Revisjon ja kassaülevalde

Kord kõigis asjus, mis me teeme ja mis meile kuuluvad, kord meie välises ja sisemises isikus, see kord on meile parimaks tagatiseks, et meile ei jää midagi varjule meie ümbruse vaatlemisel ja ka meie isiku hindamisel, et ei jää midagi varjule, mis on või mis võib olla tähtis meie olemasolus. See kord on, mis meile igal ajal võimaldab ülevalde meie vaimsetest, kehalistest ja ainelistest väljaminekutest ja sissetulekutest. Ja see on ju nii tarvilik, et me ikka jälle (ja mitte ainult kindlatel tähtpäevadel) nõuaksime kassaülevaldet ja teeksime kindlaks oma võlastu ja hüvistu. (Järg lk. 565)

sid üksteise järele majades küünlad, sest oli ju jõuluõhtu.

Kui lõppesid püüed, laskus saan jällegi alla ning nüüd sõideti juba lumistel teedel külade poole. Need olid eesti talud ja külad. Esimese maja juures peatus põder ja jõuluhaldjas ronis saamist, võttis mõned kingitused ning astus majja. Hetke möödudes tuli ta jällegi tagasi ja juhtis põdra järgmise talu juurde. Nii käis ta mitmes külas ja mitmes talus, kuni jõudis ühe suure maja ette. Siin tõstis ta Bela saanist ja viis enesega tuppa. Hele küünlavalgus pimestas Bela silmad, nii et ta need hetkeks sulgema pidi. Ja kui ta nad jälle avas, leidis ta end keset avarat tuba, kus sure jõulukuuse ümber palju lapsi hõiskas, tantsis ja mängis. Nende isa ja ema seisid pisut eemal kuuse kõrval ja vaatlesid rõõmsalt laste mängu.

„Tõin teile väikese külalise,“ sõnas jõuluhaldjas lastele, vabastades Bela paksust sõidutest.

„Ta on teie hõimlane kaugest Ungarist. Võtsin ta enesega ühes selleks, et temagi saaks veeta jõule jõulupuu ääres soojas toas rõõmsate kaaslaste keskel. Ta omal kodumaal

ema juures on jõulud tänavu õige kurvad.

Isa ja ema ütlesid Belale tere tulemast ning lapsed tulid teda sõbralikult kättele. Bela kõrva kostusid nende poolt öeldud sõnad nii, nagu oleksid need lausunud ungari keeles, kuna rahvatarkusena öeldakse, et kui süda kõneleb südamele, ei ole keelte erinevust olemaski.

„Ema,“ ütles vanim lastest, Udo, „luba, et kingiksime talle midagi.“ Ema noogutas vaid peaga ning Udo astus väikese Bela jurde: „Veli, annan sulle oma uue talvpalitu, mille tänavu jõulukingituseks sain. Vana on veel küllaltki hea kandmiseks ning ma ajan sellega veel selle talve läbi. Sinul aga pgle mingisugust palitut, nagu näen.“

„Mina aga annan sulle oma uued kindad ja karusnahkse tuisumütsi,“ sõnas Ülo. „Vanad mul on veel kõlvulised ja tuleval aastal saan jälle uued.“

„Ja minult saad sa saapad,“ selatas Lembit, „mis on seest nii soojad, et jalad kuidagi ei saa külmetama hakata. Minu vanad viltsaapad kestavad veel julgesti järgneva jõuluni.“

Viimasena tuli väike Mare Bela juurde. Ta oli saanud jõulukingituseks väikese kuldsüdame peenikese hõbeketiga. Selle ulatas ta Belale, öeldes: „Ma ei tea tõesti, mida sulle võiksin anda, hõmuveli kaugest Ungarist. Et olen tüdruk, siis minu mänguasjad sind ei huvita. Ka ei kõlba minu palitud, kindad või kampsunid sinule. Kingin sellepärast sulle selle kuldsüdame. Kui Ungarisse tagasi sõidad, mõistad sa, et sul põhjapoolsete hõimlaste, eestlaste, hulgas on häid sõpru.“

Siis kutsus ema lapsed sööma. Väike näljane Bela võis süüa nii palju

kõrgel taevavõlvil, valades valgust, rõõmu ja rahu kogu maailmale.

Kuid, kas teate, mis sai pärast väikese beduiinipoisi ainukesest aardest, pisikesest hõbetükist? Hommikumaa targad andsid selle üle Jeesuse emale, Maarjale, jutustades väikesest Alist seal kõrbede taga. Liigutatult pani Maarja hõberahakese laekasse ja lubas selle alles hoida Jeesuse suurekskasvamiseni. Aga ta ei saanud täita oma lubadust, sest öösel, mil Joosep, Maarja ning väikene Önnistegija olid sunnitud põgenema tigea valitseja Heroodese eest Egiptusesse, vajasis nad eeslit reisiks. Aga et muud raha neil majas ei olnud, pidi Maarja võtma Ali hõberaha ning ta läks veel hilja õhtul eeslikaupmehe juurde. Aga eeslikaupmees ei olnud rahul väikese hõbesekliga, eesel maksvat rohkem. Maarja ei teadnud, mida teha. Ent kui ta võttis raha laekast välja, selle ainukesese raha, nägi ta, et asemele ilmus uus. Imestudes võttis Maarja ka selle sealt ja jälle lebas laekas uus hõberaha. Nüüd võis Maarja maksta eesli eest nõutava summa ja kiiresti asuti teele. Nad pidid minema üle silla. Rahaahne silla-

vaht aga ütles, et ta ei lase reisijaid enne läbi, kui ei maksta talle kaks hõbeseklit. Jällegi võttis Maarja laekast raha, kuhu kohe uus asemele ilmus. Sellesama imeraha läbi pääsesid pagulased ükskord ka röövlite küüsis. Pagulaseaastail said nad sama rahakese eest leiba, mille välja makstes kohe uus asemele ilmus.

Kord kui Kristus oli juba suur poiss, andis ta ema selle rahakese talle mälestuseks, jutustades ise Alist ja raha imelikust omadusest. „Kuidas võis küll beduiinipoisi hõbetükil nii suur võim olla?“ küsis Maarja. Ning Jeesus vastas: „Sa ju tead, et and, mis on antud heast südamest ja armastusest kingisaaaja vastu ületab kõik maailma rikkused. Hea beduiin tahtis meile head teha; oma armastava südamega andiski ta rahale sellise imevõimu, ilma et väike poiss ise seda oleks teadnud.“ Ning tulevane Önnistegija kandis seda raha alati endaga kaasas, ei mitte kui imetegevat raha, vaid kui tähist lausetele, mida ta oma õpetuses sageli kordas: armasta oma ligimest kui iseennast!

Lapsed pühade eel köögis

Naksi Ninatark

Küll on siin auru, kisa ning kära, kuumustki üleliia!
„Vähemad lapsed, te minge nüüd ära, teid pole tarvis siia!“

Ja küll on suitsu, et nähagi pole, mis toimub pliidi juures.
„Egas nüüd midagi kõrbeamas ole?“
— perenaine on mures.

Toitudelõhn lööb pahinal üles, aknad tehakse lahti.
Ei siin saa istuda keegi, käed süles, töökiirus ei anna seks mahti.

Käske vaid perenaiselt järjest sajab:
„Aime, too rosinad siia!
Viire, ma peenikest pipart nüüd vajan!
Sült tarvis jahtuma viia!“

Ja sina, Illi, siin vett vist on vähe, uut too ja katlasse vala!“
„Miks just siin mina? Miks Naksi ei lähe?“
— temal ju nooremad jalad...“

Kaua veel teisegi tuppa kostab padade, pannide särin.
Askeldus kiire siin õhtuni kestab, otsekui lahingutärin.

Väike vestlus enne magamaminekut

„Tiit, kell on kaheksa, nii siis aeg minna magama!“

„Ua-ah!“ haigutas Tiit täie suuga. „Olengi päris unine.“

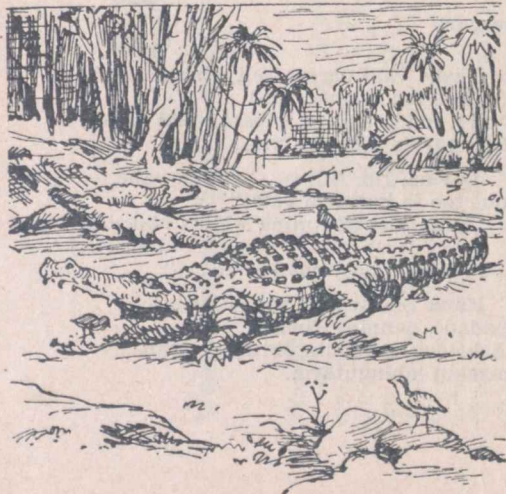
„Mine pese hambad puhtaks, loputa nägu ka üle ja poe vaiba alla.“

„Oi, ema, kas ei võiks täna kõike seda tegemata jätta, ma olen nii väsinud ja unine.“

„Ei, kulla laps, see toiming võtab ainult mõne minuti aega, jäta aga täna selle tegemata, siis jäta homme ka ja ülehommega ka ning siis tuleb hambavalu.“

„Ah, tühi jutt puha! Miks siis orava või krokodilli hambad valutama ei hakka? Nemad ei pese kunagi hambaid, aga kes on kuulnud, et krokodill hambaarsti vajab?“

„Esiteks orav ja krokodill ei ole maiad ega söö šokolaadi, nagu sina täna pärast õhtusööki sõid. Ja sa tead ju kuidas šokolaad ümber hammaste kleepub. Teiseks eksid, kui arvad, et krokodilli hambad puhastamata nii tugevad ja terved püsivad. Kuigi krokodill neid ise ei puhasta, siis laseb ta neid ometi heameelel ja suurel mõnutundel teistel puhastada.“

„Mis sa räägid, ema!“ tegi Tiit imestades suured silmad. „Kes siis julgeb krokodilli hambaid puhastada?“

„Väike lind, kelle nime olen unustanud, on see, kes krokodilli hambaid puhastab. Ja krokodill on temaga suur sõber ega tee talle kurja. Kui krokodill rannaliivale ronib ja oma hiiglalõuad pärani ajab siis lendab see väike lind talle lõugade vahele ja alustab oma puhastustööd. Ta nokitseb hoolikalt ning puhastab nii viisi kõik toidujäänused krokodilli hammaste vahelt ära. Nii toidab end see väike lind ja ühtlasi teeb head ka krokodillile. Viimane peab suuresti lugu oma väikesest avitajast ega ole veel kunagi juhtunud, et krokodill oma lõuad just siis kokku lööks, kui lind seal nokitsemas on.“

„Vaata kus tore lugu, sellest ma pole varem kuulnud! Aga looduslooptetaja rääkis meile, et seal, kus elevandid ja ninasarvikud elavad, seal neil on ka linnud abilisteks. Nimelt kiusavad neid suuri loomi tuhanded putukad. Kõiksugu kärbsed ja sääsed on pilvena nende kallal. Nad hammustavad ja munevad siis oma munad neisse haavadesse. Munadest kasvavad tõugud, kes siis ninasarviku naha all elama hakkavad. Muidugi on see piinaks suurele loomale, aga ta ei saa ennast kuidagi aidata. Ja vaata, seal siis tulevad väikesed linnud neile hiigelloomadele abiks. Need linnukesed istuvad elevandile või ninasarvikule selga ja nokivad kõik tõugud naha alt välja. Niisamuti otsivad nad üles kõik putukad, mis end nende suurte loomade nahavoltidesse peitnud on. Nende terava silma ja noka eest ei pääse ükski pu-

Béla jõulud

Sel aastal ei tundunud jõulud Ungaris jõulutena. Ilm oli külm ja pime ning kuskil ei leidunud natukestki lund. mis oleks muutnud loodust pisutki rõõmsa-ilmelisemaks. Need olid mustad ja sünged pühad.

Eriti süngena paistsid eelolevad rõõmupühad väikesele Belale, kes üksinda istus kitsas ja pimedas toas. Ema oli läinud lähemasse küllasse, et headelt inimestelt paluda veidi toitu enese ja väikese Béla jaoks. Nad olid õige vaesed, ning jõuluõhtulgi polnud neil midagi süüa.

tukas. Kõik leitakse üles ja hävitatakse ära.

Ah, oleks tore, kui ka minul sellised abilised oleksid! Et tee ainult suu lahti ja hambad tehakse sul puhtaks!“

„Sinu abilisteks on hambahari ja pulber ja veidi liikumist ei tee sulle ka paha. Muidu muutuksid niisama paksuks ja abituks nagu elevant. Täna õnne, et sina ennast ise abistada suudad. Lööd sääse maha, kui see sind hammustama tuleb ega tarvitse oodata, kuni mõnel linnul tuju tuleb teda alla neelata. Noh, liiguta, liiguta end, mine Tiit! Ruttu hambaid pesema!“

„Ooh! Praegu oleksin küll meelsamini krokodill tulisel Aafrika liival, avaksin ainult suu pärani ja laseksin lindudel nokitseda mu hammaste kallal ja ise aina magaksin.“

„Täna on jõululaupäeva õhtu, aga ema ei ole kodus“, mõtles Béla nukuralt. „Siis kui isa veel elas, ei käinud ema kunagi väljas ja väike Bélake ei pidanud istuma üksi külmas ja õudselts pimedas toas ega kannatama nälga. Siis oli jõulus tuba valge küünaldestärast ning oli palju kingitusi ja palju rõõmu.“ Nende mõtete juures valgusid suured pisarad poisil silmisse ning ta tundis end üsna hüljatuna.

Samal hetkel kuulis ta koputamist uksele ja sisse astus jõuluhaldjas. „Võtan su täna endaga kaasa, et saaksid sinagi osa teiste jõulurõõmudest, pojuke,“ sõnas haldjas lahkesti naeratades. Ta oli matkal põhja poole, jõuluringitusi viimas. Ta mässis Béla suurde vaipa ja kandis välja. Ukse ees seisis kaunis saan, mis oli täidetud kingitustega. Sinna kingituste pakkide vahele asetaski jõuluhaldjas Béla istuma, ning siit võis pois näha, et saani ees seisis lumi-valge kaunis põhjapõder, kelle valjad olid hõbedast. Valjaste külge aga olid kinnitatud kuldsed kellukesed, mis vähemagi liigutuse juures helisema hakkasid. „Aga, armas jõuluvana“, küsitles Béla haldjat, „kuidas võime sõita saaniga, kui pole ju lund?“

„Ära muretse, pojuke,“ vastas jõuluhaldjas. „Näed sa neid suuri valgeid pilvi? Nendel libiseb saan õige kergesti.“ Ja enne kui Béla jõudis küsida, kuidas sinna üles saadakse, tõusis saan põhjapõdraga pilvedele ja algas kiire sõit põhja poole üle mitme riigi piiride. Maa peal aga helisesid kõikjal kirikukellad ja sütti-

(Algus lk. 562)

„Võlastu“ ja „hüvistu“

Meie „võlastu“, need on eesmärgid, mis meie enesele seadime, ka need, mis meile seati. Eesmärgid, mis jäid saavutamata, on ja jäävad defitsiidiks. Sissetulekud, mis meil olid vaid mõtteis, s. o. eesmärgid, millele vaid mõtlesime, ilma et me nende suunas teele oleksime asunud, kuuluvad bilansimahhinatsioonide hulka ja on niisama ohtlikud kui iga teine pettus.

Kes väikesest saadik enesele aru annab oma igapäevases jõudlusest, sel on alati käes edemus võrreldes sellega, kellele on ükskõikne ta töö täpne tulemus. On suur vahe, kas laskur lepib lihtsa teadmise, et ta tabas laskemärki, või et ta täpselt teab kas ta saavutas üks või kaksteistkümmend silma.

Eesmärgid, mis me saavutasime ja mida meie ei saavutanud

Eesmärgid, mis me saavutasime ja millest me teame, et me neid pole saavutanud kogemata, vaid et me võime neid iga hetk uuesti saavutada, kui me ainult tahame, sellised eesmärgid tähendavad ülespoole viivaid trepiastmeid. Tähtis on, et me seejuures täitsa täpselt hindame, millisele jõupanusele me võlgneme tänu teatava kindla eesmärgi saavutamisel ja kui suurel määral tuleb meil uusi jõude rakendada järgmise, kõrgema eesmärgi saavutamiseks. Harjutus teeb meistriks ja võitlus karastab.

Eesmärkidega, mida me ei saavutanud, tuleb meil tõsiselt tegemist teha! — Ei ole hea, kui lepitakse lihtsalt tõi-gaga, et need eesmärgid asetsevad väljaspool meie võimeid. See on ju võimalik. Aga seda oleksime pidanud teadma, kui enesele tolle eesmärgi valisime. Enne kui me selle eesmärgi nüüd nimetame, peame selgitama, milline on meie vastutav miinus. Siis leidub meile veel palju teisi võimalusi, mis on lahti.

Energia võidud

Kel aga on erakordne energia, see suudab pakkuda tippsaavutusi isegi aladel, kus, olenedes ta omadustest, keegi seda ei usu. Mõtelgem ainult sellele, et just spordi alal leidub inimesi, kes hoolimata olulistest puudustest suutsid hakkama saada tähelepanuvate jõudlustega.

Need nendingud juhtigu meid järgmisele mõttele.

Eesmärkide juures, mida me ei saavutanud, tuleb meil täpselt vahet teha selliste vahel, mida me ei saavutanud, kuna nad asetsevad väljaspool meie võimaluste piire, ja selliste vahel, mida me ei saavutanud, kuna me ei kasutanud kõiki meie käsutuses seisvaid jõude. On suur vahe selles, kui keegi lauljakutses edasi ei jõua põhjusel, et tal puudub musikaalsus, ja selles, kui keegi väga musikaalne ja hea häälematerjaliga inimene ainult seepärast jätab eesmärgi saavutamata, et tal puudub energia õppimiseks ja harjutamiseks.

Eksimused

Esimesel juhtumil on meil tegu selge eksimusega. Oleks too inimene seda algusest saadik teadnud, et tal puudub võime lauljakutseks, siis poleks ta katsetanudki. Kui ta nüüd oma katse eest on maksnud ebaõnnestumisega, ei jää talle loomulikult teist teed, kui otsida enesele teine, võimetele ja andekusele vastav eesmärk. Eksimine on inimlik, ja saksa luuletaja Goethe ütles: „Kui sa ei eksi, siis sa ei saavuta arukust“. Teine saksa luuletaja (Grillparzer) juhatas meid sammu edasi järgmise värsiga: „Igal eksimusel on kolm astet. Esimesel astmel ta tekib, teisel me ei taha teda tunnustada ja kolmandal astmel ei tee teda ükski asi olematuks.“

Me peame kõik jõud kokku võtma, et tunnustada ja taibata iga eksimust, mis on muutunud mõne väärsammu põhjuseks. Siis muutub see mäng meile positiivseks: „Inimesed eksivad, aga ainult suured inimesed taipavad oma vigu“. Kui sa jõuad niikaugale, et sa näed ja taipad oma eksimusi, siis oled sa oma võimaluste piirides ületanud keskpärasuse.

Iga ülesanne, mida sa pole lahendanud, kuna sinul puudus selleks vastav andumus, iga selline saavutamatu eesmärk jätab sinusse rahuldamatuse lääge tunde, tühjuse, mille üle sa hetkel, kus sa sellele kõige vähem mõtled, ikka jälle pead komistama. Mida enam aga juhtub, et sa ei märka menuseid, mis asetsevad sinu võimaluste piirides, seda enam roostetub sinu vaimne ja sinu aineiline raketis. Kui sa seda raketist siis kord vajad eriliseks otstarbeks, siis ta ei ole enam korras, ta puruneb mängu pannes. Nii oled sa ise eneselt röövinud menu ja elurõõmu. Ole alati valmis seisma võitluses oma kavatsuste ja ideede eest — see karastab ja säilitab värskuse. Kes väldib võitlust või koguni põgeneb võitluse eest, kui see võitlus läheb eriti ägedaks ja palavaks, see on arg ja kaotab inimese ürgse omaduse, kaotab oma tõelise elu. Sest elu on võitlus. —

Bilansivõitlus. — Enesepettus

Eesmärgid, mis oleme saavutanud vaid mõtteis, s. o. sissetulekud, mis on kantud „võlastusse“, ilma et need tõeliselt oleksid laekunud, kuuluvad, nii ütlesime juba kord teisel, kuuluvad bilansivõitlusimise alale. Nad on pettus, ja pettusele järgneb alati karistus.

Karistus aga, mis tabab enesepettust, on enamjaolt palju kurjem ja karmim kui ükskõik milline paragrahvipäraselt määratud karistus. Nende arv, kes enesele on mõistnud ja ka täide viinud suurima kõigist karistust — surmanuhtluse, on leegion. Enese-

Küüned ja juuksed kasvavad jälle uuesti —

klaaskõva vaap hammastel aga ei kasva, kui see kord on rikutud.

Ohtlikemad hammastepuhastamise vahendid on karedad teravakandilised ained, nagu liiv, pimsikivi jne.

Hõõrge kord oma hambapastat sõrmede vahel, see peab olema pehme kui samet, muidu ta rikub hambaid.

ODOL-HAMBAPASTA on sametpehme ja muudab Teie hambad hiilgavaks kriimustamatult. Seepärast alati

Odol

Aroom — Tallinn

tapmiste ajaloo näol on meil olemas masendav kommentaar selle nendingu kohta. —

Nii see tavaliselt algab:

Keegi tahab rohkem näida, kui ta on, ja mitte ainult iseene, vaid ka teiste ees. Rumalake! Selle asemel et kõik jõud kokku võtta, et tõusta selleks, kes ta meeleldi tahaks olla, ka tõeliselt, raiskab ta kogu vaeva selleks, et ehitada fassaadi, mille taga ei ole mingit ehitust. Ta segab tõeluse oma kujutlusega ja loob nii labürindi, millesse ta eksib ja millest ta kunagi ei leia teed välja. Nii mõnelegi mängib ta fantaasia sellega kurja vembu! — Fantaasia on tore jumalaand, ja kel teda ei ole, see on tõesti vaene. Kel ta aga on ja kes teda ei oska juhtida, kes enese usaldab oma fantaasia hoole alla ja tunneb rõõmu sellest, kui ta võib järgida selle fantaasia hulle hüppeid, selle lugu on veelgi kurvem. Seepärast peitub sellises süüts asjas, nagu seda on õhulosside ehitamine, suurim oht. Liiga sageli peetakse õhulosses juba realiteetideks, seejuures juba hüpoteekidega koormatuiks, ja kuna õhulossid pole mingid realiteetid, siis on kainestus vältimatu.

Hävitamatu ürgjõud

Ikka jälle juhib meid järelduste kindel kaalumine ja kõigi inimlike kogemuste kasutamine tagasi primitiivse töö juure: Äärmine ausus ja ustavus iseendale igas pisiteoski on selleks hävitamatuks ürgjõuks, millega sa kõik oma ettevõtted viid eesmärgile, eesmärgile, mis püsib, ka siis, kui sa ise oled ammugi juba muld.

Ainult see, kes ainelises pimestuses oma võitluses olemasolu eest ei näe või ei taha näha igaviku väärtust, suudab asju pidada tähtsamaks kui inimest.

Mahakirjutised. — Vaiksed reservid

Kasud ja kahjud, mahakirjutised ja teised sellised mõisted etendavad igas bilansis erilist osa. Ka meie ei tohi oma üha korduvates bilanssides ega oma äkiliste revisjonide puhul unustada, et tuleb aktiiva ja passiva raamides meie pearaamatus pühendada erilist tähelepanu mahakirjutistele ja vaiksetele reservidele.

Iga masin kulub, ka meie võimed kuluvad ja meie kehaline ja vaimne pingejõud kahaneb aastatega. Igatahes see on olnud meist, kuidas ja milliseks me määrime selle kahanemise tempo. Kõik on olnud sellest, kuidas me algusest saadik oma kehajõude ja nende hoidmist silmas pidasime. On ikkagi parem saavutada eesmärk kaudsel, pikimal teel, kui et seda eesmärki üldse ei saavutata. Seepärast tuleb menu lugeda seda suuremaks, mida kiiremini saavutasime seatud eesmärgi. Kindel tõsiasi on, et lühemaks teeks kahe punkti vahel on otsetee. Kes niisil oskab oma jõude nii mängu panna, et nad sel otseteel jõuavad sihile, sel on oht vähem, et ta oma jõud laiali pillab, kui sellel, kes peab eesmärgi poole rühkima kuut nurka pidi. Meie kõik oleme ju kogunud, et isegi teatava ülesande õige lahendus pole toonud meile

Tänavused jõulukingid

1) Sel aastal tuleb jõulukinkidega odavalt läbi. Kolme- või enamtoalise korteri omanikule valmistaks suurt rõõmu, kui ta saab jõuluks pudeli petrooleumi. 2) Keskküttega majas elavale kodanikule võib kinkida ühe sooja pilgu. See on ainus võimalus sooja saamiseks. 3) On kodanikke, kes peavad suurt lugu sakste vanast kolist. Neile võib kinkida mõne naisuguse atribuudi, mis tuletab meelde õndsaid paruniteaegu. 4) Moedaamile tuleks kinkida pisargaasi. Seda tarvitades pole vaja tal ialgi karta, et mõni võiks ta välimuse üle naerda. 5) Rahuarmastavale kodanikule tuleks kinkida kõrvaklapid, mis kaitseksid teda igasuguste kuulujuttude eest

loodetud menu — põhjusel, et see lahendus nõudis liiga pikka aega. Mis on sellest kasu, kui näiteks tisermeister saab ülesande valmistada kaheksa päeva jooksul neli kappi, ja kui ta need kapid lõpetab kaks päeva pärast tähtaega. Ta riskib sellega, et tellija neid kappe enam ei võta, ja et ta sellega röövib oma käitiskapitalist summa, mida ta teisel tungival vajab.

Et oma jõude õieti kasutada, selleks peame täpselt tundma nende seisukorda üldiselt ja üksikasjus. Kui kontrollides märkame, et üks või teine meie võimetest on nõrgenemas ja masin ei seisa meie parimate aegade jõudluste tasemel, siis me ei tohi meelt heita; aga me ei tohi seda fakti ka ignoreerida. Me peame selle puuduse kuidagi tasa tegema ja ka oma jõud ümber grupeerima. See lähebki korda väga paljudel puhkudel, seda enam, et juurekas kogemuste ja vilumuse alal aastast aastasse meid üha enam asetab olukorda, kus me vähenenud jõude õigeaegselt rakendades saavutame suuremaid tulemusi, kui me seda oskame ja suutsime varem.

Ara leina möödunud!

Mahakirjutistel on igal tingimusel oma hea külg. Siia kuulub ka võime jätta rahule asjad, mis kuuluvad minevikku. Igapäev näeme, kuidas inimesed leinavad asju ja olukordi, mis kunagi on olnud. „Kui“ ja „aga“ pärast ning koguaegses mõtlemises „vanale heale ajale“ ei näe nad tänapäeva ülesandeid või näevad neid võõras valguses. Mis meid meie elus edasi viib, see on meie otsustav tegutsemine, see on „tegu, tegu elavas olevikus“. — „Mis ei muutu teoks, sel pole mingit väärtust“. Nii ütles keegi kuuluis kirjanik, kelle elu oli iga päev korduv tegu inimsoo kasuks. — Aegajalt mõelda elu kaduvusele — on kaunis ilus asi, aga ärgem vaadakem seepärast oma elule kui möödunule.

Hoi kokku õigeaegselt!...

„Hoi kokku õigeaegselt, siis on sul midagi hädapäevill!“ See on tõde, mida paljud, seni kui nende käsi hästi käib, ei taha tunnustada. Teised ütlevad, see lause olevat omanikekihi pahatahtlik leiutus, kelle huvid nõudvat oma enam-vähem õnneliku või koguni ebapuhta varanduseni jõudmise varjamist. See ei tarvitse alati nii olla. Hoi kokku õigeaegselt, siis on sul midagi hädapäevill, see ei tähenda, et pead ahnitsema rikkusi, vaid see on kõigi kogemuste kokkuvõtte selleks, et mõista, et väline rippumatus kinnitab seismist rippumatust, et väline olemus enamjaolt tähendab seismist olenevust, vaba tahteotsuse takistamist.

Veel kord vaikesest reservidest

Kuna meile aga inimene peab olema palju tähtsam kui asjad, siis peab ka meie püüdeks olema meie tegevusvabaduse kindlustamine. Selleks otstarbeks vajame reserve. Vaikesid reserve vaimses, hingelises, kehalises ja ainelises mõttes. Sind võivad tabada haigused ja õnnetused või sulle avanivad võimalused osa võtta edukast ettevõttest! Sul puuduvad aga vahendid, et end kaitsta või et kasutada oma änsse, sa ei saa end aidata, kuna sa õigeaegselt pole midagi kogunud. Või sulle avaneb võimalus tõusta kohale, mis eeldab hariduslikust küllast teotavat ülevaadet filosoofia alal, ja sina pole saavaks võtnud tegelda elu küsimustega, mis ei olnud kuigi lähedased sinu senisele tööle. Nüüd sa seisad ja ei julge kätt välja sirutada, sest sa tead, et sa ei osanud õigeaegselt tõendada oma võimalikult aimat saates suunas.

Vaikesel reservidel pole mingit tegu, neil pole midagi ühist tolle kindlustustarvitusoga, mille ümber keerleb nii paljude inimeste elu ja mis omalt poolt midagi muud kui ainult mugavus ja eluhoim. Vaikesed reservid on abifond, on ettevõtteid ja hääletavalt valmistatud jõutagavara, on raudvara, mille kallale otsitakse vaid siis, kui tuleb tõeline häda.

Väline harmoonilise põlv

Harmooniline elus, see ei ole midagi muud kui kokkukõla ümbruse, oma isä ja kõigepealt iseendaga. Oma loomuse harmooniliselt, meie vaimseliku seosnõude võimete vaheldusrikkast mängust tulenevad jõud, mis, ühinedes õieti ümbruse omadega, meid edasi kannavad.

Et teavendada talumiseni mereleivaade liikumist ja rullumist, selleks on loodud rullimistankid. Laevahiljad saavutavad selle liigendamisega võiduvõime harmoonia ja ühes sellega meresõidukõlblikkuse tase.

Meiegi peaksime midagi leidma, mis teeks meie elulaeva igati tormikindlaks. See on ülesanne, mis väärib tööd.

Igal laeval on oma kindel kuju, igal elul on ta omaduste poolt määratud saatus.

Me ei hakka siin loetlema kõiki võimalusi harmoneerimiseks, vaid juhime näidete varal tähelepanu nendele olulistele elementidele, mis võivad muuta meie elu ja ta käigu harmooniliseks.

Austus inimese ees,

nagu sellest juba varem rääkisime, on alus, millele tuleb rajada harmoonilise elu hoone üksikul ja ühiskonnal.

Iseenese ees austus, ilma milleta ei leidu teiste austust, on kallid anpe. See austus seisab ligilähedases seoses meie südame-tunnetustega ja moodustab koos sellega tundeilise „vesiloo“, mis näitab meile iga libisemist „längpinnal“.

Ustavus iseendele

Ustavus iseendele on vääramatu garant selles, et sa ei kaota iseeneese austust ja sellega ka austust teiste inimeste silmis. Ustavus iseendele algab aga kõige pisemates meie mõtlemise ja meie tegutsemise asjades. Selles, et me kõik, mis oma kaaskodanikele oleme, teeme paremini, pakume ja sooritam paremini, kui seda meilt loodetakse, selles avaldub ustavus iseendele, sellega on inimene oluline, ja ta on kindel poolus keset sündmuste põgusust.

Võitluses olemasolu eest, võitluses menu eest, mis ju ainult siis on menu, kui ta oskab seosneda, kindlalt seosneda rõõmsatujulise elurõõmuga, püsiva elurõõmuga, võitluses selle eesmärgi pärast pole ükski asi nii mööduandev kui nimelt sina ise. Kuidas sina oled, sellest oleneb kõik. On täitsa ükskõik, kas sa oled käealune mõnes tehases, vabakutseline kunstnik, ametnik kõrgel kohal või mõne riigi valitsuse juht, sinu enese ja tee kohta, mis sul tuleb käia, oled mööduandev vaid sina ise. Sina pead isand olema enese üle ja ainult sina ise.

Eks me ju näe, kuidas menu tuleb inimeste juure, kes ei suuda iseennast austada, mis siis saab. Ikka on sellistel puhkudel menu kõik, ainult õnne ei ole. Ilma täieliku siirusega enese suhtes ei ole sul kunagi võimalik jõuda oma annete, oma võimete, oma instinktide ja oma tahete täpse tundmiseni. Kuidas saab keegi kujundada elu, kui ta ei tunne oma elementaarseidki jõude? Et elektrit kasutada töötegemiseks, selleks tuli uurida ta omadusi. Ja meie juures pole asi sugugi teisiti. Seda tungi, mis määrab enesealalhoidutungi kõrval kõige otsustavamalt meie loomuse, seda tungi, mis annab meie olemusele, vähimalt toorproduktina, sisu ja kuju, seda tungi tuleb meil õppida kokkukõlastama meie peaeesmärgiga. Nii ja ainult nii on võimalik luua harmooniat, ilma milleta elu tähendaks vaid vegeteerimist, oleskelu. Kõik teised sündmused meie elus, kui nad ka ise peavad olema harmoonilised, sõltuvad selle põhitingimuse täitmisest. Dissonantside keskel pole harmoonial arenguvõimalusi. Kogu meie enesekindlus aga oleneb sellest, et teame end olevat õigel teel. Kes igavesti kobab pimeduses, kes on kaotanud sinu silmade eest ja ka oma silma ei ole ülevaadet temas peituvate ja pühkavate võimevõtte alal, kes ei tunne oma tugevaid külgi ja ka mitte oma nõrkusi, see on kaotanud igasuguse väljavoote elurõõmuses.

Hea sõber!

„Kõigepealt tuleb ikka inimene ja seejärel ta jõudlus ehk teos“. Kes seda ei taha mõista, võib ju ka saavutada menu, vare, võib-olla isegi kuulsust, aga ta ei tunni kunagi nende tegemata elurõõmude pühaste sõbradent, mille pärast tuleb elu armastada ja teda elada. Eneseaustuses ja sellega inimeseaustuses, juurduvad vilsakuse ja väärkuse sekkused, juurdub see, mida inglased spordis kutsuvad „fairness“ ja mida meie eestlased väljendame lausega: „Mis sa ei soovi, ei soovi sinule teha, ei ära tee seda ka teisele“. Ja omalt poolt, kui läbi ei marta ja ei illuta seda seadust, mis peaks tegema elu rehellis kulgemise, ikka on asjad tõhtsamad kui inimene, ikka on asjad põhjuseta, et inimene oma nääbriga teab midagi, mida ta ilgi ei teinud enese kahel nääbril poolt tehtuna, ikka jälle tuleb meil pöörduda ustavusest iseendele.

Inimene pole mitte midagi ilma talental. Selles tuges sõna peitub sõpruse olemus ja abielu olemus. „Mis teeb tõelise sõ-“

6) Kalamehele tuleks kinkida „lisakäed“, millede abil ta saaks näidata, kui pikk see kala oli, mille ta möödunud suvel püüdnud. 7) Autoomanikule valmistab metsikut rõõmu, kui ta saab pudelikese benssiiniga. Suurus ei ole tähtis, kuna hingitud hobuse suhu ei vaadata. 8) Maiasmokale, kes suhkrukaardiga ei tule välja, võiks jõulukungituseks öelda paar magusat sõna. Hädakorral käivad ka need suhkru eest.

ruse ja veel enam abielu õnneliku liiduse nii kauniks, see on mina laiendamine üle välja, mida üksik inimene iialgi ei saavuta. Kaks hinge, kes liituvad, ei liitu ometi nii täielikult, et ei jääks teatavat nii kasulikku vahet. Kes kaebab iseenelele oma häda, see kaebab kindlasti asjata; kes kaebab seda naisele, see kaebab seda iseendale, kes võib aidata ja aitabki juba ainuüksi oma osavõtuga. Ja kes armastab, et ta teeneid kiidetaks, see leiab naises samuti publiku, kelle ees ta võib kiidelda, kartmata, et ta muutub naeruväärseks.“

Muidugi, inimene peab ka vahel üksi olema, et rahu leida, et õiendada oma arveid iseendaga. See ei tohi aga viia niikaugale, et ta väldib teisi, et ta väldib kaasinimesi ja oma ümbrust, sellega elu ennast. Liitunud jõud on kahekordistunud jõud, ja kui jõud teatavas liiduses kasvavad ning üha arenevad paremate jõudluste suunas, siis tähendab see paratamata ka üksiku jõu kasvu, arengut.

Ainult kui on leitud see põhiharmonia, millest me juba rääkisime, võime süstemaatiliselt jätkata oma olemuse harmoniseerimist.

Meie vaimne ja meie kehaline eksistents, mis on ju alati voolav, seni kui püsime maailmas, vajab kava, milles on oma osa täita mitte ainult ratio'l, arul, vaid ka meelejõul. —

Kunstist oma elu pikendada

Lichtenberg ütles kunagi: „On olemas viis, kuidas pikendada elu ja see viis seisab igati meie võimuses: varajane ülestõusmine, aja tarbekohane kasutamine, parimate vahendite valimine lõppeesmärgi saavutamiseks, ja kui need vahendid on valitud, nende rõõmsatujuline rakendamine. Sel viisil elades võidakse väga vanaks elada, kui elu ei hinnata kalendri järgi; aga mis on kõige parem on see, et seegi elu, mida möödame kalendritega, pikeneb selle abil, mille möödupuus on teenekus. Kui kellelgi mõni töö ees seisab, siis on hea, kui seda tööd tehes ei kujutata kohe tervikut, sest selleks on, vähimalt minu juures, midagi masendavat; ei, töötatagu selle kallal, mis parajasti käes on, ja kui see töö on valmis, asutatagu järgmise töö kallale. — Asjaga kohe algust teha ja mitte minutit, veelgi vähem tundi või päeva viivitada, on samuti hea vahend aja pikendamiseks.“ —

„Harmonia on kõik!“

Kui sulle keegi ütleb: „Inimesel on harmonia või tal ei ole seda mitte!“, siis ära seda usu. Need on väga haruldased juhtumid, kus kellegi inimese tungid, ta võimed ja eesmärgid sündimisest saadik liiguvad ühes ja sellesamas suunas. Jah, kui väevaks võtame ja uurime lähemalt selliseid erandjuhtumeid, siis märkame peagi, et nende juures arusaamine, plaaniv mõju määrab suuna eesmärgi poole ja hoolitseb selle eest, et inimene ka tõesti teed peaks. Need õnnelikud on vaid varem ja rutem jõudnud äratundmisele, mida teine saavutab vaid kaotuste tulemusena.

Püüda end asetada oma kaasinimeste seisukorda, see on ka neid võimeid, mida tuleb arendada, kui meie kooselu teatavas ühiskonnas peab olema õnnelik. End asetada teise seisukorda, see ei tähenda aga, et peame teist psühholoogiliselt setseerima, et talle siis ütelda: „Siin on kõik mäda Taani riigis“. End asetada teise seisukorda tohitakse vaid siis, kui tahetakse ja suudetakse aidata. — Abivalmus ja sellest sõltuv elus tegu annab meie olemasolule kaalu ja sisu ning rohkendab ja kindlustab irratsionaalset mõju maailmas. Meie aga teame, et ei leidu ratio't, aru, kui me ühes temaga ei arvesta igavest, ülismaist.

Eeskuj

Leidub veel teine viis, kuidas end asendada teise seisukorda, viis, millest võib saada meile enestele vägagi jõuline tugi. See viis on suurte meeste vaatlemine, ükskõik, kas nad on olnud teadlased, leidurid, luuletajad, organisaatorid või kuningad. Me jälgime nende elu oma kujutelmades, meie püüame neid ja nende tegusid mõista nende saatuse tundidel ja õpime seejuures. Me näeme seejuures ikka jälle, kuidas inimesed, kes algul millegi poolest ei erinenud oma vendadest, oma elu kestes kasvasid ja tekitasid liikumisi, mis mõjustasid kogu maailma. „Kogu meie mõtlemisviisi ja meie usu kondikava moodustavad meie kangelased“. On juba kord nii, et eeskuj on tähtis tegur igas kasvatuses, eriti aga enesekasvatuse alal. Näha eeskujusid õieti ja kõigis seostes, see on väga kasulik kunst. See kaitseb meid vigu

tegemast, mida teised enne meid on teinud tuhat korda, jah, vigu tegemast, mida teised juba oma õnneks ja menuks on osanud vältida. — Nii mõnigi mees võlgneb tänu suurte elumenude eest esmajoones tähtsate meeste elu uurimisele.

Ära kard!

Uht õpime kõigepealt, kui vaatleme tõesti menukate inimeste eluteed, nimelt seda, et ei tohi karta. Hirm ja kartus halvab. Seda teame kõik, ja kui me ei võõruta hirmu tundmist igasuguste võimalike ja võimatute asjade ees, siis me ei pääse ka välja alalisest hirmuseisundist. Siis me ei tohi üldse korterist lahkuda, sest tänavad kihavad autodest, siis me ei tohi astuda paati, sest paat võib ümber minna ja me võime seejuures uppuda, siis me ei tohiks isegi leiba süüa, sest mõni kurivaim võiks leiba mürgiga seganud olla, siis... — jah, siis võiksime end lihtsalt oksa tõmata, ja siis vähimalt on hea, et me seda viimast sammu kardame. Aga jätkem na! Elu on ju võitlus, ja võitlus toob kaasa ohtusid, ja ohtudest saame jagu ainult siis, kui vaatame nendele julgelt näkku ja kui me nii ruttu kui võimalik selgusele jõuame, kuidas neid kõrvaldada. Astuda julgelt asjadele vastu — alles see annab meile võimaluse lahutada tõelist ohtu näilisest. See vabastab inimese ka rumalast tagakiusamismaaniast, kartusest, et igauks, kes sind möödaminnes kord pole teretanud või kes sind ehk teretas kraadi võrra liiga viisakalt, on sinu vaenlane.

Ikka jälle põhiformel

Kõik juhib meid ikka jälle elementaarse formeli juure: kui oled vastav iseenelele, siis sa ei tarvitse midagi karta. Siis ei häiri sinu rahu ei anonüümne kiri ega alatu denuntsatsioon. Denuntsatsioonid, laim ja ähvardused, mis on anonüümsed, sinusse üldse ei puutu. Ähvardused ja väljapressimised tulevad alati kellegi poolt, kelle taga pole õigust, on rünnakud, mis püüavad sinu hirmutundest kapitali lüüa. Kes õigusega sinult midagi võib nõuda või sulle midagi ütelda, see leiab ka otsese ja ausa tee.

Elada kokkukõlas ümbrusega tähendab kõigepealt ka: elada seoses loodusega. Ükski inimene pole nii vaene, et ta ei saaks pidada seda seost. Alati on võimalik jalutuskäik läbi metsa, ronimine mäetippu, ujumine üle jõe, loojeneva päikese või särava tähistaeva vaatlemine. Ja mida enam me oma vabast ajast pühendame sellistele asjadele, seda kindlamiin veendume oma usus ja teadmistes, oma usus ja teadmises igavese loomingu harmooniasse. Kosunult ja uue usuga elusse asume siis jälle oma töö kallale. Loov vaim, mis toimib kõiksuses, toimib ka meis. Kanda seda mõtet, see on meie elu mõiste ja menu.

Nende ridadega lõpetame oma seeriakirjutise, mis oli pühendatud edu saladuste uurimisele ja mis ilmub meie ajakirjas 1939. a. 1. numbrist saadik.

Järgmises numbris algab uus huvitav seeriakirjutis.

ESIMEST KORDA EESTIS

PRANTSUSE
EAU DE COLOGNE
BIENAIMÉ

PARIS

LÖHNAD: Vermeil
Chypre
Cuir de Russie

KA ILUKARPIDES; SAADAVAL
KÕIKIDES PARFUMEERIA- JA
KOSMEETIKAKAUPLUSTES

Varrastel kootud alusvest

Moodi on läinud varrastel kootud villane pesu küll särki ja pükste, särkpükste, aluskleidi ja alusvesti näol. Esitame siin varrastel kootud sooja alusvesti. Materjaliks kasutame valget või heledavärvilist sammallõnga nr. 24 ja vardaid nr. 2. Materjalikulu on umbes 50 g. Vesti või pihiku koome kahest osast. Mõlemate kudumist algame alläärest peente sukavarrastega. Koome kaks silmust parem- ja kaks silmust pahempidi 10—14 cm. Edasi koome jämedamatel varrastel ja siledat pinda. Käeaukudele ja rinnaesisele ühes õlapealsetega koome augulise mustri. Kaelakaarele koome üksikud augud, kust hiljem tõmbame läbi siidpaela. Kaelakaare ja käeaugud äärestame väikeste heegeltippudega. Kudumise muster muustrilehel.

Teelauagarnituur

Garnituuri kuulub laualinik ja servetid. Liniku suurus on $80 \times 35 \text{ cm}^2$ (ühes pitsiga) ja servetid suuruseks $25 \times 25 \text{ cm}^2$. Materjaliks kasutame peent linast riiet või opaalbatisti. Kaunistuseks on varjutikand. Tikkimiseks kasutame mulineelõngu õige heledates värvitoonides, näiteks helekollast (kreemi) ja heledat kollakasrohelist, siis heledat sammalrohelist ja hallikasvalget; siinist, kollast ja rohelist jne. Sedasama mustrit võime kasutada ka kirjutikandiks, kuid siis valime tugevamad värvitoonid, varjutikandi puhul jäljendame mustri riide pahemale poolele ja tikime kõik õielehed ja lehed ristikiipistele, varred aga tihedail varspistele. Kõik esemed äärestame numb- gelpitsiga. Pitside näiteid leiata käesolevast numbrist. Õukese riide tõttu paistab ka hele värv läbi riide ja näeb kaunis välja. See töö sobib hästi algkooli vanemate klasside tütarlastele.

Muster muustrilehel.

Talusokid lastele

Sokid valmistame varrastel kudumise teel. Materjaliks kasutame sport- või keskmise jämedusega koduvillast lõnga. Esitatud sokkidest üks paar on kootud üleni kahe lõngaga ja teine paar omavald muustrilised käänised. Kääniseid kuduma hakates peame silmas looma õige lõdvalt või loomumääratud silmuste arvust enam ja esimese rea kudumisel lisasilmsused ära kuduma. Silmsused olgu enam 3—4 silmust varda kohta. Vastasel korral jääb käänise loomus pingule ja rebeneb isegi katki. Käänise kudumist algame kahe silmusega parem- ja pahempidi. Nõnda koome kaks silmust parem- ja kaks silmust pahempidi 3—4 cm. Siis koome siledat pinda, millesse koome ka mustri. Kui on vaja, siis koome siledat pinda, siis käänise osa valmis kootud, siis pöörame töö käes ümber ja jätkame soki sääre kudumist. Soki sääre koome tavaliselt kaks silmust parem- ja kaks pahempidi ning soki põia koome siledapindse.

Mustrid muustrilehel.

Varrastel kootud kampsun jahimehele

Materjaliks kasutame soovikohast värvi sportlõnga (kodumaa) või jämedamat liiki koduvillast lõnga, mida kulub umbes 600 g, vardad nr. 2½ või nr. 3. Kampsuni koome üksikosadena, kusjuures pihaosa koome põigitriibuliseks (põigiti). Kampsuni mustri moodustavad parempidi ja pahempidi kootud silmuste rühmad, mis on järgmised: 6 silmust pahempidist pinda, siis vaheldumisi ühel real üks silmus parempidi ja järgmisel real kudu sama silmus parempidi. Edasi kaks silmust parempidi, siis jälle ühel real üks silmus parempidi ja järgmisel real sama silmus kudu parempidi jne. Taskud ja taskute klapid koome kõik üksikult valmis. Taskud on peale õmmeldud. Käiste suud koome pöörandsilmsuseil, üks silmus parem- ja teine pahempidi. Krae ja taskuklapid koome ripspindse. Töönaidis pildi all.

Kaunid ruuduesriided

Kuigi ruuduesriided pole meil enam moe käsuallused, on nad sageli tarvitavad kui praktilised esemed. Esitatud eseriide suurus on 45×50 cm², kuid nende suuruse määrab akna suurus. Eseriide kaunistuseks on kitsad lihtpilud, madaltikandisambud ja $12\frac{1}{2}$ cm laiune fileepitsist poort. Viimane on äärestatud umbes 4—5 cm pikkuste narmastega. Kolm eesriide äärt äärestame $1\frac{1}{2}$ cm laiuse pilupalistusega. Eesriided valmistame valgest või kreemist markisetist. Fileepitsi võrgu valmistame läikega heegelmiidist nr. 80—100 ja kirja nõelume mulineega. Mustril märgitud täisruudud tikime põimpisteil ja ristiga märgitud ruudud pitsipisteil. Fileepitsi külge, alläärde kinnitame 4—5 cm pikkused narmad. Narmasteks kasutame fileevõrguniiti, mulineed või märkniiti. Fileepitsist poordi kinnitame riide külge tihedail sämp- või punuspisteil. Esmalt traageldame pitsist poordi riide äärel, jättes riide äärt umbes 1 cm. Nüüd kinnitame pitsi ääre eestnõelapisteil riide külge ja koolutame pahemal pool riide ääre tagasi (vastu riiet), ning pealistasime eestnõelapistete rea tihedail sämp- või punuspisteil üle. Puhastame ettevaatlikult pahemale poole jäänud liigse riide teravate kääridega ära. Nõnda saame puhta ja korraliku pitsikinnituse. **Muster mustrirehel.**

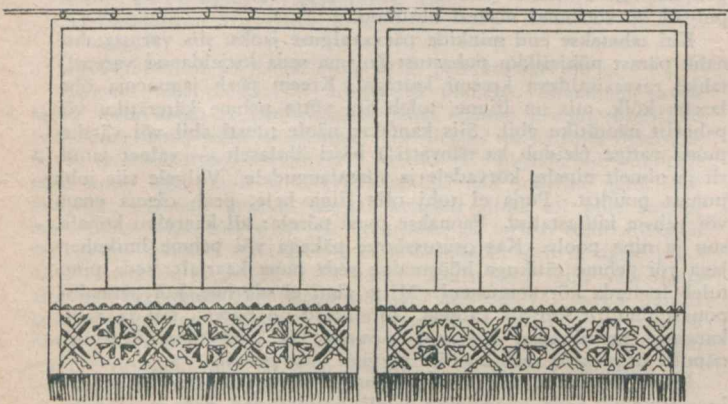
Eestilaadne põrandavaip

Vaiba suuruseks on 167×101 pistet. Kui arvestame iga ruudu või piste kohta 1 cm, siis saame 137 cm pika ja 101 cm laia vaiba. Vaiba valmistame pärsia või ristpistetehnikas. Pärsia või sõlmtehnikale vajame materjaliks vaibalõnga ja viie- ning kahekordset purjenööri. Viiekordse purjenööri kasutame lõimeks ja kahekordse — vahekoeks. Sõlmi arvestame iga cm kohta $2\frac{1}{2}$ sõlme või viis lõimelõnga.

Ristpistevaiba materjaliks vajame poole cm jämedust juutet ja jämedaid vaibalõngu. Tikime üle nelja riideristi, kusjuures peame ristide alla tõmbama lõnga (kui ristid valmis tikitud), vastasel korral ei kata ristid hästi juutet. Kui soovitakse tikkida $\frac{3}{4}$ cm jämedusele juutele, siis saame 75 cm laia ja 125 cm pika vaiba. $\frac{3}{4}$ cm jämeduse juute katab jämeda vaibalõnga rist hästi ja korralikult ilma lõnga ristide alla tõmbamatagi. Valmistikitud vaiba pressime pahemalt poolt korralikult üle ja vooderdame kotiriidega. Värvid on A. Trässi „Ekstra“ värvikraadi järgi järgmised: kollane nr. 14, roheline nr. 17, beež nr. 35, helepruun nr. 57, tumepruun nr. 56 ja must. **Muster mustrirehel.**

TEADAANNE AJAKIRJA LUGEJAILE

Kõik mustrid ja lõikelehed valmistatakse tellimise peale 7—10 päevaga, Tallinn, Reimanni 5—1.

Kirju kampsun lapsele

Materjaliks kasutame keskmise jämedusega villast lõnga, vardad nr. $2\frac{1}{2}$. Kampsuni koome valgest ja punasest või sinisest lõngast. Kampsunike on üleni kirjaline, kusjuures all on väike kiri ja ülal pihaoosal ning käistel on suurem kiri. Valget lõnga kulub 2-a. lapse kampsunile 100 g ja punast 50 g. Suuremale kampsunile kulub vastavalt ka rohkem lõnga. Kampsuni koome valmis üksikosadena vastava lõike järgi. Alumine äär ja varrukate suud koome umbes 6 cm võrra kaks silmust parem- ja kaks pahempidi. Siis koome kolm rida valget ja edasi koome mustriilist pinda mustri järgi. Mütsi koome sellesama mustriilise poordiga ääres. Mütsi pealagi on täpiline. Mütsi kulub 45—50 g valget ja 20—25 g värvilist lõnga. Kindad koome täpilised, kusjuures täppidest koome aasad sissepoole. Aasad saame töö lõnga kahekordseks tõstmisest, kusjuures aasade pikkus on kuduja enda määrata. Õige pehmed ja soojad kindad saame, kui kasutame täppideks-aasadeks angooralõnga. **Muster mustrirehel.**

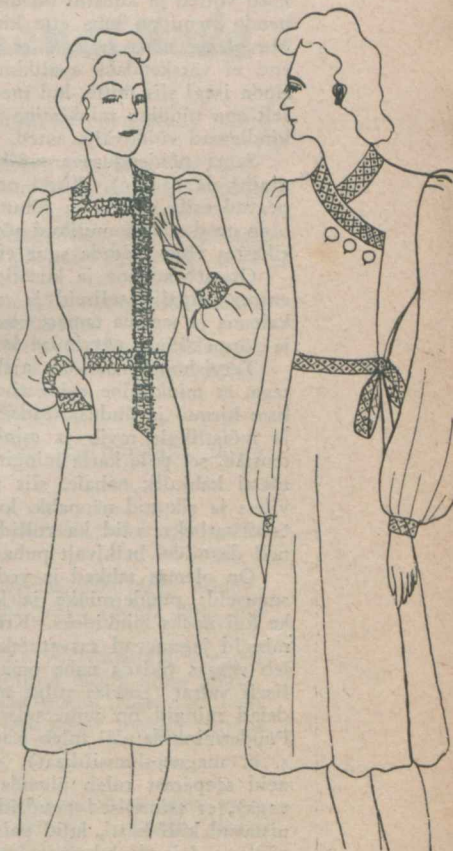

Moodsaid kodu- või hommikkleite

Pildil on esitatud kaks moodsat ja omapärast tikandiga kaunistatud hommikkleiti. Mõlema kleidi kaunistuseks on rahvuslikku laadi ristpistetikand.

Esmese (vasakul) kleidi materjaliks kasutame heledat hallikas-sinist villast või flanelli. Tikkimisilõngadeks muline- või pärlilõnga nr. 8. Tikime kanvaa nr. 8 abil. Värvid on DMC värvikraadi järgi järgmised: X = helekollane nr. 745, ■ = pruun nr. 434, Tikkimiseks võime soovikorral kasutada ka inglise kunstiidi. Tikand asetseb poordina kaelakaarel, vöö (sidusega) ja värvlitel.

Teise kleidi materjaliks kasutame poolpleegitatud kodust linast või takust riiet. Takune materjal näib ehk mõnele lugejale ebausutav, kuid peame kinnitama, et just takune materjal annab väga omapärase ja nägusa kodu- või hommikkleidi. Kaunistuseks on kerge ristpistetikand. Tikime pärlilõngaga, kanvaa nr. 7 abil. Värvid on DMC värvikraadi järgi järgmised: X = punane nr. 350 ja ■ = must. Tikand asetseb kaelakaarel, kinnisel, vöö, värvlitel ja tasku äärel. **Mustrid mustrirehel.**

NÄORAVI II

Yvette Lagarde

Nüüd aga oleme jõudnud paljuvaideldud küsimuse juure, kas tohivad naised end minkida või mitte. See küsimus on nii tähtis, et peame ta juures pikalt peatuma.

„Minkimine on vanem kui riietumine,“ nendib loodusteadlane Ch. r. G. Ehrenberg (1795—1876). Minkimine ulatub tatgasi loodusrahvaste rasvakatte juure, millest ma juba keharavi puhul rääkisin. Rasvakattele on hea kanda loodusrahvaste juures nii väga armastatud maalingat kui värviolluseid — peamiselt nõge ja ookrit (punakollane savimuld) — ei lisata juba rasvale. Väide, mida tihti kuuleme, et minkimine olevat moodsa kosmetikatööstuse ekspluaateeriv leiutus, ei oma seega mingit kaalu. Vanaajaurijad on leidnud väga väärtuslikke minkimispalette. Aga minkimine pole ainult igivana — tal on ka sügav mõte, temas elavad tõsised otstarbed.

Kultuslikud, esteetilised ja erootilised sihid-kavatsused sunnivad minki tarvitama.

Meie naiste juures peab mink esmajoones kaotama (nähtamatuks tegema) keha-pealispinna, niisiis naha, vead ja ebatäius. Siin on meil peamiselt tegu näonahaga, jumega. Näohast eeldame, et ta oleks roosa või pruunikas kui ka pisut (aga mitte väga!) läikiv ja sile, et temal ei leiduks mingeid rikkeid. Veatu, rikkumatu näonahk on aga väga haruldane; sageli kohtame näorikkeid. Ka kannatab nahk haigustumise ja ka vananemise tules. Kõigil neil juhtumisel me ei tohi katsetada parandusi? Iga ei sel korral oleks ju väga rumal. Mink annab rikutud nahale soovitud välimuse. Mink võimaldab jumele ühtluse ja tervikluse, ta päästab jume mõju, kasvatab jume esteetilist mõju. Mink kingib naisele enesekindlust. Kui inimene end ehib, siis kasvatab ta sellega oma minatunnet. Esimeseks kunstiteoseks oli inimese enese ehitud keha — ammu enne seda, kui kunstimeel avastas teised esemed. Peale kõige muu ei taipa minkimise vastased, et mink kaitses nahka rikete eest: mustuse, päikesekõrvetuse ja tedretähtede eest. Et ta lõppeks saavutab ka erootilist mõju, meest joovastavat mõju, mõju, mida võiksime kutsuda maagiliseks, on ju samuti rõõmustav. Ka meie aeg vajab erootilist tunnet, jah, eriti meie aeg. Ka mehega üheõiguslik naine tahab, et teda armastataks; teda armastatakse aga ainult siis, kui ta veetleb. Kahtlemata loob mink veetlevust, eriti teevad seda mustad ja punased toonid. Minkraamistuses ilm tundub helkjamana ja elavamana, värvitud põsk paisutatumana, esiletõstetud suu tulisemana ja töötavamana. Ka rindu saab minkida. Tark on see naine, kes oskab minki kasutada. Mink kingib talle salapärasuse oreeoli ja võidab talle mehe armastuse. Minkimise alal on võimalikud mitmed astmevarjundid, nii et iga naine võib esineda vahelduvalt ja ei lähe kunagi igavaks. Et kõik need võtad ja kunstid on üldtuttavad, see ei vähenda nende mõju; nende menu on juba ette kindel, nende mõju on vastupandamatu. Me oleme nõus sellega, et mõnigi naine teeks paremini, kui ta end ei värskendaks avalikkuse ees, aga tihtilugu ei kahane illusioon isegi siis mitte, kui mees naist minkimisel silmas peab. Üldiselt aga sündigu minkimine varjatult; siis on sel töö suuremad ja kindlamad võiduväljavaated.

Sama põhjendusega võib kaitseda iluplaastrike (mouches, grains de beauté). Need oma mustusega, s. o. musta värvusega, peavad esile tõstma ja rõhutama naha mingisuguseid omapärasusi, olgu need siis loomulikud või ka mingi abil tekitatud. Neis plaastrikestes võib peituda suur erootiline ligitõmbevõime.

Otstarbekohane ja kunstipärane minkimine (*make-up*) ühendab eneses niipalju eelseid ja edemisi, et peame teda otsustanult kaitsma ja tegema temast oma jääva omandi. See maksab ka juuste ja sõrmeküünte värvimise kohta.

Tervishoiufanaatikute ajakirjanduses esinetakse aegajalt väiteta, et minkimine ruineerivat naha. Ärge laske end bluffida selliste hirmu- ja õudusjuttudega! Kes oma nahka alati korrapäraselt ja mõistlikult ravib ja minkimise alati õieti ja kohusetundlikult teostab, sel pole karta mingit ohtu ega riket. Kui minkimine oleks tõesti kahjulik nahale, siis peaks ju kõigil näitlejail olema väga vilets ja rikutud näonahk, kuna nad ju end mingivad mitte ainult eraotstarbeks, vaid ka rollide jaoks. Tõeliselt on aga pea kõigil neil daamidil helkivaldalt puhas ja ilus näonahk.

On olemas tahked ja vedelad mingid. Tahkeid tunneme kahe suguseid: puuderminke ja kreemminke. Puuderminke kutsutakse ka kuivadeks minkideks. Kreemmingid on rasvasisaldavad, puudermingid jagunevad rasvatuteks ja rasvasteks. Valikut teostades tuleb silmas pida naha omadusi. Kreemminkide aluseks on tavaliselt valrat (rasvjas valge mass pottvaala kolbast) või vaha. Vedelad mingid on mineraalse puudri leotised parfümeeritud vees. Puuderminke alal tuleb teada, et mineraalsed puudrid (nagu talk, s. o. magneesiumsilikaat), omavad väikese kinnistusvõime ja et neid seepärast tuleb ühendada teatava kinnistusvahendiga (rasvaga), et taimelised puudrid (nagu nisutärklis või riisijahu) kinnistavad küll hästi, kuid paisuvad, ja seetõttu, kui poorides leidub niiskust, laiendavad poore, mis tuleb tasa teha alkoholi või taime-

äädikat (v. retseptid 1, 2) tarvitades või ka sidrunimahlagaga. Valvatagu, et puudrid oleksid puhtad, s. o., et neis ei leiduks kahjulikke aineid, nagu näit. pliidi, vismutit või kipsi.

Retseptid 1, 2 on antud ajakirjas „Kõigile“ nr. 8 (august 1939) lk. 375. lõpus.

Minkimise viis ja teostamine oleneb kõigepealt naise vanusest, nahast, näoehitusest ja üldisest mõjust; siis ka riietuse värvist, päevaajast, kohast ja veel oodatavast valgustusest. On nimelt suur vahe, kas tuleb end minkida päevaks või öhtuks, päevavalguse või kunstliku valgustuse jaoks, kodu jaoks või tänavale ilmumiseks, läheduse (seltskondliku koosviibimise) või kauguse (näitelava) jaoks. See oleneb ka kohtadest, mis vajavad minki, ja alati tuleb tabada sobiv värvitoon.

Päeval sobivad puudermingid, öhtuti ja iga kunstliku valgustuse puhul kreemmingid, eelistamisi punased. Ärgu kunagi võetagu vedelaid minke näonaha jaoks (erandatud vaid ninasisemus ja huulteservad); need mingid sobivad vaid käsivarte, kukla ja rinna jaoks. Kui minge ei õnnestu, pole ilus, siis ärge tohterdage ta kallal edasitaga, vaid eemaldage senine kord ja alustage uuesti otsast peale. Kõik abivahendid — vatt, tuustid, rätid, nahk, harjake, pintsel — olgu alati piinlikult puhtad. Neid ärge andke mingil tingimisel võõrastele tarvitamiseks. On juhtunud, et võõrad tualettesemed on põhjustanud ohtlikke nakkusi. Ka käest kätte kanduvad huulepulgad on suurimal määral ohtlikud.

Kui tahetakse end minkida päevavalguse jaoks, siis varustatakse nahk pärast põhjalikku puhastust (oleme seda kirjeldanud varem!) tahke rasvasisaldava kreemi kattega. Kreem peab jagunema ühtlaselt; kõik, mis on liigne, tuleb ära võtta pehme käterätiku või paberist näörätiku abil. Siis kantakse näole tuusti abil või värskepuhta vatiga (leidub ka näovatti!) hästi ühtlaselt — valget puudrit ja nimelt ninale, kõrvadele ja silmalaugudele. Valgele siis juba punast puudrit. Puna ei tohi olla liiga hele, peab olema enam või vähem küllastatud. Pannakse puna põsele: all kaareluu kohale, suu ja nina poole. Kas osutussõrme päkaga või pehme imikuharjaga või pehme rätikuga hõõrutakse seda puna kaarjalt; seda puna tuleb levitada kõrvtagusteni. Mitte alati ei ole hea, kui pannakse punast puudrit kuivaldalt valgele. Mõnikord on parem, kui ta näole kantakse rasvakreemi kastetud sõrmega; ta hõõrutakse kreemiga näpule, nagu seda teeb maalija värviga oma paletil.

Kunstliku valgustuse jaoks pannakse puhastatud nahale punast kreemminki. Seda hõõrutakse laiali osutussõrme päkaga ja pühitakse siis üle pehme rätikuga.

Punase mingi levimine-jagumine üle näo olenegu alati rangelt näo ehitusest ja omapärasusest. Punane mink kuulub kohtadele, mida tahetakse n. ü. kustutada, s. o. vähem silma paista lasta. Iga nägu võib mingiga ümber vormida, s. o. ilusamaks teha. Iga nägu suurte, elavate silmadega vajab vähem minki kui nägu väikeste või ilmetute silmadega. Kui nägu on kahvatu ja kitsas, siis vajab ta üldist, ühtlast punast hingestust, mis teeb selle näo elavamaks. Iga lai nägu võidab puna abil põse keskel. Kui mõnel naisel on silmapaistvad põsenükiid, siis kaotatakse need puna abil. Puna tuleb sel juhtumil kanda näole kaarjalt, nina keskpaigast silma alt läbi oimukohani. Pakse põski mingitakse keskel hästi tugevasti. Igal juhtumil tuleb puna nii laiali hõõruda ja nii varjundada, et ta tunduks täitsa loomulikuks. Valged toonid on määratud näoosadele, mis peavad silma paistma, esile tungima, Nina näit, ei tohi kunagi olla üleni valgeks mingitud, kuna ta siis tundub liiga suurena. Ninale on soodus kübe puna. Ka piiril ninasõõrmete ja ülahuule vahel. Ninasõõrmete sisekantide servadele võib anda pisut vedelat puna. Ninale aga ja tema ümber kandkem puna parem juba võimalikult vähe; iga liig puna alal võiks siin meenutada nohu. Pisut puna asetame veel lõua keskpaika ja kõrvalestadele. Tumedanahalised naised tarvitagu valgete toonide asemel kollakaid või pruunikaid. Ka punaste toonide asemel võib mõnikord kasutada teisi, näit. violetseid, aga need olgu valitud ettevaatlikult ja osavalt ja liitugu üldmuljega täitsa sunnivabalt, muud nad teevad vaid halba. Tänavaks võib pruun parem olla kui punane, lava jaoks vajatakse palju valget ja roosat, filmi jaoks tugevat roosat või kollast.

Lihtsat puuderdamist vajatakse siis, kui näonahk on kahvatu või punetav või jälle rasvane ja näib higine. See puuder valitakse, resp. segatakse näojume värvivarjundis. Selleks otstarbeks leidub müügil lahtist ja tahket (pressitud) puudrit, ka puuderpaberit (*Mysticum, Tosca, Khasana, Leibner*).

Lauba ülaosas võib enesele minkida valelaugu. Hindu tantsijannad Hollandi-Indias (Bali saarel) kannavad sellist valelaugu, mida piiravad valged palmilehed. Briti-India hindutari mingib enesele punase märgi laubale.

Huuled mingitakse pulkadega. Huulte jaoks on kõige sobivamad hästi tumedad toonid, heledad on ebaloomulikud ja eemale tõukavad. Hoolsa ja aruka minkimisega võime ebalusad huuled

OSAÜHISUS

Riieturite Ühiskaubamaja

Tallinn, Suur Karja 19, telefon 455-77

Tartu, Aleksandri t. 5, telefon 16-20

Saadaval eriti suures valikus
daamide ja härrade mantli-, kostüümi- ja
ülkonnariideid

muuta ilusateks; ka kaitseb pulk limanahka pragunemise eest. Suurt suud ei tohi minkida kuni suunurkadeni, Vastupidi, väike suu näib suuremana, kui ka nurgad on mingitud tugevasti ja kui pealeselle temasse asetatakse jooni ja punkte. Nurkade osava minkimisega saavutab looduse poolt allapoole kiskuv, kurjalt mõjuv suu sõbraliku ilme. Huulteservad tõmmatakse teravalt üle, ja nimelt vedela punaga. Paljud naised mingivad algul servad ja alles siis käsitlevad pulka. Meie ilumõistete kohaselt (*Friisch*) olgu alahuul täidlasem kui ülahuul.

Loomu poolest liialdvalt punased (hektilised) huuled vajavad igapäevast pesemist kolmekordselt vedeldatud vesinikuühilhapendilahusega. Öösel võib neid huuli katta pleegitussalviga.

Pleegitussalv (retseptid 3, 4):

3) Perhüdrool 5 g, eutseriin 25 g;

või:

4) Perhüdrool 10 g, eutseriin 10 g, pehmitussalv 30 g.

Silmade alal mingitakse kõigepealt ülalauk. Kreemiga rasvatatud sõrm katab ta päevavalguse jaoks väheste pruuni, kunstliku valgustuse jaoks sinise pudriga. On olemas ka mustad, helerohelised, tumerohelised, kastanivärvi, hallid ja sinkjashallid puudrid; neid tohib aga ainult siis tarvitada, kui nad sobivad naise üldmuljega. Mitmeti levinud mustal kriipsul silma all pole sugugi nii soodus mõju, kui seda ehk arvatakse; ta torkab liialt silma ja teeb pilgu kalgiks; selle asemel et noorendada, teeb ta naise pigemini vanemaks. Seevastu sobib vahel kaunis hästi väike vari silma all. See vari tekitab sinise või sinkjasmusta või musta pudri laialihõõrumisega näpuotsa abil. Ebasoodsad seevastu on sinised rõngad silmade ümber; kes need enesele peale mingib, see annab enesele väsinud, vana ja inetu väljuse. Ripsmetele kantakse väikese harjakese abil musta minki, ripsmeid seejuures ümmardades; siis kammitakse nad harali väikese ripsmekammikesega. Silmakulme käsitletakse samuti sobivasse minki kastetud harjakesega. Kui kulmud ei tundu olevat küllalt tihedad, siis joodetakse-küllastatakse harjakesest mastiksiga (teatava vedela vaiguga). Kulmud harjatakse algul ülespidi, siis alaspidi. Ajuti on kriipsutaolised, joonjad kulmud moes. Et neile kuju anda, tuleb nad üle raseerida või osaliselt välja kitkuda või käsitleda mõne karvatustusvahendiga (retsept järgneb siinsamas).

Karvatustusvahend (retsept 5):

5) Väävlihashapu baarünn 20 g, toores tsinkoksüüd ja nisutärklis ana 30 g,

On ripsmekarvad hõredad, siis võib laugudele kleepida kunstlikud ripsmed. Need peavad vastu umbes neli nädalat, kui laugudele ei satu ei vett ega pisaraid; viimasel juhtumil tuleb neid uuendada.

Büst, kuka ja käsivarred puhastatakse kuuma kümbelusega, siis hõõrutakse neid taimeäädikaga (vaata retseptid 1, 2) või mõne *lotion*'iga ja kaetakse rasva- või ka tuhmkreemiga (hõõruda hästi nahasse!); ja lõppeks tupsutatakse kõik ühtlaselt valge pudriga või kaetakse vedela valge mingiga.

Mingitustamine sünnib rasva abil. Üldiselt sooritatakse see töö *cold-cream*'iga (retsept 6), hädakorral vaseliini või glütseriiniga. Siis puhastatakse nagu kuuma vee ja seebiga (kus viimast võib tarvitada), loputatakse külma veega üle või hõõrutakse jääga, lõppeks kaetakse õhukeselt rasvasisaldava kreemiga. Ainult puuderminke ja vedelaid minke võib kohe veega eemaldada.

Retsept 6: Nahakreem (*cold-cream*):

Valget vaha 4 g, valratit 5 g, magusmandliõli 32 g, destill. vett 16 g, roosiõli 1 tilk.

Või:

Valget vaha 7 g, valratit 8 g, magusmandliõli 60 g, destill. vett 25 g, roosiõli 1 tilk.

Võib ka lisada 2,5, resp. 5 g ränimulda.

Tuleb meeles pidada, et inimese keha on asümmeetriline. Mitte ainult ei ole ebavõrdsed mõlemad suurajupoolmikud, vaid ka nende tegevus (näide: keeltekeskuse peasukoht on vasemal); sama lugu kordub kolju, näo ja üldse kogu keha alal — kõikjal näeme ebavõrdsusi. Milo Venuse juures näiteks võime lahedalt uurida näokuju korrapäratust. Instinktiivselt on kunstnik ta näo teinud vil-daka. Inimnägu täpselt ühesuguste poolmikudega oleks igav.

Seda tõendavad vahakujud vaateakendel. Need tunduvad meile kalgid, jäigad ja elatud — seepärast, et nende näod on liialt ühtlased. Kõige enam mõjustab näoilmet silmade ala, ja nimelt sel alal leidub kõige silmapaistvamaid ebavõrdsusi ja vahesid. Parem silm seisab tavaliselt kaugemal ninaselgmiku keskkohast kui vasem, ka on harilikult parempoolse silmakooa ülaserb kõrgem kui vasemal silmakooal, selle kohal asetsev kumerus seega samuti, tavaliselt on parem silm ülekaalukam. „See on avala pilgu rünnakusilm, kuna vasem tagasihoidlikult järgneb,“ ütleb *Klaatsch-Heilborn*. Paljude inimeste juures kohtame vahet parema ja vasema silma nägemistugevuse alal. Monoklikandmise komme ei olene küll mitte ainult ebavõrdsust nägemisvõimest, vaid üldse silmade asümmeetriast. Monokkel peab pilgu mõju alal väga tähtsat silmade ebavõrdsust veelgi rõhutama. Kuid nendest ebavõrdsustest ei jätku ammugi veel. Enamjao juures meist on nina pisut viltu. Ka on nina juurest suunurkade suunas kulgevad nahavaod ebavõrdsed — selle põhjuseks on näonärvi ebaühtlane tee. Kõik need asjaolud põhjustavadki, et üks näopool on ilusam kui teine.

Edasi tohiksime vist märkida, et ka meie käed pole üheõigulised, ja et meie jalgadega on lugu samasugune. Me töötame eelis tamisi teatava ühe käega, enamjagu neist paremaga, ja üht oma koiba tarvitame seisukoivana, teist hooikoivana. Harilikult on parem käsi tugevam kui vasem, samuti on parem koib tugevam kui vasem. Paljude naiste kohta maksab see vahe ka rindade alal.

Kus ja kunas see on iganes võimalik, naine näidaku alati oma ilusamat näopoolt ja varjaku teist; andku ühele valgust, teisele varju.

*

Kõigile meie „Iluravi“-seeria sõpradele teatame, et *Yvette Lagarde* ka tuleval aastal jääb meie ajakirja ustavaks kaastööliseks, andes meile veel terve rea ilusaid artikleid.

Nõuandeid perenaistele

Juukseravi

Igal võimalusel peske end vihmaveega, ka pead, kuna juukseid omandavad siis ilusa läike.

Kuivatage oma juukseid sooja käterätikuga.

Juukseid omandavad ilusa läike, kui loputusvette valada sidrunimahla.

Kõõm peas kaob, kui hõõruda peanahka kord nädalas munakollasega, pestes pea poole tunni pärast leige veega puh-taks.

Juuste väljalangemise korral — heledajuukselised naised pesku pead järjekindlalt kange kummeliteega.

Heledad juukseid omandavad ilusa läike ja lõhna, kui loputatakse kummeliteega, millele on lisatud mõned tilgad roosivett.

Vanadele kartulitele

valage keetes pisut piima; kartulid ei jää siis mustaks, ja ka nende maitse on parem.

Leib hoidub värskes,

kui teda hoida niisutatud riidetükiga pealt kaetud kivikruusis.

Munade proovimine

Värsked mune võib ära tunda järgmise prooviga: puudutage munaotsi keelega, värskel munal peab olema üks ots soe, teine külm.

Teine proovimisviis on: $\frac{1}{2}$ l vee kohta võetakse 120 g soola ja pannakse sellesse vette muna. Kui muna vajub kohe põhja, siis on ta täitsa värskes. Üks päev vana muna jääb nõu keskele seisma; viiepäevane muna tõuseb vee peale; veelgi vanem muna tõuseb veest üles — ots ülespidi.

Piima proovimine

Asetage piimasse nõõpnõel — peapoolega; kui piim jääb nõõpnõela pea külge, siis on piim võltsimatu; kui aga piima külge ei jää, siis on piim veega lahjendatud.

Teoreetiline tund tegelikule perenaisele

Algavail pikil talveõhtuil püüavad kõik avara vaimuga inimesed end edasi arendada, kes omal kutsealal, kes oma eriharrastusis. Perenainegi vajab mitte üksi oskusi, vaid ka teadmisi oma kutsealalt, et olla oma töös loomisvõimeline, ja mitte ainult tammuda kord kätteõpitud ning harjunud radadel. Loo-tes, et meie lugejad-perenaised oma avarat ja vaba vaimu meeeldi suunavad oma kutseala põhjalikumaks tundma õppi-miseks, avame käesoleval talvel väikese kursuse toitmise põhi-aluste tundma õppimiseks, ja algame käesolevas nr-s esimese õppetunniga.

Inimese kehas toimuvate pidevate lammutus- ja ülesehitus-protsesside jaoks vajab inimene toitu. Toidust moodustab keha kasvades uued koed. Toidust ammutab keha elamiseks ja tööks vajaliku energia. Kui inimene täiesti puhkaks, ka siis ei saaks ta läbi toiduta: hingamise, pulsi, maoliigutused, mõtlemine vajab energiat; sellejuures kuuluvad rakud ja vajavad uuenda-mist. Arusaadav, et toidus peab leiduma neid ehituskive, mil-lest on koostatud inimkeha keerukas hoone. Need ehituskivid—elementid — on järgmised: süsinik, vesinik, hapnik, lämmas-tik, kloor, jood, väävel, fosfor, kaalium, kaltsium, raud, mag-neesium, mangaan, siliitsium, fluor. Neid aineid keemiliselt puhtal kujul inimkeha ei saa vastu võtta, vahest ainult mõnin-gaid. Kõige kohasem allikas neile on toit, s. t. orgaanilised ühendid. Neid orgaanilisi ühendeid saadakse looma- ja taime-riigist, tehakse vahet lihatoitu (animaalse t.) ja taimetoitu (vegetaarse t.) vahel. Muidugi on veel vahepealne aste, see on segatoit.

Vegetarism hakkas levima umbes 100 a. tagasi. Tema eest-võitlejad on mitmed tähtsad toitlusteadlased-arstid. Nime-tame neist tähtsamaid: Hindhede, Bircher-Benner, Ragnar Berg — nimesed, mis on tooniandvad moodsas toitlusõpetuses. Kas liha või taimetoit?

Selle kohta on palju vaidlusi; toome näiteid poolt ja vastu. Poolt kõnelevad järgmised asjaolud.

Lihatoit tekitab ülemääras sugulist ärritust; tekitab janu (alkoholsete jookide tarvitamine!); lihatoit sisaldab baktereid ja sageli parasiitide idusid; liha saamiseks peame tapma loomi; inimese seedeelundid on loodud toimetoidu jaoks (sõö-vad ju ahvidki vaid puuvilja); liha söömine tekitab sageli hai-guslikke nähteid.

Vastu räägib see, et enamus taimetoitaineid on valgu poo-lest kevhad, neis leidub valk on puudulik ja raskemini omas-tatav kui lihavalg. On rahvast, kes söövad peaaegu ainult liha ja on küllalt terved.

Meie valime kesktee ja pooldame segatoitu, mis on kõige kohasem meie kliimaatilistes oludes. Meie rahvas on sajandite vältel harjunud sööma segatoitu ja rahva harjumusi ei või ega pole tarviski järsult muuta. Küll peab aga liha- ja taime-toitude vahekorrd olema õige ja täiesti kohane meie tervisele.

Kes pooldab taimetoitu, peab tarvitama selle kõrval mune, piima, juustu. Üldiselt tarvitatakse põhjamail rohkem liha ning rasva ja tärkliiserikkaid toite, lõunamail aga roh-kesti puuvilja.

Toidu väärtust hinnatakse tema koosseisu järgi. Korralik toit peab sisaldama järgmisi aineid: valku, rasva, süsivesikuid, mineraale, vett ja vitamiine. Need ained on koostatud looduse poolt väga keerulisel teel eelmainitud elementidest ning kulu-vad kehas kasvuks ja jõuks.

Inimene ei saa aga toidust mitte kõiki neid aineid kätte, sest üks osa jääb seedimata ning eraldub kehast roojana. Toidu kasutamine on väga isikupärane nähtus. Üldiselt jääb kasutamata 5—10% toitainest. Siin on määrav tähtsus mälu-misel ja toidu ettevalmistamisel. Suurema jäteteprotsendi annavad sitke ja kõva liha, pooltoores aedvilja, näteke leib. Hästi peeneks näritud ja mälutud toit seedub paremini ja annab väiksema kaoprotsendi. Palju räägitakse toitude seedu-vusest. Kergelt seeduvad toidud kaovad kõhust ruttu, ei tekita seedeelundite koormust ega valu, jätavad ruttu tühja kõhu tunde. Sellised toidud on enamikus vedelad, pudrutaolised ja läbihõõrutud toidud. Sisuliselt on vähe rasva, valku ja kiud-ollust evivad toidud kergelt seeduvad. Raskesti seeduvad toi-dud on enamuses rasva- ning õlirikkad toidud, suurtes, tihe-dates, kõvades tükkides toidud, suure valgu- ja kiudolluse protsendiga toidud. Terve inimese toit ei tohi olla liiga ker-gesti seeduv, see tekitab seedeelundite ja mälumisaparaadi loidust, mille tagajärjeks on nõrgad hambad ja anetevahetuse rikked, kui ka mitmed väärnähted kõhutegevuses. Haiged, eriti kõhuhaiged, peavad saama aga kergesti seeduvaid toite.

Väga suur tähtsus on parajal tootumusel. Alatoitlus on eriti kahjulik nooreas. Alatoitlus tekib kas üldisest toidupuudusest või teatavate toitainete (valgu, vitamiinide, mineraalide) puudusest. Neil inimestel puudub rasv naha all, nad on kõhnad, verevaesed, nõrga luustikuga, lõtvade lihastega, vaim-seltki kiirelt väsivad. Alatoitluse all kannatav inimene on ker-

gesti haigestuv iga liiki haigustesse. Kahjulik on ka ületoitlus või rasvumine. Ületoitluse põhjuseks on harilikult väga ram-mus ja hea toit ning vähene keheline tegevus. Rasvunud in-mene väsib ja higistab kergesti, töövõime on piiratud, esineb palju ainevahetuserikkeid. On muidugi juhtumeid, mil ras-vumine on tingitud haigusest, aga mitte liigsöömisest. Siin võib olla põhjuseks sisenõristusnäarmete rike.

Saleduse saamiseks näljakuure teha ei või ilma arsti järele-valveta, kuna siis võib tulla ilmsiks haigusjuhtumeid.

Dieet neeruhaigetele

Neerud on erituseelundid. Ainevahetusejäägid lahkuvad kehast neerude kaudu. Need jäägid koosnevad lämmastikku sisaldavaist toitainest, nimelt valkudest; neerude kaudu lah-kuvad kehast kusihape, kusinik, mitmed ülearused mineraalid ja ka ülemäärane keedusool. Neeruhaigusi on palju, nad või-vad olla ühepoolsed või kahepoolsed — on haigestunud vas-tavalt üks või mõlemad neerud. Nimetame neeruhaigustest vaid neeruvaagnapõletikku, neerutuberkuloosi, neerukivisid, neerupõletikku. Paljude haiguste puhul haigustuvad ka nee-rud, sest veri kannab baktereid neerudesse. Vastavalt haiguse iseloomule on sümptoomid mitmesugused, siia kuuluvad vere-rõhu kõrgenemine, vesitõbi, valgu- ja vere eritumine kuse kaudu.

Kui haigestunud neerud ei suuda enam küllalt valgujätteid kehast kõrvaldada, satuvad need kudedesse, mistõttu ilmneb ureemia — haigus, mille puhul on kusinikku veres ja kudedes. Neeruhaigete dieet sündigu valju arstliku kontrolli all, sest neeruhaigused on nii mitmekesised, et see dieet, mis kõlbab ühele, on suureks kahjuks teisele. Neeruhaiguste puhul raken-datakse sageli eduga soolavaba dieeti, kuid mitte alati. Täna selgitame valgu hulka määravat dieeti, sest ka see on mää-rava tähtsusega. Kergemate haigusjuhtude puhul ei tohi valgu-norm ületada miinimumi, s. o. iga 1 kg keharaskuse kohta 1 g valku (umbes 70 g) Sellejuures süüakse muidugi rohkem rasva- ja tärkliiserikkaid toite. Veel vähem valgumäär raske-matel juhtudel, ureemia korral, nõuab eeskätt loomsete valkude tarvituse, nagu liha ja muna, karmi piiramist. Kui ühes loom-sete valkude keeluga peab toit ka keedusoolavaba olema, siis sel juhul on kohaseim valida taimetoit. Kuna kõigist loomset-est valkudest piimavalg on kõige paremini omastatav, siis tuleb tarvitada piima- ja taimetoitu, nn. laktovegetaarset dieeti. Üldiselt saab keha sellest piima-, aedvilja- ja puuvilja-toidust rohkem mineraale, mis on just haigete neerude puhul tekkivaile hapetele heaks vastukaaluks. Tähtis on meeles pi-dada — hoiduge liha tarvitamisest!

Toitmise näidis neeruhaigetele:

1. H o m m i k u s ö ö k: tass lahja teed, 50 g koort, mage leib, või, mesi.
2. E i n e. Toortoit aedviljast, kuivik, või.
3. L õ u n a s ö ö k. Aedviljaleem, mustjuure või porgandi-vorm tomatikastmega, kartulipuder, roheline salat, sula või. Öunakompott.
4. Ö h t u o o d e: tass lahja teed, 50 g koort, mage leib, või, marmelaad.
5. Ö h t u e i n e: Keedetud aedvilja tillikastmega, praetud kartulid, mannakreem.

Supid

Kõrvitsasupp riisiga

½ l vett, 2,5 l piima, 1 spl. võid, 200 g riisi, ¼ l kõrvitsa-tükke, soola, natuke suhkrut, mõrumandleid. Riis keedetakse vee ja piimaga pehmeks; lisatakse vähese veega hautatud ja läbi sõela hõõrutud kõrvitsapuder. Lõppeks maitseaineid ja või.

Kartulipüree

1½ l kooritud kartuleid, 2 sibulat, 2 spl. võid, 2 spl. jahu, 1 spl. hapukoort, peterselli- või tillilehti, 2½ l vett, ½ l piima, soola.

Kartulid keedetakse vees pehmeks, hõõrutakse ühes vede-likuga läbi sõela. Poti põhjas keedetakse sibul, või ning jahu läbi, pannakse piim peale, ja kui paksuks läinud, siis kartuli-püree. Lastakse üles keeda. Maitsestatakse koore, peterselli ning soolaga. Süüa röstitud leivaga.

Tursakalasupp

Tursk on väga toitev ja odav kala, mis pärast on soovitat seda rohkemal määral tarvitada. Tursakala puhastatakse, liha eraldatakse luudest, ka maks hoitakse alal. Katkiraiutud

kalapea, luud ja nahk pannakse külma veega keema, keedetakse $\frac{3}{4}$ tundi, kallatakse läbi sõela ja pannakse uuesti tulele ühes pipra, loorberi, sibula ja soolaga; hiljem lisatakse kartuliõigud ja tursakalalihast käärid, mis valmistatud läbi masina aetud tursakalalihast, segatud muna, riivitud kartuli ja sibulaga ning maitsestatakse soolaga. Tursamaks pressitakse läbi sõela supi sisse, lisatakse ka koort, peent tilli ja antakse supp lauale.

Oa- ja hapukapsasupp

3 l vett, 1 kg sealiha, $\frac{1}{2}$ l hapukapsaid, 1 tass ube, 2 sibulat, 3 spl. odratangu, soola.

Liha pannakse külma veega keema, ühes ubade ja kapsastega. Vähe aega hiljem lisada tangud ja hakitud sibulad ning lasta kaane all haududes pehmeks keeda. Liha lõigatakse tükkideks ja pannakse supi sisse.

Lihatoidud

Lambaliha sibulatega

250 g väikesi sibulaid, $\frac{1}{2}$ l lihaleent, 30 g võid või rasva, 30 g jahu, 1 kg lambaselga, soola, pipart, rasva praadimiseks. Sibulad kooritakse, kupatatakse kergelt. Liha tükeldatakse ja praetakse ahjus küpseks, lisades pisut soola, peent pipart ning lihaleent. Jahu ja või keedetakse, lisatakse lihaleent, ning selle kastme juure antakse kupatatud ning nõrutatud sibulaid, mis hautatud aeglasel tulel päris pehmeks. Maitsestatakse soola ja pipraga. Sibulad pannakse vaagnale kuhja, lihatükikesed ümberringi, praerasv valatakse üle ja serveeritakse kuumalt. Juure võib anda veel keedetud või praetud kartuleid ja mõnda salatit.

Vasikaliha maksakastmes

6 vasikakarbonaadi (seljast lõõdud), 200 g vasikamaksa, $\frac{1}{2}$ tassi punaveini, 1 tass lihaleent, pisut apelsinikoort, 1 muna, peent pipart, soola, 2 spl. jahu, paar spl. koort, rasva.

Vasikaliha klopitakse, kastetakse munasse, selle järele jahusse ning praetakse pruuniks ja küpseks. Pannakse kuumale vaagnale ja valatakse üle kastmega, mis valmistatakse järgmiselt: maks hakitakse võimalikult peeneks, keedetakse lihaleeme ja veiniga läbi, lisatakse pisut jahuga segatud koort, maitsestatakse soola, pipra ja apelsinikoorega ning valatakse üle lihatükkide. Süüa kartulite ja juurviljaga.

Seakarbonaad õuntega

4–6 seakarbonaadi, 4 suurt haput õuna, soola, pipart, hapukoort, väheke rasva.

Liha pannakse ilma kloppimata määratud ahjuvormi ja lastakse pruunistuda. Siis pannakse tükeldatud õunad juure, maitsestatakse soola ning pipraga, valatakse hapukoor peale ja hautatakse, kuni liha on pehme. Süüa praekartulite ja salatiga.

Sealiharullid

1 kg sealiha, 4 spl. peenendatud rohelist vürtse, nagu peterelli, tilli, murulauku, kurgirohtu, viimane võib ka kuivatatud olla, 2 spl. hakitud seeni, soola, pipart, 1–2 muna, kuivikupuru, rasva praadimiseks, koort.

Liha lõigatakse ristipidi kiudu viiludeks, määratakse hakitud seente ja vürtsiseguga, lisatakse soola ning pipart, rullitakse kokku ja seotakse. Kastetakse klopitud munasse ja kuivikupurusse ning praetakse pruuniks ja küpseks; hiljem lisatakse veidi koort ning hautatakse hästi mahlaseks. Serveeritakse soolaveses keedetud ja singirasvaga läbi hautatud rooskapsa ja kartulitega.

Veiseliha, pikantselt vürtsitatud

500 g õrna, läbipehmet veiseliha, 125 g soolatud seeni, 1 sibul, veidi suitsupekki, kaapreid, 2 kilu, soola, pipart, peterelli, rasva.

Liha klopitakse suures tükis, lõigatakse siis viiludeks ja maitsestatakse soola ja pipraga. Sibul, suitsuliha, kilu, peterelli ja kaaprid hakitakse peeneks, praetakse rasvaga läbi, lisatakse veidi leent, nii et pakslik kaste saab, ja kui see keeb, pannakse veiselihaviilud sinna sisse. Kaetakse kaanega ja hautatakse väikesel tulel hästi pehmeks. Kaste tehakse hiljem jahuga paksemaks ning antakse talle veidi hapukas maitse sidrunimahlagaga. Süüa kartulipudrugaga.

Maksaomelett

4 muna, 100 g jahu, $\frac{1}{2}$ l piima, soola, praerasva. Täide: 400 g maksa, 50 g rasva, väheke hapukoort.

Munakoogi jaoks mõeldud ained klopitakse hästi läbi, küpsetatakse sellest 4 kooki, mis soojas hoitakse. Maks tükeldatakse, praetakse rasvas pruuniks, lisatakse soola, hapukoort ja hautatakse maks pehmeks. Pannakse siis ühes kastmega munakookidele, mis kokku klapitakse. Süüakse salatiga. Sobiv õhtueineks.

Maksa- ja tanguvorm

400 g tangu, 500 g vasika maksa, 1 sibul, 100 g rasva, 2 muna, soola, pipart, väheke majorani.

Tangud keedetakse pudruks; maitsestatakse rasvaspraetud sibula, soola, majorani ja pipraga. Lisatakse juure läbi masina aetud maks, klopitud munarebu ja kõige viimaks munavalgevaht. Pannakse määratud vormi, raputatakse kuivikupuru peale ning küpsetatakse $\frac{3}{4}$ tundi. Süüa pruuni võiga.

Praetud kodujänes

Puhastatud kodujänes, 100 g pekki, 100 g sinki, 2 spl. hakitud rohelist vürtsti, lihaleent, $\frac{1}{2}$ sidruni mahl, tükk leiva-koorikut.

Kodujänes tükeldatakse ja praetakse rasvas. Siis lisatakse tükeldatud pekk ja sink, kui see ka praetud, siis muud ained. Liha serveeritakse ühes kastmega, kaunistatakse sidruniviilude ja juurviljaga. Süüa praekartulite ja salatiga.

Jänesepasteet

1 jännes, ühes sisikonnaga, 250 g veiseliha, 250 g vasikaliha, 250 g sealiha, 375 g pekki, 1 klaas veini, seeni, paprikat, peent nelki, soola, kadakamarju.

Hästi nahast puhastatud jänese liha lõigatakse kontide küljest lahti, aetakse ühes jänese sisikonnast võetud neerude, südame, keele ja ajudega, kui ka muu lihaga 2 korda läbi masina. Siis segatakse sinna juure hakitud kupatatud seened, vein, maitseained; segu pannakse määratud pasteedivormi, kaetakse pealt pekiviiludega. Keeta $1\frac{1}{2}$ tundi ühes vormiga keevas vees. Süüa kuumalt juurviljaga või külmalta lahti lõigatult.

Jäneseküpsis pekita

1 jännes, 3 sibulat, 250 g porgandit, 6 kartulit, peent ingverit, rohelist vürtsti, soola, 1 kl. veini, $\frac{1}{2}$ kl. söögiõli, $\frac{1}{2}$ sellerijuurt.

Siivideks lõigatud sibulad, seller, porgandid ja kartulid aetakse ühes vajalise veega keema; kui keeb, siis pannakse tükeldatud jäneseleha sisse, samuti vürtsid. Kui jäneseleha on küps, siis lisatakse vein ja õli, lastakse vedelik sisse keeda; siis eraldatakse liha kontidest, pannakse soojale vaagnale ning valatakse kaste üle.

Kala seentega

1 kg pehme lihaga kala, 250 g puravikke või muid seeni, 60 g võid, 3 spl. riivjuustu, 1 muna, 1 spl. jahu, 1 spl. hapukoort.

Puhastatud kalad pannakse määratud ahjuvormi, väikesed tervelt, suured katkilõigatult. Raputatakse soola peale, lisatakse võid ja küpsetatakse kalad ahjus ära. Siis pannakse sinna peale seenehautis, mis valmistatud peenendatud kupatatu seentest, võist, jahust ja koorest. Peale valatakse veel klopitud muna, raputatakse peale riivitud juustu ja küpsetatakse veel kord ahjus üle.

Lihaga täidetud kartulipasteedid

1 taldrikutäis keedetud kartuleid, mis riivitud või läbi masina aetud, soola, 1 muna, 3 spl. jahu; täide: 125 g vasikaliha, 65 g sinki, 1 munarebu, saiasisu, 1 spl. jahu, soola, pipart, sibulat.

Kartulipuder segatakse soola, muna ja jahuga. Küpsetatakse väikestes määratud vormikeses helepruuniks. Liha aetakse läbi masina, segatakse ülalnimetatud ainetega, vormitakse väikesteks pallideks ja keedetakse need soolases vees. Nüüd lüüakse pasteedid vormidest välja, õnnestatakse seest veidi ning pannakse sinna õõnsusse lihakuulike. Süüakse soojalt kas supi juure või aedviljade ja pruuni võiga.

Küpsetatud mustjuur

Eriti hästi sobivad küpsetamiseks mustjuured. Nad kaabitakse puhtaks, pannakse äädikavette, lõigatakse sõrmepekusteks tükkideks ja keedetakse soolases vees mitte liiga pehmeks. Kastetakse siis taigasse, mis tehakse järgmiselt: 2 muna, 250 g jahu, $1\frac{1}{2}$ kl. piima, soola, klopitakse läbi sildaks taigaks. Sellesse kastetakse mustjuuretükid ja küpsetatakse siis kuumas rasvas ujutades pruuniks ja krõbedaks. Süüakse kuumalt.

Lihapasteet

Valmistatakse muretaigen: 300 g jahu, 150 g rasva (pool neerurasva, pool võid), 1 muna, soola, 1 spl. äädikat. Taigen sõtkutakse sitkeks, rullitakse välja ning kaetakse sellega lahtikäiva vormi põhi ning ääred. Osa taigat lõigatakse taigarrattaga ribadeks ning jäetakse üle kaunistuseks. Täiteks: 1 taldrikutäis peeneks lõigatud lamba- või vasikapraadi, 1 riivitud sibul, 3 spl. tomatipüreed, peent peterelli, 1 spl. koort, soola, pipart, 1 spl. kuivikupuru. Täide segatakse, pannakse vormi sisse, taigarribadest põimitakse kate peale, määratakse munaga, raputatakse kuivikupuruga üle, küpsetatakse ahjus 45 minutit.

Keel makaronidega

1 sea- või väike loomakeel, 1 pakk makarone, soola, 125 g juustu, võid, ½ l keele keedu leent.

Makaroneid keedetakse rohkes soolavees pehmeks ja lastakse sõelal nõrguda. Siis segatakse neid või või rasvaga ja pannakse määratud vormi, peale raputatakse riivitud juustu, asetatakse keedetud keele lõigud peale, raputatakse veel kord juustu ning võitükikesi üle ja küpsetatakse ahjus 20 minutit.

Hanefrikassee kurkidega

1 hani, rikkalikult supijuuuri (porgand, petersell, sibul, seller), 60 g võid, 40 g jahu, 1 tass hapukoort, 1 suur kurk, soola, väheke veini.

Hästi puhastatud hani pannakse tükkideks lõigatud aedviljaga hästi suletavasse keedupotti, kaetakse kergelt soolatud veega, keedetakse 2 tundi, kuni hani pehme; võist ja jahust keedetakse puder, millele lisatakse hane keedu leent, nii et paras kaste saab. Sellele lisatakse koor, tükkideks lõigatud kurk, lastakse 20 min. haududa, maitsestatakse veiniga, pannakse haneliha tükkidena sisse ja antakse lauale praetud kartulite ja pohlasalatiga.

Järeltehtud faasan

1 kana, ¼ l haput punaveini, äädikat, vett, 1 loorberileht, 2 nelki, peterselli, sellerit, tükkide sidrunikoort, 5 pipratera, 1 peenekshakitud sibul, soola.

Kana puhastatakse ja pannakse kaussi. Teised ained keedetakse umbes ¼ tundi, lastakse jahtuda ja kallatakse siis see marinaad kana peale. 48 tunni järele võetakse kana välja, kuivatatakse, soolatakse, pannakse sisse tükkide võid, seotakse pekki ümber ning praetakse ilusasti pruuniks. Osa kanamari-naadist tarvitatakse kastmeks.

Väike eelsöök hanemaksast

300 g hanemaksa, 125 g vasikaliha, saia, väheke trüfleid, soola, peent ingverit.

Osa hanemaksa hoitakse järel; ülejäänud aetakse ühes vasikaliha ja piimas leotatud saia läbi masina. Trüflid lõigatakse tükkideks ning segatakse saadud massi hulka, maitsestatakse soolaga ja küpsetatakse väikestes pasteedivormides. Ülejäänud maks praetakse ühes sibulaga võis ja pannakse siis küpsenud pasteedikestele. Trüflite asemel võib võtta ka küpsetatud õunu.

Suures valikus

mööbliriideid, ukse- ja aknaeesriideid

Rahvuslikud seelikuriided ja lõngad

Igas värvis

koi- ja päikesekindlaid

vaiba- ja käsitöö lõngu

Džudiriidet lõngadele vastava ruudustikuga.

Meie lõngade müügikohad: Võrus, Kreutzwaldi tän. 50, A. Pihlak; Viljandis, Lossi t. 16, M. Labi; Lossi 23, H. Kernik; Pärnus, Kalevi t. 41, H. Reimann; Paides L. Rästas, tel. 107; Petseris S. Martsen; A. Retel, Võru t. 14, Tallinnas, Lühikejalg 6. K. Saarse; Rakveres, Tallinna t. 20. S. Haukka; Rakveres, Lai t. 13, firma „Käsitöö“; Narvas, Joala t. 26, firma „Kodukäsitöö“; Valgas, Keskk t. 11, firma „Amro“; Türil, A. Rumvolt; Põltsamaal, Jõgeva t. 10 A. Supp; Karksi-Nuias Reile; Tapal, Pikk t. 12. A. Valisner; Antslas, A. Laas; Väike-Maarjas, A. Jürisson; Kuressaares, M. Trey.

Villa- ja värvimisetööstus „Ekstra“

A. Träss

TALLINNAS, S. Tartu mnt. nr. 12

Tartus, Narva t. 49, telef. 30-07

Täidetud riisipuder

400 g riisi, 50 g võid, 2 spl. peenendatud rohelisi vürtse, 1½ l lihaleent. Täiteks: 1 taldrikutäis ülejäänud praeha, ½ kl. paksu tomatipüree, 1 sibul, rasva.

Riis keedetakse leemega pudruks. Sibul praetakse rasvas, lisatakse siis tükeldatud praad, tomatipüree ja hoitakse soe. Kui riis on pehme, segatakse ta või ning vürtsidega, pannakse soojendatud, võiga määratud kaussi; keskele pannakse liha, ülejäänud riis vajutatakse peale; lastakse viis minutit soojas ahjus seista ning kallatakse vaagnale. Ümber asetatakse juurvilja ja süüakse tomatikastmega.

Soojad leivakesed

puljongi või tummise supi juure

Kiluleivad

10 saiaviilu, 10 luudest puhastatud kilu, 50 g võid, 1 kl. heledat võikastet, 1 spl. peent peterselli, 125 g riivitud juustu.

Saiaviilud praetakse kergelt pruuniks; igähele pannakse üks puhastatud kilu, 1 spl. kastet ja riputatakse juustu üle. Küpsetatakse leivakesi veel kiiresti ahjus, antakse soojalt lauale.

Seeneleivad

Vahustatud võiga määratud saiaville, seeni, võid, 1 spl. hapukoort, peent peterselli, kuivikupuru, sulavõid, väheke jahu.

Seened hakitakse peeneks, hautatakse või ning jahuga segatud koore, peterselliga läbi, pannakse määratud leibadele, raputatakse kuivikupuruga üle ja küpsetatakse kiiresti ahjus.

Munaleivad

Saiaville, vahustatud võid, kõvakskeedetud muna, väheke sinepit, praekastet, riivitud juustu.

Saiaviilud määratakse õhukeselt võiga. Keedetud, jahtunud munad kooritakse, lõigatakse pooleks; rebu võetakse välja, hõõrutakse ühes sinepi, praekastme ja roheliste vürtsidega paksuks pudruks ning segatakse peenekshakitud munavalge hulka. See segu määratakse leibadele ning raputatakse pisut riivjuustu peale. Küpsetatakse ahjus krõbedaks.

Tuuletaskud juustukreemiga

Taigen: 1 tass jahu, 1 tass piima, 1 muna. Täide: 100 g riivjuustu, 1 munarebu, 1 spl. hapukoort, 30 g võid, soola, peent ingverit.

Jahu, piim ja muna klopitakse seni, kuni mullisid tekib. Siis määratakse väikesed vormid võiga ja täidetakse poolest saadik taignaga. Küpsetatakse ahjus 20–25 minutit. Liiga varase järelevaatamise juures võivad koogikesed kokku langeda. Vahustatud või juure segatakse muud ained; koogikesed lõigatakse ülalt pisut pisut avali, täidetakse kreemiga, soojendatakse veel kord ahjus ja serveeritakse kohe.

Küpsised

Rummipätsikesed

500 g jahu, 300 g võid, 200 g suhkrut, 2 muna, soola, vanilli, 3 tl. rummi, 2–3 spl. piima.

Kõik ained sõtkutakse saialaual taignaks ja lastakse ½ tundi külmas kohas seista. Siis rullitakse ta välja, lõigatakse mitmesugusteks kujudeks ja määratakse munaga. Küpsetada keskmises soojuses.

Juustupätsikesed

500 g jahu, 300 g suhkrut, 200 g riivitud juustu, soola, vanilli, 3 tl. äädikat, 3 spl. piima, köömneid pealeraputamiseks.

Taigen valmistatakse eelmise retsepti taignale vastavalt, rullitakse välja, lõigatakse väikeste vormidega koogikesteks, mis munaga määratakse, köömnele üle riputatakse ja küpsetatakse.

Pähklipätsikesed

500 g jahu, 300 g võid, 200 g suhkrut, 50 g riivitud pähkleid, 3 tl. rummi, vanilli, 3 spl. piima, määrimiseks muna. Valmistatakse nagu eelmisedki.

Kuidas küpsetada rasvas kooke?

Rasvas küpsetatavad koogikesed omavad tähtsa koha tänavusel jõululaual. Nendeks tarvitatakse taigen ei vaja palju suhkrut — nad maitsevad hästi ka hoopis suhkruta, taigen annab väga palju välja ja valmistamine sünnib kiiresti. Küpsetamiseks vajame raud- või tumedast metallist potti, mitte liiga kõrget. Kõige parem küpsetamisrasv on puhas searasv või pool sea-, pool veiserasva või päris puhas kookosrasv. Või ega taimevõi pole selleks kohased. Rasva peab olema nii rikkalikult, et koogikesed seal sees ujuvad. Ülejäänud rasva võib

veel järgmine kord kasutada, kuid ta tuleb tumeda põhjasette pealt ära valada. Tähtis on, et kookide sissepanemisel oleks rasv paras kuum. Liiga kuumas rasvas ei paisu koogikesed, kõrbevad ja jäävad seest tooreks. Jahedas rasvas imevad koogid palju rasva endasse ning saavad raskesti seeduvaks.

Õige aeg taigna sissepanemiseks on siis, kui rasv hakkab vaevalt suitsema. Harjumatu perenaine võib proovi teha taigakuuliga. Kui rasv on paras kuum, siis jääb taigatükike peale ujuma, kui külm, siis vajub põhja. Liiga palju koogikesi korraga keema panna pole soovitav. Sest nendel peab ruumi olema kerkimiseks. Küpsetamise ajal on hea potti vahel raputada, pealegi ei kõrbe rasv siis põhja. Kui vaja, pöörame vahukulbiga vahest kooke ümber; tõstame vahukulbiga välja, laste hästi nõrguda, veeretame suhkrus või riputame pärast tuhksuhkrut peale. Eriti hästi maitsevad nad soojalt.

Peale küpsiste keedetakse rasvas ka aedvilja- ja puuviljalõike, mis enne munakoogitaigasse kastetakse. Selliste toitude näitena on meil vihus retsept „küpsetatud mustjuur“. Toidu valmistamisel tuleb tähele panna sedasama, mis eelpool mainitud.

Lihtsad rasvas küpsetatud koogikesed

2 muna, 150 g suhkrut, $\frac{1}{2}$ tl. soola, $\frac{1}{2}$ kl. piima, 375 g jahu. Muna ja suhkur vahustatakse, lisatakse sool, piim ja jahu; taigen lastakse 1 tund aega seista, rullitakse siis välja ja lõigatakse taignarattaga nelinurkseteks kookideks. Neile lõigatakse veel taignarattaga pragu sisse, üks ots tõmmatakse sellest läbi ja siis keedetakse koogikesi keevas rasvas, kuni nad on helepruunid.

Teine moodus

60 g võid, 100 g suhkrut hõõrutakse vahule, lisatakse juure 2 muna ja 1 munarebu ning klopitakse segu hästi vahule. Siis sõtkutakse sinna juure 300 g jahu, mis segatud 1 tl. küpsetuspulbriga, 1 klaasitäis rummi, väheke riivitud sidrunikoort, rullitakse taigen väikese sõrme pakuselt välja ning lõigatakse väikesteks koogikesteks, mis rasvas keedetakse, kus nad ilustasti ülles paisuvad.

Kalapõikesed

3 muna, 100 g suhkrut, 1 spl. koort, terake soola hõõrutakse vahule, lisatakse juure 300 g jahu ja saadud taigen rullitakse õhukeselt välja. Siis pannakse taigna peale jahu, jahuse poole peale pannakse pool väljarullitud taignat, rullitakse veel õhemaks, nii et taigna vahele jääb jahukiht; sellest lõigatakse nüüd ühtlased nelinurgad ja küpsetatakse rasvas kiiresti pruuniks.

Pärmitaigen rasvas küpsetamiseks

500 g jahu, 2 muna, 80 g suhkrut, 10 g pärm, $\frac{1}{2}$ kl. piima, 75 g sula võid, tera soola, riivitud sidrunikoort.

Pärm, piim ja osa jahu lastakse tõsta, sõtkutakse muud ained juure ja lastakse hästi kerkida. Kerkinud taignast veeretatakse 20 cm pikkused rullid, need keeratakse sõlme, nagu pildil näha, pannakse kuumas rasvas sisse keema. Hiljem kastetakse suhkrusse.

Pritsikoogid

$\frac{1}{4}$ l piima, vähe soola, 100 g võid keedetakse ülles. Lisatakse 150 g jahu juure, keedetakse veel paar minutit, kuni mass katla seintest eraldub. Siis lastakse ta natuke jahtuda, lisatakse juure 4 munarebu ja hiljem 4 vahustatud munavalget. Sellest segust pritsitakse läbi koogipritsi pärjataolised koogikesed, mis kuumas rasvas helepruuniks küpsetatakse.

Marmorkook

250 g jahu, 250 g võid (rasva), 250 g suhkrut, $\frac{1}{2}$ kl. piima, $\frac{1}{2}$ paki küpsetuspulbrit, 6 muna, 250 g kartulijahu, 40 g kakaod.

Või vahustatakse, lisatakse suhkur, munarebu, väheke jahu ja piim juure ning hõõrutakse 30 min. Siis listakse küpsetuspulbriga segatud jahu ja kartulijahu juure, ja lõppeks terakese soolaga vahustatud munavalge. Taigen jaotatakse pooleks, ühele osale lisatakse kakao; pannakse siis määratud vormi kordamööda pruuni ja valget segu ning küpsetatakse ahjus 1 tund.

Jõuluküpsised

Jõulud on nõiasõna, mis mitte ainult lapsi ei rõõmusta, ka täiskasvanud tunnevad ülimalt meeleoludõusu, kui majas hõljuvad piparkoogilõhnad. Siis ei ole ju jõulud enam kaugel. Mesikoogid ja piparkoogid, mis juba nädalaid enne pühi valmis segatakse ja mille kergitamiseks vanu üldtuntud kergitusaineid — põdrasarvesoola ja potast — tarvitatakse, saavad palju kergemad ja kohedamad, kui neile enne väljarullimist jahuga segatud moodsat küpsetuspulbrit hulka sõtkutakse. Piparkoogid on oma nime sellest saanud, et neile palju vürtse lisatakse (kuid ometi-mitte pipart!). Eriti hea vürtsilise maitse annavad apelsini- või pomerantsikoored, need leotatakse enne tarvitamist, lõigatakse valge osa ära ning peenen-

Lihtne kohvilaud jõuluks

datekse siis. Mandlit hautatakse keevas vees, võetakse nahk ära ja hakitakse mitte väga peeneks. Mõrumandlid peab alati riivima, sest pole kuigi mõnus saada suhu suurt mõrumandlitükikest. Piparkookide kaunistuseks tarvitatakse värvilisi suhkruvõpaspid, mandleid, pähkleid ja sidrunaati.

Vürtsileib

2 muna, 4 munavalget, 130 g suhkrut, noaotsatäis nelgi-pulbrit, noaotsatäis kaneelipulbrit, noaotsatäis aniisipulbrit, 5 peenendatud viiki, 10 datlit, 50 g peenendatud mandleid, 5 g küpsetuspulbrit. 250 g jahu, 50 g rosinaid.

6 munavalget lüüakse kõvaks vahuks, segatakse suhkruga ja munarebudega, siis lisatakse vürtsid ja lõppeks küpsetuspulbriga segatud jahu, mis kergelt hulka segatakse. Pannakse määritud kastvormi ning küpsetatakse heas soojuses. Hoitakse järgmise päevani, siis maitseb paremini.

Pruun vürtsikook

125 g võid, 4 muna, 250 g suhkrut, 4 spl. siirupit, 1 tl. peent kaneeli, $\frac{1}{2}$ tl. peent nelki, $\frac{1}{4}$ tl. riivitud muskaatpähkli, 125 g rosinaid, 125 g korinte, 3 spl. piima, 1 klaasike rummi, 500 g jahu, 5 tl. küpsetuspulbrit.

Vahustatud või segatakse suhkru, munarebu ja siirupiga, lisatakse vürtsid, rosinaid ja korindid, siis piim, rumm, kordamööda küpsetuspulbriga segatud jahuga ning lõppeks munavalgevaht. Kook valatakse võiga määritud ja peenendatud mandlitega üleraputatud vormi ja küpsetatakse $1\frac{1}{4}$ — $1\frac{1}{2}$ tundi tublis kuumuses.

Kaneelitähed

75 g võid, 75 g suhkrut, 3 spl. mett, 8 g peent kaneeli, 1 muna, sidrunikoort, 50 g peenendatud mandleid või pähkleid, 250 g jahu, $2\frac{1}{2}$ tl. küpsetuspulbrit, klaasike veini. Sula või segatakse suhkru, mee, klopidud muna, peenendatud vürtside, pähklite ja küpsetuspulbriga segatud jahudega, abiks võttes veini. Taigen rullitakse välja ja lõigatakse vormidega tähekesteks, mida 5—7 minutit küpsetatakse.

Lihtne piparkook

3 kl. siirupit, 8 spl. suhkrut, 4 muna, $\frac{1}{2}$ tl. nelki, 1 tl. kaneeli, $\frac{1}{2}$ spl. peenendatud pommerantsikoort, 1 klaas sula võid, 1 kl. piima, 3 tl. söögisoodat, 1 kg jahu.

Kuumendatud siirupi hulka segatakse suhkur, või, maitseained, klopidud muna, piim, millesse segatud söögisooda, ja lõppeks jahu. Lastakse seista järgmise päevani, siis rullitakse välja, lõigatakse mitmesugusteks koogikesteks, mis munaga määratakse ja küpsetatakse.

Praosti piparkoogid

2 muna, 1 klaas suhkrut, 1 kl. siirupit, 1 kl. sula võid, 1 kl. koort, $\frac{1}{2}$ kl. magusaid mandleid, 2 tl. soodat, 2 tl. kardamomi, 2 tl. kaneeli, 2 tl. ingverit, $1\frac{1}{2}$ —2 kg jahu.

Munad ja suhkur vahustada, lisada keedetud ja vahule klopidud siirup, sula või, peenendatud vürtsid, soodaga segatud koor ja jahu. Küpsetada samal päeval. Koogikesed määratakse munaga ning pannakse mandleid peale.

Magussöögid

Pruudiloor

200 g kuivat. ploome, 200 g suhkrut, 150 g kuivat. õunu, 100 g kuivat. aprikoose, 400 g riivitud jämedat leiba, $\frac{3}{4}$ l vett, 100 g võid. Ilustamiseks: 1 kl. vahukoort. Süüa piimaga.

Puuvili keedetakse suhkruvees pehmeks. Leib praetakse võis ja maitsestatakse suhkruga. Vaagnale pannakse ümmargusse kuhja kordamööda leiba ja puuvilja. Puuvilja keedu mahl pannakse peale; vahukoor lastakse läbi paberituubi ilusa valge loorina ühele küljele. Piima juure anda.

Apelsinifromaaž

2 apelsini mahl, $\frac{1}{2}$ sidruni mahl, 5 lehte kalaliimi, $\frac{1}{2}$ dl keeva vett 25 g suhkrut, 2 dl rummi, 3 dl vahukoort. Ilus-

Määritud vormi pannakse saialõigud, kui kuivad, siis niisutada piimaga. Selle peale pannakse pirnitiikikesed, lõppeks peenekshakitud kõrvits. Peale raputatakse pähklid, kuivikupuru ja võitükikesed. Küpsetada ahjus 30 minutit. Süüa kuumalt piimaga.

Jõulutoidud

Verivorst

500 g kruupe, 2 l vett, soola, pannakse keema ja keedetakse tasasel tulel, kuni kruubid pehmed, kuid terad olgu üksteisest eraldatavad. Pärast jahtumist segatakse sinna hulka 500 g peenendatud pekki, mis 1 suure hakitud sibulaga läbi praetud, ühes praerasvaga; nootsaga peent pipart, 1 kuhjaga tl. peent majorani ja umbes 1 l verd. Segu pannakse puhastesse seasooltesse, otsad keeratakse puupulgaga kinni ja keedetakse vorste tasasel tulel soolavees umbes $\frac{1}{4}$ tundi. Lastakse jahtuda ja enne tarvitamist praetakse ahjus rikkaliku rasvaga maitsekohaselt kas krõbedaks või pehmeks. Lauale anda praekartulite, hapukoorekastme ja pohlasalatiga.

Hea sült

2 kg vasikaliha ühes kontidega või vasika-pead-jalad, 2—3 kg seapead, jalgu või kooti, 4—5 l vett, 1 sibul, 1 porgand, 1 petersell, $\frac{1}{4}$ sellerit, soola, pipart, 2 loorberilehte.

Hästi pestud ja tükkideks raiutud liha pannakse külma veega keema. Kui keema tõuseb, siis korjatakse vaht ära; lisatakse maitseained ja puhastatud, kuid terved supijuurid. Lastakse keeda, kuni liha luude küljest lahti on. Siis lõigatakse liha kontide küljest ära ja väikesteks tükkideks; leem kurnatakse läbi rätiku; supijuurid lõigatakse ilusateks tükkideks ja kaunistatakse nendega väikeste süldivormide põhjad, võib ka munarattaid ja rohelist petersellilehti lisaks võtta. Süldiliha pannakse sinna peale, valatakse leem üle ja lastakse tarduda. Soola poolest tuleb tugevasti maitsestada, sest jahtudes süldileem tõmbub magedamaks. Süüakse kuumade kartulite ja hapukoorega, millele lisatud riivitud mädarõigast.

Maksapasteet

1 vasikamaks, 200 g suitsupekki, 1 porgand, 1 petersell, $\frac{1}{2}$ sellerit, 1 sibul; 1 klaas lihaleent, 100 g võid, soola, peent pipart.

Maks, suitsupekk ja supijuurid praetakse esmalt ja hautatakse siis vähese lihaleemega pehmeks. Aetakse kõik 3 korda läbi lihamasina ja 1 kord läbi sõela; pannakse ülejäänud lihaleem, vahustatud või ja maitseained juure, klopitakse vahule. Süüakse võileivaga.

Suitsukala munakastmega

Hea suitsukala — siig, lõhe, angerjas või lest; munakaste:

1 spl. võid 1 tl. jahu, 1 tass leent keedetakse paksuks, heledaks kastmeks; kui see jahtunud, lisatakse talle 3 spl. vahustatud köögivõid juure, veel lisatakse 3 kõvakskeedetud muna rebud, läbi sõela hõõrutud ja samade munade hakitud valge. Maitsestakse soola, suhkru, sinapi ja äädikaga.

Täidetud riisipuder ja porgandid

tada apelsiniviilludega. 1 dl (detsiliiter) = $\frac{1}{10}$ l, umbes $\frac{1}{2}$ klaasi.

Pressitud ja kurnatud apelsini- ja sidrunimahla segatakse vees sulatatud kalaliimiga, siis vahustatud koores ja rummiga. Pannakse ilusasse klaaskaussi tarduma; kaunistada apelsinisiividega.

Tangupuder ploomidega

2 l vett, 400 g odratangu, 250 g kuivatatud ploome, 100 g suhkrut, 1 spl. võid. Ploomid pannakse eelmisel õhtul vette likku. Järgmisel päeval pannakse selle veega tangud keema ja keedetakse pehmeks, lõppeks pannakse ploomid, hautatakse need ka pehmeks; siis pannakse suhkur ja või. Süüa piimaga.

Õunakreem

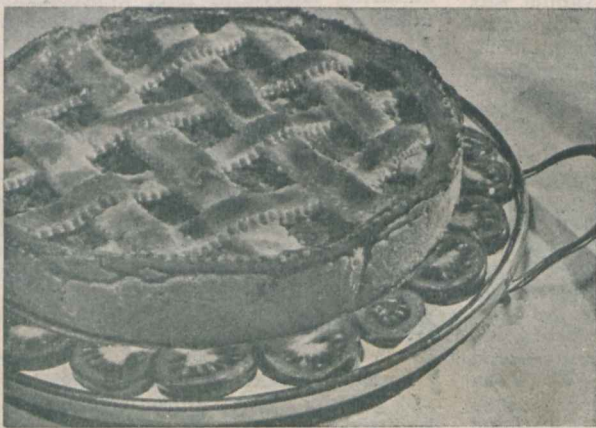
12 suurt õuna, 1 tass veini, 200 g suhkrut, $\frac{1}{2}$ l vahukoort, 15 g kalaliimi. Õunad keedetakse veini ja suhkruga pehmeks, hõõrutakse läbi sõela, lisatakse vähese veega ülesulatatud kalaliim, klopitakse kergeks ja siis pannakse hulka vahustatud koor. Serveerida klaasvaagnal.

Karamellipuding

300 g riisi, $\frac{1}{2}$ l vett, $\frac{1}{4}$ l piima, 200 g suhkrut, 2 muna, vanilli, 1 spl. võid, väheke soola. Riis pannakse vee ja piimaga keema, keedetakse peaaegu pehmeks. Osa suhkrust pruunistatakse kuival pannil, lisatakse vett, sulatatakse üles ja valatakse riisi hulka. Kui riis on pisut jahtunud, pannakse sinna ülejäänud suhkruga vahustatud munarebu, maitseaineid, sula või ja munavalgeväht sekka. Küpsetada määratud ahjuvormis ja süüa kuumalt piimaga.

Saia- ja kõrvitsavorm

1 prantssai, 4—6 pirni (võivad olla ka pudelihoidiseid) 1 suure tassi täis magushaput kõrvitsalatit, 30 g riivitud pähkleid, 30 g võid, kuivikupuru, väheke piima.

Lihapasteet

Lihane, kuid kaunis jõululaud. Peenikese kepi ümber on seotud kuuseoksi ja need veel põimitud üle kuldse või hõbedase paelaga. See on asetatud keset lauda, mida kaunistavad küünlad. Okste sisse on pandud apelsinid (variant: õunad või pähklid) piparkoogid klaastaldrikul. Toidud pakutakse ringi. Joogiks on koduõlu

Ajakiri „KOIGILE“ ilmub kord kuus. — Tellimishinnad: sisemaale aastas Kr. 4.—, $\frac{1}{2}$ aastas Kr. 2.15, $\frac{1}{4}$ aastas Kr. 1.10; välismaale aastas 2 \$, $\frac{1}{2}$ aastas 1 \$ Läti ja Leetu aastas Kr. 5.—, $\frac{1}{2}$ aastas Kr. 2.50. — Kuulutuste hinnad: II kaas Kr. 110.—, III kaas Kr. 100.—, IV kaas (3-värvitrükk) Kr. 130.—, tekstis 1 lk. Kr. 140.—. — Väljaandja ja vastutav toimetaja August Jänes. Kirjastus-reklaam „Eesti“ kirjastus. Toimetajad: Alliide Jänes, Maret Sõerd, Anna Mooste, Hella Tarnmaa-Arelaid, Anna Saalman, H. Haljaspõld, J. Oro (Oengo), korrektor H. Johani, karika-tuurid — Have Valtmann. Toimetus ja talitus: Tallinn, Reimanni 5—1, telefon 321-57, postkast 400. Posti jooksev arve nr. 470. Aadressi muutmise 20 senti. Sissemakse ja tellimisi võetakse vastu igas postiasutuses.

Jõulurõõm on täielik,
kui pühadelaual

Eston

vorstid,
singid,
konservid,
sekserid ja
võlleivad

MÜÜGIL: "LIHASENTRAALIDES"
ja kõigis paremates toiduainete-
ja delikatesskauplustes

Ühing
"Eesti Lihaeksport"

Kaude kokteil, biskviit

KLİŠEETÖÖSTUS

A. Haav

TALLINN, SUUR KARJA 21
TELEFON 456-48

*Valmistab hästi ja soodsate
hindadega jooni, värke ja
mitmevärviklisiid*

RATSEPAARI

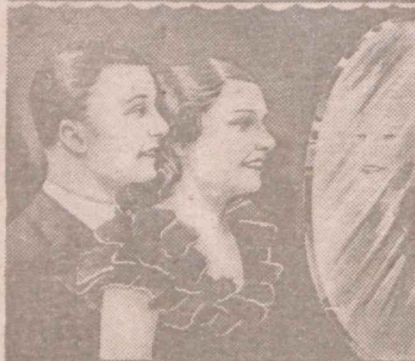
M. Andreesen

Vabadusväljak 10-1
Majaomanike panga
majas. Telef. 430-54

Kõige rikkalikum

ehtinglise riide ladu

KALENDRITE KUNINGAS
Naistesõber

Rahvuslik suutkalender
KÄSIRAAMAT 1940.

Ilmusid tarvilikud käsiraamatud

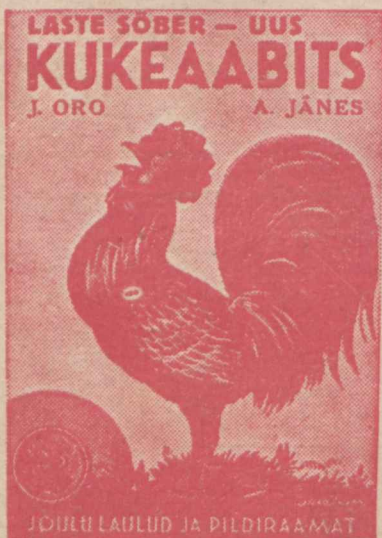
Ajakiri Kõigile kirjastusel ilmusid müügile Naistesõber käsiraamat-kalender 1940 ja Kõigile kalender 1940. Need kalendrid on haruldaset hästi ja mitmekesiselt toimetatud ja neid võib kõigile soovitada. Sisu: täpne kalendaarium, õiged laadad, 32 lehekülge toredaid jutte, vesteid ja nalju, 34 karikatuuri, 8 lehekülge kõiksugu lõbusaid laule,

kuidas võita õnnemängudel, millal lõpeb sõda? tervishoid, milliseid aineid sisaldab inimkeha, vähktõbi naistel, närvide ravi, naise intiimsest tervishoiust, vistrikude ja konnasilmade ravi, magamise kunst, naiste õigused Eestis ja mujal, kuidas teha testamenti, kuidas kirjutada kohasaamise palveid ja palvekirju, maksudest, kõiksugu tabeleid, 34 lehekülge käsitöid: suur diivanipadi, heegeldatud kübar, kirjutuslaua-alune vaip, ümmargune diivanipadi, suvine laudlina, põrandavaip, suur pärsia põrandavaip, seinavaip, mehe pullover, heegeldatud pluus, kindakirju, beebi särgipitse, pilutik. kaunist. teelaulalina, nägus kohvilaua-garnituur, teelauagarnituur, voodipesu, kolm heegelpitsiga äärestatud taskurätti, kogu väikesi hegellinu, kaunis ilulina, moodne aknaeesriie, suur pitsiline voodikate, fileelaudlina, aknaeesriie heegeltehnika, kaunis voodikate, rahvuslikku laadi kohvilaua-lina, telgedel kootud kangaid, voodivaipu, aknaeesriideid, diivanipatju, seinavaipu, põrandavaipu jne. Nägus jakk talveks, heegelpitsist kleit, varraspitsist pluus, kleiditikandi mustreid, kodurõivaid, ilusaid põlli, 58 moejoonist naistele ja lastele, mida pakub mood 1940. aastaks, kogu moodsat daamipesu, kuidas riietub mees sügisel ja talvel, elegantseid moejooniseid meestele, 16 lehekülge kokaraamatut: kuidas koostada toiduretsepte, supid, lihatoitud, kalatoitud, aedviljatoidud, salatid, magussöögid, mitmesugused toidud, küpsiseid ja kooke, jookidest, toitude kaunist välimusest ja serveerimisest, kuidas valmistada head kohvi, laukultuurist, praktilisi nõuandeid perenaistele, naine peegli ees, iluravi, ideaalne armastaja, kuidas naine võib meeldida jne. Seda kõike pakuvad Naistesõber ja Kõigile kalender 40 sendi eest. Enne ostmist võrrelege kõiki kalendreid ja veenduge, et Naistesõber ja Kõigile kalendrid on sisukad ja huvitavad.

Naistesõber ja Kõigile kalender ei too vanu romaanide- ja juttude-sabasid. Tellimised: Tallinn, Reimanni 5—1, postk. 400.

MÜÜGIL KÕIKJAL.

IGALE ARMSALE LAPSELE

lastesõber *Kuke-Aabits*

mille koostanud haruldaset hästi ja koolinõuete kohaselt J. Oro ja A. Jänes. Peale täieliku aabitsaosa on ära toodud Haridusministeeriumi poolt soovitatud käekirjaproovid, väike arvutaja, jõululaule, salmikesi emadepäevaks, jõuluks ja uueks-aastaks.

Lastesõber Kuke-Aabits on 88 suurt lehekülge paks, 16 ilusat värvilist pilti, palju toredaid jutte, nalju, kirjaproove jne. Lapsel on koollis kerge õppida ja ta jõuab hästi koollitööga edasi, kui ta on õppinud lugema J. Oro ja A. Jänes'e aabitsa järele. Hind ainult 25. s. Müügil kõikjal.

Tellimised: Tallinn, postkast 400, A. Jänes.

Mujalt ostes nõudke tingimata

J. Oro ja A. Jänese LASTESÕBER KUKEEAABITSAT

Ajakiri KOIGILE

Mustri- ja lõikeleht nr. 12 1939

AR PÄRANUS-RAAMATUKOGU
nr 039 P
Ajakiri

1. Mehe kodukaub
2. Etsosa
3. Selg
4. Aluskrae
5. Salkkrae ühes katteridega
6. Tasku
7. Käise pealmine pool
8. Käise alumine pool
9. Käis
10. Püksid esipool
11. Püksid seljapool
12. Püksid esipärase
13. Püksid seljapärase
14. Tasku (sisemine)
15. Jaki esitükk
16. Selg
17. Taskuklapp
18. Krae
19. Käis
20. Kaputai esiosa
21. Kaputai tagaos
22. Püksid
23. Etsosa
24. Seljaosa
25. Krae
26. Käis
27. Käis
28. Tasku
29. Estitükk
30. Kõljetükk (esat)
31. Selg
32. Selja soosiosa
33. Püskrae
34. Käis
35. Keskmine esilaid
36. Kõlguviline esilaid
37. Seljalaid
38. Etipärase
39. Seljapärase
40. Esilaid
41. Seljalaid
42. Püksid
43. Kinnise riba
44. Ülemine esitükk
45. Keskmine esitükk
46. Alumine esitükk
47. Seljatuük
48. Etipärase
49. Etsosa
50. Seljaosa
51. Seljapärase
52. Varrukas
53. Krae
54. Vöö
55. Vest esitükk
56. Vest selg
57. Vest pandiarv
58. Vest rinnataasku klapp
59. Vest küljetasku
60. Püksid esipool
61. Püksid seljapool
62. Püksid kinnise riie
63. Tasku
64. Esipandilapide
65. Tagumise pandilapide
66. Kuu esitükk
67. Selg
68. Katterie
69. Taskuklapp
70. Tasku
71. Krae
72. Käis
73. Tütarilase kleit (2-4 a.)
74. Etipärase
75. Seljapärase
76. Esilaid
77. Seljalaid
78. Kaelakaare kant ja kinnis
79. Käis
80. Värvel
81. Põlsekese üllkond (2-4 a.)
82. Püksid
83. Püksid tagaos
84. Püksid esipool
85. Selg
86. Kinnise riba
87. Püskrae
88. Käis
89. Värvel
90. Kiti tasku (4x)
91. Taskuklapp
92. Põll
93. Tasku
94. Krae
95. Käis
96. Tütarilase
97. Tütarilase
98. Etsosa
99. Seljaosa
100. Käis
101. Keha
102. Kõhuulune
103. Jalg
104. Jalatald
105. Vahekiilud
106. Elevanti keha
107. Kõhuulune
108. Vahakiil
109. Lõndi ots
110. Jalg
111. Tald
112. Kõrv
113. Saba

